ДОКЛАД
за
оценка на съвместимостта
на проект на „Частично изменение на Общ устройствен план /ЧИОУП/ на община Самуил в обхват ПИ №№ 15761.55.73, 15761.69.74, землище на с. Голям извор, ПИ № 29218.2.105, землище на с. Желязковец и ПИ № 77579.68.901, землище на с. Хърсово, община Самуил“

с предмета и целите на Защитена зона BG0002062 “Лудогорие” за опазване на дивите птици

(Съгласно Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, в сила от 11.09.2007 г., приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г. ДВ бр.73 от 11.09.2007 г., изм. ДВ. бр.81 от 15.10.2010 г., изм. ДВ. бр.3 от 11.01.2011 г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012 г., изм. и доп. ДВ бр. 3 от 05 Януари 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.106 от 15 Декември 2021 г., изм. ДВ. бр.96 от 11 Ноември 2025г.)

Възложител на ЧИОУП: Община Самуил
Изготвил: „П-Юнайтед“ ЕООД

юни, 2026 г.

Съдържание

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ 5
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ 6
Въведение 7
1. Анотация на проекта за ЧИОУП 9
1.1. Основание за изготвяне на ЧИОУП 9
1.2. Информация за контакт с възложителя 9
1.3. Основни цели и задачи на ЧИОУП 9
1.3.1. Цели и задачи на действащия ОУП 9
1.3.2. Характеристика на предвижданите дейности 11
1.4. Териториален обхват на ЧИОУП 13
1.5. Площ на ЧИОУП 14
1.6. Местоположение на ЧИОУП по отношение на защитени зони и защитени територии 19
1.7. Очаквани емисии, отпадъци и други фактори на въздействие 23
2. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с проекта за ЧИОУП могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони 30
2.1. Описание на планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитена зона BG0002062 „Лудогорие" за опазване на дивите птици 34
2.2. Описание на планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване на територията на общините в географските области Добруджа и Лудогорие с потенциал за взаимодействие с проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания 35
3. Описание на елементите, предвидени с проекта за ЧИОУП, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху ЗЗ BG0002062 „Лудогорие" или нейните елементи 40
3.1. Елементи, предвидени с проекта за ЧИОУП, които самостоятелно или в комбинация с други ППП/ИП могат да окажат въздействие върху ЗЗ BG0002062 „Лудогорие" 40
3.2. Вероятни въздействия върху целевите видове птици и техните местообитания в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие" 41
3.3. Обобщение на вероятните въздействия, свързани с предвижданията на проекта за ЧИОУП 45
4. Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвяне на проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания 47
4.1. Защитена зона BG0002062 „Лудогорие" по Директивата за птиците 47
4.1.1. Видове птици, включени в Приложение I на Директива 2009/147/ЕО ... 48
4.1.2. Други редовно срещащи се мигриращи видове птици, които не са включени в Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие (Приложение I на Директива 2009/147/ЕО) 52

5. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания върху предмета и целите на опазване на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ 53
5.1. Описание и анализ на въздействието на проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания върху видовете, предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ 53
5.2. Описание и анализ на въздействието на проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания върху целостта на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели – загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др., както по време на строителството, така и при експлоатацията 98
5.2.1. Защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ по Директивата за птиците 98
6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от от прилагането на проекта за ЧИОУП и предвижданията му, свързани с бъдещия ВЕП „Самуил“, върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки..... 101
7. Разглеждане на алтернативни решение и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони, включително нулева алтернатива 103
7.1. Нулева алтернатива..... 103
7.2. Алтернатива по местоположение 105
8. Картен материал с местоположението на всички елементи на инвестиционното предложение спрямо защитените зони и техните елементи ... 110
9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22 за ЗЗ BG0002062 „Лудогорие” по Директивата за птиците 111
9.1. Пълна характеристика на проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания: териториален обхват, обем, мащаб и други спецификации 111
9.2. Характеристика на други планове, програми и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с проекта за ЧИОУП могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона..... 111
9.3. Характеристики на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ – цели на опазване, видове птици – предмет на опазване, фактори, допринасящи за природозащитната стойност на зоните, специфична значимост и/или уязвимост, елементи на защитената зона, чувствителни към промени и природозащитно състояние..... 111
9.4. Област на въздействие..... 112
9.5. Степен на въздействие върху типове природни местообитания – предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие“, в областта на проекта за ЧИОУП и предвижданията му..... 112
9.6. Степен на въздействие върху местообитания и популации на видовете – предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ в областта на въздействие на проекта за ЧИОУП и предвижданията му..... 112
9.7. Въздействия върху природозащитните цели и целостта на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ 113
9.8. Възможни смекчаващи и/или възстановителни мерки..... 113

9.9. Наличие на алтернативни решения и възможности за промени на проекта за ЧИОУП и предвижданията му 113
9.10. Наличие на причини от първостепенен обществен интерес за прилагането на проекта за ЧИОУП и предвижданията му или съображения във връзка с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда 113
9.11. Предложени компенсиращи мерки 113
9.12. Заключение за BG0002062 „Лудогорие", съобразно критериите по чл. 22 113
10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това, и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР за ЗЗ BG0002062 „Лудогорие", когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на защитената зона ще бъде значително увреден от прилагането на проекта за ЧИОУП и предвижданията му и че не е налице друго алтернативно решение .. 114
11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация 114
11.1. Използвани методи на изследване, методи за прогноза и оценка на въздействието 114
11.2. Източници на информация 115
12. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3 116
Приложения..... 118

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ

Фигура 1.6-1. Разположение и отстояние на защитена местност „Колчаковска кория“ спрямо предвижданията на проекта за ЧИОУП, свързани с ВЕП „Самуил“

Фигура 1.6-2. Разположение и отстояние на защитена зона BG0000168 „Лудогорие“ спрямо предвижданията на проекта за ЧИОУП, свързани с ВЕП „Самуил“

Фигура 1.6-3. Разположение и отстояние на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ спрямо предвижданията на проекта за ЧИОУП, свързани с ВЕП „Самуил“

Фигура 5.1-1. Шумово въздействие върху ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ

Таблица 1.5-1.	Площи за устройствено предназначение „Пч“ и „Тти“
Таблица 1.5-2.	Баланс на територията по действащ ОУПО Самуил и проект за изменение на ОУПО
Таблица 2.2-1.	Обобщен преглед на ППП/ИП по географски области
Таблица 3.2-1.	Елементи на бъдещия ВЕП „Самуил“, предвиден с проекта за ЧИОУП, и въздействия с потенциално отражение върху популации на целеви видове птици и техните местообитания в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“
Таблица 3.3-1.	Възможни въздействия от реализирането на предвижданията на проекта за ЧИОУП, свързани с ВЕП „Самуил“, върху видовете птици, предмет на опазване в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“, в обобщен вид
Таблица 4.1.1-1.	Видове предмет на опазване в ЗЗ „Лудогорие“ по Директивата за птиците
Таблица 5.1-1.	Матрица/скала за оценка степента на въздействие върху орнитофауната
Таблица 5.1-2.	Очаквано отрицателно въздействие върху видовете птици, предмет на опазване в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“ в резултат от реализирането на предвижданията на проекта за ЧИОУП, свързани с бъдещия ВЕП „Самуил“
Таблица 7.2-1.	Сравнителен анализ на разгледаните алтернативи по местоположение.

Въведение

Настоящата оценка се извършва на основание чл. 6 (3) и 6 (4) на Директива 92/43/ЕИО, чл. 31-34 на Закона за биологичното разнообразие и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта (ОСВ) на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Освен процедурните изисквания при оценката на вероятността от отрицателни въздействия и тяхната значимост, са взети предвид следните принципи:

- Принципът за „не нанасяне на значителни вреди“, съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост;
- Принципът на предпазливост, залегнал като основа за опазване на околната среда в Договора за създаване на ЕС в конкретния случай, възприет като приемане на възможно най-лошия сценарий за всяко вероятно въздействие, в рамките на научните предпоставки за съществуване на такова въздействие;
- Използване на най-добрата налична информация за провеждане на оценката;
- Връзката между чл. 6 (3) на Директива 92/43/ЕИО, изискващ оценка на последствията за целостта и целите на всяка една зона и мрежата, като цяло от една страна и чл. 2 (2) на Директивата, посочващ че мерките, предприети по тази Директива следва да водят до опазване или възстановяване на благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията.
- В съответствие с горното, целостта и целите на потенциалните зони от значение за общността са тълкувани в светлината на подробните параметри за благоприятен природозащитен статус (БПС) на природните местообитания и видове. В тази част особено важни са параметрите за БПС популация в зоната (само за видове), площ на местообитания в зоната (за природни местообитания и видове), структура и функции на местообитанията. Параметрите към критерий бъдещи перспективи сами по себе си в повечето случаи представляват въздействия.
- Освен общите параметри за благоприятен статус на всеки вид и местообитание, са оценени и въздействията на структури, функции и роля, важни за съответните видове и местообитания.
- При оценка на въздействията, по отношение на количествените параметри площ на местообитания (природни местообитания или местообитания на видове) и популация на видове, за референтни стойности са взети стойностите при научно описание на зоната, но не и преди ратифициране на договора за присъединяване към ЕС (април, 2005 г.). При оценката на възможностите за възстановяване се оценява реалистичността на това изискване. Това означава, че където в миналото е имало трайно унищожаване на площи на местообитания, дори съгласно параметрите за благоприятен статус да се изисква възстановяване, такива трайно увредени площи без реални възможности за възстановяване, не се включват в референтните стойности за площ и популация. Такива случаи са например вече изградените инфраструктури и други застроени територии, както и площи, заети трайно с дегресивни видове, нехарактерни за местообитанията, съществували в миналото.
- По отношение на параметрите за качество и състояние на местообитанията (параметри в рамките на критериите „структура и функции”) референтните стойности на параметрите се прилагат и спрямо вече съществуващи съоръжения. Така например въздействията от фрагментацията и унищожение на местообитанието в миналото от съществуващата инфраструктура се отчитат при оценката на кумулативните ефекти.
- Настоящата оценка разглежда очакваните въздействия от Частичното изменение на ОУП на община Самуил като цяло.

При разработването на настоящия Доклад за оценка на съвместимост (ДОС) са взети предвид Писма на РИОСВ-Русе с Изх. № АО-6395-(1) от 14.01.2025 г. и с Изх. № АО-6395-(3) от 16.01.2026 г.

1. Анотация на проекта за ЧИОУП

1.1. Основание за изготвяне на ЧИОУП

Проектът за частично изменение на Общия устройствен план (ЧИОУП) на община Самуил се изработва въз основа на Решение № 17.240 по Протокол № 17/09.11.2024 г. на Общински съвет – Самуил, с което е одобрено задание по чл. 125 от Закона за устройство на територията (ЗУТ) и е разрешено изработването на проекта за изменение по реда на чл. 124, ал. 1 от ЗУТ. Изменението е свързано с инвестиционна инициатива за изграждане на обект за производство на енергия от възобновяем източник – вятър, поради което приложимото материалноправно основание за изменение на ОУП е чл. 134, ал. 1, т. 8 от ЗУТ.

С проекта за изменение на ОУП за ПИ №№ 15761.55.73 и 15761.69.74, землище на с. Голям извор, ПИ № 29218.2.105, землище на с. Желязковец, и ПИ № 77579.68.901, землище на с. Хърсово, община Самуил, се предвижда определяне на устройствени зони „Пч“ – чисто производствена зона, и „Тти“ – терени за техническа инфраструктура, необходими за устройствено обезпечаване на бъдещия ветроенергиен парк и прилежащата му инфраструктура.

С изменението на действащия ОУП на община Самуил ще се създаде устройствена основа за бъдещо изграждане на ветроенергиен парк заедно с прилежаща техническа инфраструктура за връзка към електропреносната мрежа, включително повишаваща подстанция/ППСТ.

1.2. Информация за контакт с възложителя

Име:	**ОБЩИНА САМУИЛ**
Кмет на община Самуил	инж. Джевдет Ахмед Азис
Адрес	ул. “Хаджи Димитър“ № 2, с. Самуил, обл. Разград, ПК 7454
Гражданство	България
Телефон	084 266 030
Пълен пощенски адрес	Община Самуил, с. Самуил, ул. “Хаджи Димитър“ № 2
БУЛСТАТ	000505928
Телефон	(08477) 20-20, 084 266 030
e-mail	info@samuil.bg

1.3. Основни цели и задачи на ЧИОУП

1.3.1. Цели и задачи на действащия ОУП

Основна цел на действащия ОУП на община Самуил е да осигури устройствена основа за устойчиво, балансирано и комплексно развитие на територията на общината чрез формиране на оптимална пространствена и функционална структура. Планът урежда общата структура и преобладаващото предназначение на териториите, развитието на населените места и извънселищните територии, техническата инфраструктура, опазването на околната среда и съхраняването на природните и културно-историческите ресурси.

Тази основна цел се постига чрез следните специфични цели:

- ❖ определяне на функционалното предназначение на терените по структурни единици и на техните насочващи пространствени и социални параметри;
- ❖ определяне на вътрешната структура и елементите на функционалните системи „Обитаване“, „Труд“ и „Отдих“;
- ❖ организация, йерархична съподчиненост и локализиране на основните елементи на социалния сервиз;
- ❖ определяне на структурата, трасетата и принципите на връзки между

елементите на главната комуникационна мрежа;

- ❖ създаване на условия за оптимизиране на масовия пътнически транспорт и неговото функциониране;
- ❖ развитие, оразмеряване и провеждане на елементите на инженерната инфраструктура;
- ❖ организиране, диференциране и оразмеряване на елементите на зелената система;
- ❖ създаване на условия за поддържане на екологичното равновесие и опазване на околната среда от неблагоприятни антропогенни въздействия;
- ❖ разработване на програма от мероприятия и система за управление и реализация на ОУП.

За реализирането на поставените цели са формулирани следните задачи за изпълнение:

- ➢ определяне на нормативна основа на териториалния обхват за пространствено развитие на общината до 2030 г. и нейното демографско развитие;
- ➢ определяне на функционалното предназначение на терените по структурни единици, с техните насочващи пространствени и социални параметри;
- ➢ определяне на вътрешната структура и елементите на функционалните системи „Обитаване“, „Труд“ и „Отдих“;
- ➢ организация, йерархична съподчиненост и локализиране на основните елементи на социалния сервиз;
- ➢ определяне на структурата, трасетата и принципите на връзки между елементите на главната комуникационна мрежа;
- ➢ създаване на условия за оптимизиране на масовия пътнически транспорт и неговото функциониране;
- ➢ развитие, оразмеряване и провеждане на елементите на инженерната мрежа;
- ➢ организиране, диференциране и оразмеряване на елементите на зелените площи;
- ➢ създаване на условия за поддържане на екологичното равновесие и опазване на околната среда от неблагоприятни антропогенни въздействия;
- ➢ разработване на програма от мероприятия и система за управление и реализация на ОУП.

Целта на ОУП е създаването на оптимална пространствена и функционална планова основа за дългосрочно устойчиво развитие, при щадящо използване на природните ресурси и опазване уникалността на териториите в границите на общината.

Изменението на Общия устройствен план на Общината дава възможност за реализиране на основните приоритети, залегнали в стратегическите документи за регионално развитие, в Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025 г.; Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Северен централен район за планиране от ниво 2 програмен период 2021-2027 г.; План за интегрирано развитие на община Самуил за 2021- 2027 г.

Изменението на ОУПО Самуил е необходимо поради промяна в условията, при които е одобрен действащият Общ устройствен план на Общината, и постъпилото уведомление от „СРС България 4“ ЕООД за инвестиционните намерения на дружеството да изгради електроцентрала за производство на електроенергия от възобновяеми източници – вятър.

Проектът за ЧИОУП се изработва въз основа на Решение № 17.240, взето с Протокол № 17/09.11.2024 г. на Общински съвет – Самуил, с което е одобрено задание по чл. 125 от ЗУТ и е разрешено изработването на проекта. В контекста на настоящото

частично изменение на ОУП на община Самуил, горепосочените цели и задачи са относими доколкото изменението следва да се впише в общата устройствена логика на действащия план, без да нарушава баланса между устройственото развитие, техническата инфраструктура, опазването на околната среда и съхраняването на екологичното равновесие.

В методически аспект за постигане на основната цел на ОУПО Самуил са формулирани задачи, свързани с очертаване на точните граници на защитените територии и зони за природно и културно наследство, изготвяне на специфични режими и изисквания за поддържане на екологичното равновесие и опазване на ландшафта, съставяне на демографска прогноза, дефиниране на параметрите на устройствените зони и режими, развитие на инженерните мрежи, определяне на йерархията и трасетата на транспортно-комуникационната мрежа, както и създаване на правила, режими и нормативи за опазване, експониране и адаптация на ценностите на природното и културно-историческото наследство.

За целите на настоящото изменение на ОУП следва да се отбележи, че предвижданото за ВЕП „Самуил“ кореспондира с общата цел на действащия ОУП за създаване на гъвкава устройствена рамка за развитие на територията, при спазване на изискванията за опазване на околната среда, екологично равновесие, ландшафт, природно и културно наследство. В този смисъл изменението следва да бъде разглеждано като конкретизиране на устройствената рамка за определена част от територията на общината, при запазване на изискването за баланс между инвестиционните намерения, обществените интереси и екологичните ограничения.

Описаните цели и задачи на действащия ОУП не се променят с проекта за ЧИОУП, предмет на настоящата процедура.

Целта на изменението на плана е да създаде устройствена зона с необходимите параметри, ограничения и териториален обхват, в която да се развие структурата на ВЕП „Самуил“. Устройствената зона е определена като граници и правила за застрояване така, че да отговаря на изискванията на приложимата нормативна уредба, включително в областта на енергетиката, устройството на територията и опазването на околната среда и човешкото здраве.

1.3.2. Характеристика на предвижданите дейности

С изменението на Общия устройствен план на община Самуил ще се създаде устройствена основа за последващо реализиране на ветроенергиен парк „Самуил“ и необходимата към него техническа инфраструктура. Предвижданията на ЧИОУП обхващат части от четири поземлени имота, разположени в землищата на с. Голям извор, с. Желязковец и с. Хърсово, община Самуил, област Разград. Имотите са с трайно предназначение на територията „горска“ и начин на трайно ползване „Друг вид дървопроизводителна гора“.

С изменението на ОУПО са определени границите на горски територии, в които ще се допусне промяна на трайното предназначение на земята за чисто производствени дейности (УЗ „Пч“) и техническа инфраструктура (УЗ „Тти“), свързана с производство и пренос на електроенергия, само в новообособени поземлени имоти в границите на горските територии в обхвата на изменението. Общата площ на новообособените поземлени имоти не надхвърля 10% от площта на поземлените имоти – горска територия, в обхвата на изменението. Устройствената зона „Пч“ ще се предвиди за обособяване на новообособени поземлени имоти за разполагане на вятърните генератори, а устройствената зона „Тти“ – за новообособените поземлени имоти за обслужваща транспортна и техническа инфраструктура, включително пътища за достъп, кабелни трасета, сервитутни площи и повишаваща подстанция/ППСТ.

В обхвата на проекта за ЧИОУП се разглежда вариант за разполагане на 24 броя

ветрогенератори на територията на община Самуил. Това е актуалният обхват на предвижданото, след разграничаване на първоначално разглеждания по-широк проект, включващ територии и в община Разград. Предвижданите ветрогенератори ще бъдат с единична мощност до 8 MW, като общата инсталирана мощност на ВЕП „Самуил“ ще бъде определена съобразно избрания модел съоръжения, без да се надвишават параметрите, разгледани в настоящия доклад.

Производството на електрическа енергия ще се осъществява чрез преобразуване на кинетичната енергия на вятъра в електрическа енергия посредством вятърни турбини, технологично свързани помежду си и с електрическата подстанция чрез кабелна мрежа.

Ресурсната обоснованост на предвижданото се свързва с установения в района вятърен потенциал. По данни от предварителните проучвания територията разполага с благоприятен вятърен ресурс за развитие на производство на електрическа енергия от вятър. Следва да се има предвид, че първоначалните проучвания на вятърния потенциал са били изготвени за по-широк обхват, включващ два първоначално разглеждани вятърни парка – в общините Самуил и Разград. За целите на настоящия доклад обаче оценката се отнася само до предвижданията на ВЕП „Самуил“ с 24 броя ветрогенератори.

Нормативите за застрояване в устройствена зона „Пч“ ще бъдат съобразени с чл. 24 от *Наредба № 7/22.12.2003 г.* за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, както следва:

Плътност на застрояване – от 50 до 80%;

Озеленена площ – от 20 до 40%, като една трета от нея следва да бъде осигурена за озеленяване с дървесна растителност;

Интензивност на застрояване – от 1,0 до 2,5.

За поземлените имоти или части от тях, предназначени за довеждаща и обслужваща техническа инфраструктура, включително повишаваща подстанция/ППСТ, ще се предвиди устройствено предназначение „Тти“ – терени за техническа инфраструктура. Площите, предмет на промяна на устройственото предназначение, включително разпределението им по отреждания „Пч“ и „Тти“, са представени в т. 1.5.

Основните елементи на бъдещия ветроенергиен парк ще включват ветрогенератори, фундаменти, кранови и монтажни площадки, обслужващи пътища, подземни кабелни трасета, повишаваща подстанция/ППСТ и необходимите сервитутни площи. Всеки ветрогенератор ще представлява самостоятелно енергийно съоръжение за преобразуване на енергията на вятъра в електрическа енергия и ще включва кула, гондола, ротор с три витла, генератор, трансформаторно и комутационно оборудване, системи за управление, безопасност, мълниезащита и заземяване.

Кабелната инфраструктура ще осигурява технологичната връзка между отделните ветрогенератори и подстанцията. Предвижда се елементите на техническата инфраструктура, с изключение на подстанцията/ППСТ, да бъдат разположени преимуществено подземно. Обслужващите пътища ще осигуряват достъп до отделните съоръжения по време на строителството, експлоатацията, поддръжката и евентуалното извеждане от експлоатация. При възможност ще се използват съществуващи полски, селскостопански или горски пътища, като ще се предвижда тяхното подобряване или реконструкция с оглед осигуряване на необходимите габарити и носимоспособност за доставка на елементите на ветрогенераторите.

С оглед характера на засегнатите територии всички имоти в обхвата на изменението са горски територии с НТП „Друг вид дървопроизводителна гора“. Поради това възможните въздействия при последваща реализация ще бъдат свързани основно със засягане на горски територии, промяна на предназначението на части от имотите, отстраняване на дървесна растителност в необходимия обем, изграждане на площадки,

пътища и подземна техническа инфраструктура. Реалният обем на сечите, временното и трайното засягане на горски територии ще се конкретизира в следващите фази на проектиране и съгласуване по реда на специалното законодателство.

Местоположението на предвижданията на ЧИОУП е разгледано спрямо защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, защитени територии по ЗЗТ, санитарно-охранителни зони, повърхностни водни обекти, обекти на културното наследство, горски територии и други чувствителни територии. Имотите, предмет на изменението, не попадат в границите на защитени територии по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР. Поради близостта на защитена зона BG0002062 „Лудогорие” от мрежата „Натура 2000“ и характера на предвижданията, въздействието върху птиците е разгледано подробно в настоящия доклад за оценка на съвместимостта.

Последващата реализация на бъдещия ВЕП „Самуил“ въз основа на предвижданията на ЧИОУП ще премине през етапи на строителство, експлоатация и последващо извеждане от експлоатация. На етап строителство ще се извършват дейности по подготовка и почистване на терените, евентуално отстраняване на дървесна растителност в необходимите площи, изграждане и/или подобряване на пътища за достъп, изкопни работи, изграждане на фундаменти, оформяне на кранови и монтажни площадки, полагане на кабелна инфраструктура, доставка и монтаж на съоръженията, обратно засипване и възстановяване на временно заетите площи, доколкото това е приложимо.

По време на експлоатацията основните дейности ще бъдат свързани с производство на електрическа енергия, техническо обслужване, периодични инспекции, поддръжка на съоръженията, пътищата, кабелната инфраструктура и подстанцията. Експлоатацията на ветрогенераторите няма да бъде свързана с горивни процеси и с организирани емисии в атмосферния въздух. Не се предвижда необходимост от водоснабдяване за технологични цели, както и формиране на производствени отпадъчни води. Обслужването ще се извършва от мобилни технически екипи.

При извеждане от експлоатация ще се предвидят дейности по демонтаж на съоръженията, премахване на надземните елементи, управление на образуваните отпадъци и възстановяване на засегнатите терени, доколкото това е технически възможно и съобразено с действащите към момента нормативни изисквания и последващите решения за използване на територията.

С оглед горното, предвижданията на ЧИОУП се разглеждат като устройствена рамка за бъдеща реализация на ВЕП „Самуил“, а не като окончателен инвестиционен проект. Детайлните технически решения, конкретната организация на строителството, окончателните трасета на инфраструктурата, строителните технологии и точните параметри на съоръженията ще бъдат предмет на последващи етапи на проектиране и съгласуване.

1.4. Териториален обхват на ЧИОУП

Съгласно Заданието на Възложителя и Решението на Общински Съвет – Самуил, частичното изменение на Общия устройствен план на община Самуил се разработва в обхват ПИ №№ 15761.55.73, 15761.69.74, землище на с. Голям извор, ПИ № 29218.2.105, землище на с. Желязковец и ПИ № 77579.68.901, землище на с. Хърсово, община Самуил.

Община Самуил се намира в Североизточна България, в източната част на Област Разград. Тя е разположена на Самуиловите възвишения, в южната част на Лудогорието. Територията на община Самуил е 250,3 km^2. Тя заема 9,5% от територията на Област Разград и 1,7% от общата площ на Северен Централен район (СЦР, NUTS 2). На изток Община Самуил граничи с общините Хитрино и Венец от Област Шумен, на северозапад с Община Исперих, на запад с Община Разград, на юг с Община Лозница. В

Община Самуил живее 5,6% от населението на Област Разград (6 408 души към 31.12.2019 г.) и 0,8% от населението на СЦР. Общинският център – с. Самуил е разположен на 20,5 km от областния град Разград и на 372 km от столицата на страната гр. София. През територията на община Самуил преминава част от първата изградена в България ж.п. линия Русе-Варна с разклонение за Силистра. Това е линия с важно стратегическо значение както за Североизточна България, така и за страната като цяло. Тя осигурява придвижването на туристически пътникопоток от Европа до Черно море.

Проектът за изменение е свързан с устройствено обезпечаване на бъдещия ВЕП „Самуил“, като в проектните материали са предвидени отреждания „Пч“ - за нови поземлени имоти за ветрогенератори, и „Тти“ - за транспортна и техническа инфраструктура, включително обслужващи пътища, кабелна инфраструктура, технически съоръжения и ППСТ/подстанция.

Поземлените имоти в обхвата на изменението са горска територия – дървопроизводителна гора, държавна частна собственост. Поземлените имоти не попадат в защитени територии по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР с установен режим.

След одобряване на частичното изменение на Общия устройствен план ще бъдат изработени последващите подробни устройствени планове, необходими за конкретизиране на предвижданията на плана, а именно ПУП-ПЗ за определяне на конкретното предназначение на поземлените имоти, параметрите на застрояване и условията за разполагане на предвидените съоръжения, както и ПУП-ПП за определяне трасетата на елементите на техническата инфраструктура, включително пътища за достъп, кабелни линии и други съпътстващи мрежи и съоръжения. След влизане в сила на съответните подробни устройствени планове ще се пристъпи към инвестиционно проектиране, съгласуване с компетентните органи и реализиране на бъдещия ВЕП „Самуил“ по реда на действащото законодателство.

1.5. Площ на ЧИОУП

Съгласно представените данни ЧИОУП обхваща части от четири поземлени имота с обща площ 13 296 541 m², или 13 296,541 da. Предварителният проект за изменение на ОУПО Самуил предвижда допускане на обособяване на нови поземлени имоти в обхвата на изменението, чието предназначение да бъде променено с цел осъществяване на инвестиционното намерение. Общата площ на новообособените поземлени имоти не може да надхвърля 10% от площта на поземлените имоти - горска територия, в обхвата на изменението, което изразено в цифри е **най-много** 1329,65 da или 132,97 ha.

Новообособените поземлени имоти ще бъдат с трайно предназначение „урбанизирана територия“ и функция за производствени и складови дейности и техническа инфраструктура. С проекта за изменение на ОУПО се определя участък от всеки поземлен имот горска територия, в който се допуска обособяването на нови поземлени имоти с цел промяна на предназначението им, като се изключват зони с други ограничения, като СОЗ – санитарно-охранителна зона на водоизточник.

Според предварителните проучвания свързани с подробното устройствено планиране, промяна на устройственото предназначение се предвижда за 579 233 m², което представлява около 4,36% от общата площ на имотите. Останалата част от имотите ще запази досегашното си предназначение.

Площта на новообособените имоти отредени за УЗ „Пч“, предназначени за разполагане на 24 броя ветрогенератори, е общо 284 496 m², което е 49,12% от общата площ с предвидена промяна на предназначението. Площта на новообособените имоти отредени за УЗ „Тти“, предназначени за транспортна и техническа инфраструктура, необходима за бъдещия енергиен обект, включително обслужващи пътища, кабелна и друга техническа инфраструктура, както и ППСТ/подстанция, е общо 294 737 m², което

е 50,88% от общата площ с предвидена промяна на предназначението.

Това показва, че предвиждането включва както площи за обособяване на имотите за ветрогенератори, така и значителен дял площи за транспортно и техническо обезпечаване на бъдещия обект.

Таблица 1.5-1. *Площи за устройствено предназначение „Пч“ и „Тти“*

Поземлен имот	Землище	Площ на имота, m²	Пч, m²	Тти, m²	Общо площ за промяна, m²	Дял от имота, %
15761.55.73	с. Голям извор	5 170 662	130 394	137 211	267 605	5,18
15761.69.74	с. Голям извор	1 454 922	23 708	10 734	34 442	2,37
29218.2.105	с. Желязковец	5 178 884	94 832	103 681	198 513	3,83
77579.68.901	с. Хърсово	1 492 073	35 562	43 111	78 673	5,27
Общо		**13 296 541**	**284 496**	**294 737**	**579 233**	**4,36**

Площите с устройствено предназначение не следва да се приравняват изцяло на реално трайно или временно засегнати площи при бъдещото строителство. Площта с устройствено предназначение „Пч“ представлява площта на новообразуваните поземлени имоти за ветрогенераторите, но само част от нея ще бъде трайно застроена или запечатана. Конкретните строително засегнати площи ще бъдат определени на следващите етапи на проектиране.

Извън площите с предвидена промяна на устройственото предназначение, реализацията на ВЕП „Самуил" е свързана и с учредяване на сервитути върху горски територии в обхвата на имотите. Предвиждат се два вида сервитути:

- Въздушен сервитут на ветрогенераторите – обхваща зоната на въртене на ротора над горската територия извън поземления имот за всеки ветрогенератор. Площта на въздушния сервитут за един генератор, попадаща в горска територия, е 16 839 m². Общата площ на въздушните сервитути в горските поземлени имоти възлиза на 404 136 m², разпределени, както следва: в ПИ 15761.55.73 – 185 229 m² (3,58% от имота); в ПИ 15761.69.74 – 33 678 m² (2,31% от имота); в ПИ 29218.2.105 – 134 712 m² (2,60% от имота); в ПИ 77579.68.901 – 50 517 m² (3,39% от имота).
- Сервитут на подземни кабели – обхваща ивиците за полагане на кабелната инфраструктура в горските поземлени имоти. Общата площ на сервитута за подземни кабели възлиза на 25 358 m², разпределени, както следва: в ПИ 15761.55.73 – 8 135 m² (0,16% от имота); в ПИ 15761.69.74 – 1 475 m² (0,10% от имота); в ПИ 29218.2.105 – 12 760 m² (0,25% от имота); в ПИ 77579.68.901 – 2 989 m² (0,20% от имота).

Сервитутните площи не са включени в площите за промяна на трайното предназначение по **Таблица 1.5-1** и не водят до промяна на устройственото предназначение на засегнатите части от имотите. Те представляват ограничения в ползването на горската територия, свързани с техническата експлоатация на съоръженията, и ще бъдат конкретизирани в рамките на следващите етапи на проектиране.

За изграждането на всеки отделен ветрогенератор ще бъдат необходими постоянни и временни строителни елементи, формиращи общата строително засегната площ на площадката.

Постоянни елементи – площи, които остават трайно заети по време на експлоатацията, с обща площ 3 066 m^2, включват:

- път с трайна настилка (уплътнена трошено-каменна настилка) – 1 220 m^2;
- кранова площадка (уплътнена трошено-каменна настилка) – 946 m^2;
- фундамент – 800 m^2;
- байпас на кулата с ширина 2 m и достъп с ширина 4,5 m, уплътнени – 100 m^2.

Временни елементи – площи, необходими само за периода на строително-монтажните работи, които след приключването им ще бъдат закрити и теренът ще бъде възстановен в първоначалния му вид, с обща площ 5 958 m^2, включват:

- монтажна повърхност, уплътнена, с носимоспособност за 12 t натоварване на ос, временен елемент за площ за сглобяване, 0% наклон – 2 354 m^2;
- зона за поставяне на острието/перката, равна, без препятствия, с носимоспособност на поставките за перките за 6 t натоварване на ос (уплътнена трошено-каменна настилка) – 1 840 m^2;
- подложка за спомагателен кран, уплътнена, с носимоспособност за 12 t натоварване на ос – 600 m^2;
- зона за сглобяване на стрелата на главния кран, уплътнена, с носимоспособност за 12 t натоварване на ос – 768 m^2;
- складова площ за инструменти, повдигащи съоръжения и др., уплътнена, с носимоспособност за 12 t натоварване на ос – 196 m^2;
- уширение за разминаване – 200 m^2.

Общата засегната площ за изграждането на един ветрогенератор е 9 024 m^2, от които 3 066 m^2 са трайно заети, а 5 958 m^2 са временно заети за периода на строителството.

За 24 броя ветрогенератори минималната площ, трайно засегната от постоянните строителни елементи ще възлиза на 73 584 m², или около 0,55% от общата площ на имотите. Общата засегната площ от строителството, включваща постоянни и временни елементи, ще възлиза на 216 576 m², или около 1,63% от общата площ на имотите.

Тези стойности имат ориентировъчен характер и ще бъдат прецизирани на следващите етапи на проектиране, съобразно окончателното разположение на съоръженията, техническите изисквания на производителя и инженерно-геоложките условия. Площите с отреждане устройствено предназначение „Тти“ включват основно обслужващи пътища и техническа инфраструктура. От тях 287 288 m² са предвидени за пътища, а 7 449 m² – за ППСТ/подстанция, която е елемент на техническата инфраструктура на бъдещия енергиен обект.

Вятърните генератори представляват стоманена кула, на която е монтирана гондола, с три витла, предавателна кутия, електрически асинхронен генератор и напълно автоматизирана система за управление. Витлата са с променлив ъгъл, а предавателната кутия осигурява възможността генераторът да работи при различна скорост на вятъра, като работният диапазон е приблизително от 3 до 25 m/s.

Бъдещото застрояване предвижда ветроенергиен парк (ВЕП), състоящ се от 24 ветрогенератора с единична мощност до 8 MW, височина до 180 m и диаметър на ротора до 175 m, всеки разположен в отделен новообразуван поземлен имот. За всеки от тях ще се изгради стоманобетонов фундамент с диаметър до около 32-35 m и площ до около 800-1000 m², площадка за разполагане на основния кран за монтаж на съоръжението, както и спомагателни площи, които се ползват само по време на строителството. До всеки поземлен имот, в който ще се разполага ветрогенератор, се предвижда обслужващ път за достъп, отговарящ на техническите изисквания на производителя.

Предвижданията на изменението на ОУПО не променят съществено баланса на територията спрямо действащия ОУПО Самуил. Характеристиката на поземлените ресурси, тяхното преразпределение и площите на териториите, предвидени за изменение, са представени в **Таблица 1.5-2**.

***Таблица 1.5-2**. Баланс на територията по действащ ОУПО Самуил и проект за изменение на ОУПО*

№	Видове територии	Съществуващо положение		Действащ ОУПО - проект			Проект за изменение на ОУПО			
		общо за общината		общо за общината		изменение	общо за общината след изменението		изменение спрямо действащ план	
		площ, ha	%	площ, ha	%	площ, ha	площ, ha	%	площ, ha	%
1	**Урбанизирани територии**									
1.1	Жилищни функции	810,10	3,24	822,45	3,29	12,35	822,45	3,29	0,00	0,00
1.2	Обществено обслужващи функции	50,82	0,20	48,95	0,20	-1,87	48,95	0,20	0,00	0,00
1.3	Спорт и атракции	18,96	0,08	18,96	0,08	0,00	18,96	0,08	0,00	0,00
1.4	Смесена обществено-обслужваща и производствено-складова дейност	0,00	0,00	75,12	0,30	75,12	75,12	0,30	0,00	0,00
1.5	Рекреационни дейности, курортни и вилни зони	0,00	0,00	13,16	0,05	13,16	13,16	0,05	0,00	0,00
1.6	Производствено-складови и стопански функции	162,21	0,65	153,87	0,61	-8,34	286,84	1,15	132,97	0,53
1.7	Озеленяване, паркове и градини	77,26	0,31	67,73	0,27	-9,53	67,73	0,27	0,00	0,00
1.8	Гробищни паркове	31,41	0,13	38,32	0,15	6,91	38,32	0,15	0,00	0,00
1.9	Терени без определено предназначение или липсват данни	2,51	0,01	0,00	0,00	-2,51	0,00	0,00	0,00	0,00
1.10	Други урбанизирани територии извън населените места	13,84	0,06	6,26	0,03	-7,58	6,26	0,03	0,00	0,00
2	**Земеделски територии**					**0,00**			**0,00**	**0,00**
2.1	обработваеми земи - ниви	14 625,92	58,44	14 055,67	56,16	-570,25	14 055,67	56,16	0,00	0,00
2.2	обработваеми земи - трайни насаждения	267,93	1,07	261,48	1,04	-6,45	261,48	1,04	0,00	0,00
2.3	алтернативно земеделие	0,00	0,00	534,35	2,13	534,35	534,35	2,13	0,00	0,00
2.4	необработваеми земи	1 986,42	7,94	1 776,94	7,10	-209,48	1 776,94	7,10	0,00	0,00
2.5	Сипеи, скали и пясъци	47,84	0,19	0,00	0,00	-47,84	0,00	0,00	0,00	0,00
3	**Горски територии. в т.ч.**					**0,00**			**0,00**	**0,00**
3.1	гори и горски земи	5 781,80	23,10	0,00	0,00	-5 781,80	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.1	стопански гори	0,00	0,00	5 190,02	20,74	5 190,02	5 057,05	20,20	-132,97	-0,53
3.1.2	защитни гори	0,00	0,00	535,05	2,14	535,05	535,05	2,14	0,00	0,00

№	Видове територии	Съществуващо положение		Действащ ОУПО - проект			Проект за изменение на ОУПО			
		общо за общината		общо за общината		изменение	общо за общината след изменението		изменение спрямо действащ план	
		площ, ha	%	площ, ha	%	площ, ha	площ, ha	%	площ, ha	%
3.1.3	специални гори	0,00	0,00	304,17	1,22	304,17	304,17	1,22	0,00	0,00
3.1.4	гори и храсти в земеделска земя	35,82	0,14	15,08	0,06	-20,74	15,08	0,06	0,00	0,00
4	Водни площи	182,57	0,73	181,86	0,73	-0,71	181,86	0,73	0,00	0,00
5	Транспорт и комуникации	911,64	3,64	897,91	3,59	-13,73	897,91	3,59	0,00	0,00
6	Инженерно-техническа инфраструктура	11,22	0,04	12,65	0,05	1,43	12,65	0,05	0,00	0,00
II	**ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ**					**0,00**			**0,00**	**0,00**
1	Терени за обекти на НКН	6,44	0,03	14,71	0,06	8,27	14,71	0,06	0,00	0,00
2	Територииза добив на полезни изкопаеми	1,66	0,01	1,66	0,01	0,00	1,66	0,01	0,00	0,00
3	Територии за възстановяване и рекултивация	2,78	0,01	2,78	0,01	0,00	2,78	0,01	0,00	0,00
	ОБЩО	**25 029,15**	**100,00**	**25 029,15**	**100,00**	**0,00**	**25 029,15**	**100,00**	**0,00**	**0,00**
III	**ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ (припокриващи се)**					**0,00**			**0,00**	**0,00**
1	BG0002062 „Лудогорие”	178,08	0,71	178,08	0,71	0,00	178,08	0,71	0,00	0,00
2	BG0000168 „Лудогорие”	190,82	0,76	190,82	0,76	0,00	190,82	0,76	0,00	0,00
3	ЗМ „Колчаковска кория”	25,50	0,10	25,50	0,10	0,00	25,50	0,10	0,00	0,00
4	Санитарно-охранителна зона на водоизточник	90,85	0,36	90,85	0,36	0,00	90,85	0,36	0,00	0,00
	ОБЩО	**485,25**	**1,94**	**485,25**	**1,94**	**0,00**	**485,25**	**1,94**	**0,00**	**0,00**
IV	**ПРИПОКРИВАЩИ СЕ ТЕРИТОРИИ**									
1	Режим на допустима промяна на предназначението в Соп	0,00	0,00	7,48	0,03	7,48	7,48	0,03	0,00	0,00
	ОБЩО	**0,00**	**0,00**	**7,48**	**0,03**	**7,48**	**7,48**	**0,03**	**0,00**	**0,00**

1.6. Местоположение на ЧИОУП по отношение на защитени зони и защитени територии

В обхвата на изменението на ОУПО не попадат защитени територии по ЗЗТ или защитени зони по ЗБР, но такива има в непосредствена близост.

В териториалния обхват на Община Самуил, попадат следните защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ):

Защитена местност „Колчаковска кория” в землището на с. Хърсово, обявена със Заповед № РД416/12.06.1979 г. на Председателя на Комитета за опазване на природната среда (ДВ, бр. 56/1979 г.), прекатегоризирана в защитена местност със Заповед № РД-1200/24.09.2003 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 91/2003 г.) и Заповед № РД-425/24.06.2009 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 63/2009 г.), с която е актуализирана площта на ЗМ. Площ: 25,5 ha, поземлен фонд и горски фонд. Стопанисва се от кметство село Хърсово. Има и частна собственост.

Защитена местност „Колчаковска кория” отстои на около 2,6 km от най-близко разположения ветрогенератор от предвижданията на бъдещия ВЕП „Самуил“, попадащи в обхвата на проекта за ЧИОУП.

Цели на обявяване:

Опазване на местност с вековни дървета от зимен дъб (*Quercus petraea*) Режим на дейности:

1. Забраняват се всякакви действия, които биха довели до повреждането на вековните дървета.

2. Забранява се влизането, преминаването и паркирането на моторни превозни средства.

3. Забранява се всякакво строителство или разширяване на съществуващите сгради, както и изкопните работи.

4. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни.

5. Забранява се разрушаване на гнездата на птиците и вземане на яйцата и малките им.

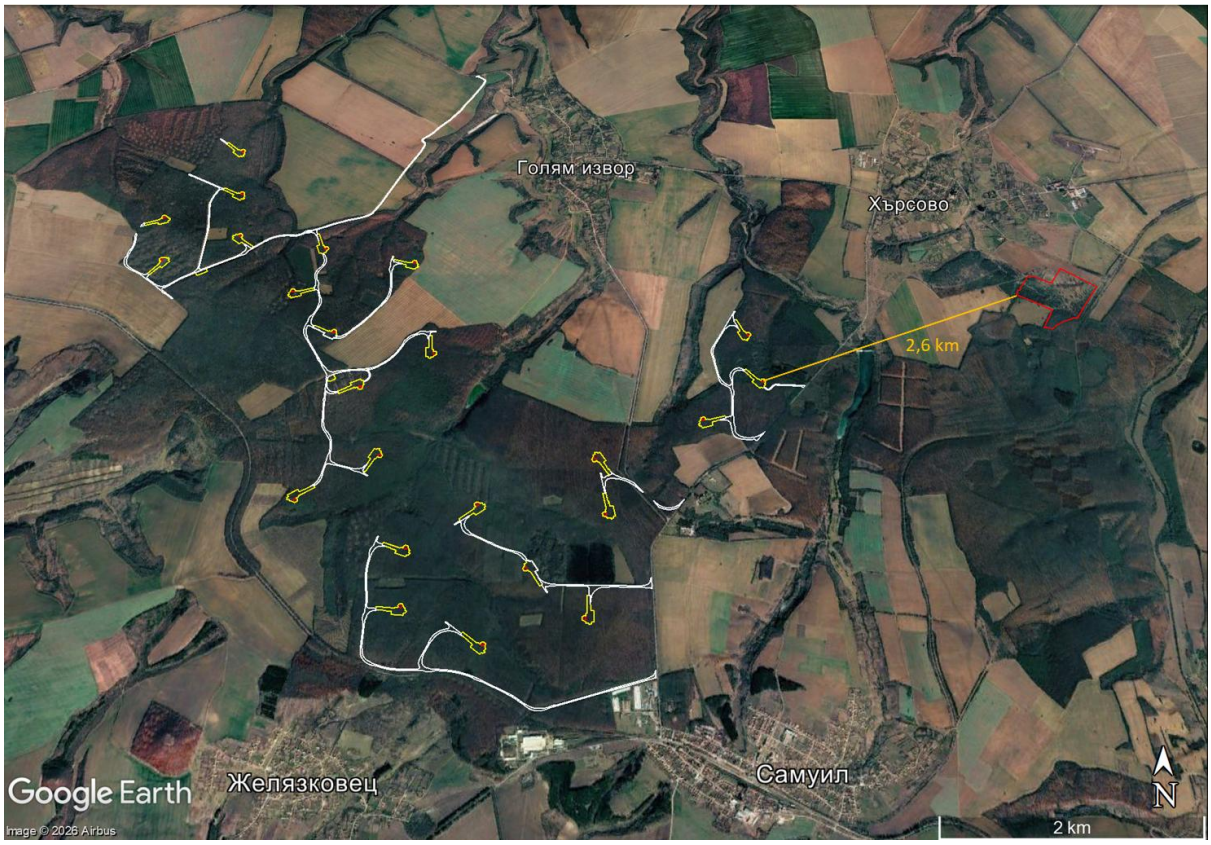

Фигура 1.6-1. *Разположение и отстояние на защитена местност „Колчаковска кория" спрямо предвижданията на проекта за ЧИОУП, свързани с ВЕП „Самуил"*

В териториалния обхват на Община Самуил, попадат следните защитени зони съгласно Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), част от Натура 2000, по Директивите за природните местообитания и за дивите птици:

Защитена зона BG0000168 „Лудогорие" за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, определена съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗБР и приета с Решение № 661/16.10.2007 г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 85/2007 г.). Защитената зона е по Директивата за хабитатите и попада в землището на село Голям извор с площ на територията на общината 190,82 ha или 0,76% от територията на общината.

Защитена зона BG0000168 „Лудогорие" отстои на около 1,4 km от най-близко разположения ветрогенератор от предвижданията на бъдещия ВЕП „Самуил", попадащи в обхвата на проекта за ЧИОУП.

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

- Природни местообитания: Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alysso-Sedion albi*; Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи); Субпанонски степни тревни съобщества; Панонски льосови степни тревни съобщества; Неблагоустроени пещери; Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове; Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*; Панонски гори с *Quercus pubescens*; Евро-сибирски степни гори с *Quercus* spp.; Балкано-панонски церово-горунови гори; Мизийски гори от сребролистна липа и др.
- Бозайници: Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*); Европейски вълк (*Canis lupus*); Видра (*Lutra lutra*); Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*); Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*); Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*); Остроух нощник (*Myotis blythii*); Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*); Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*); Голям нощник (*Myotis myotis*); Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*); Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*); Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*); Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*); Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*); Лалугер (*Spermophilus citellus*) и Пъстър пор (*Vormela peregusna*).
- Земноводни и влечуги: Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*); Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*); Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*); Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*); Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*); Добруджански тритон (*Triturus dobrogicus*); Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*) и др.
- Безгръбначни: Хидриас (*Hypodryas maturna*); *Callimorpha quadripunctaria*; Лицена (*Lycaena dispar*); *Bolbelasmus unicornis*; Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*); Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*); Буков сечко (*Morimus funereus*) и Алпийска розалия (*Rosalia alpine*).

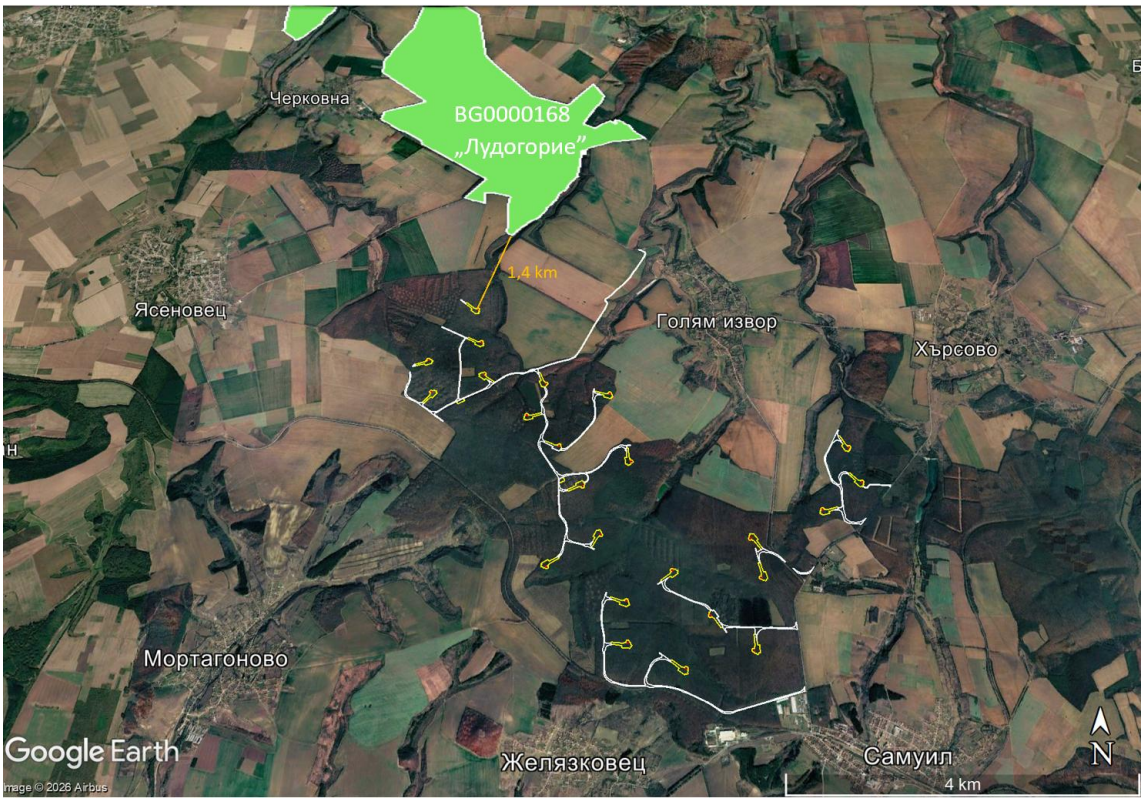

Фигура 1.6-2. *Разположение и отстояние на защитена зона BG0000168 „Лудогорие" спрямо предвижданията на проекта за ЧИОУП, свързани с ВЕП „Самуил"*

Защитена зона BG0002062 „Лудогорие” за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД837/17.11.2008 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 11/2009 г.), променена със Заповед № РД-79/28.01.2013 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 10/2013 г.). Защитената зона е по Директива за птиците и попада в землището на село Голям извор с обща площ от 178,08 ha или 0,71% от територията на общината.

Защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ отстои на около 500 m от най-близко разположения ветрогенератор от предвижданията на бъдещия ВЕП „Самуил“, попадащи в обхвата на проекта за ЧИОУП.

Цели на опазване:

Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона. Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

- Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), червена чапла (*Ardea purpurea*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), осояд (*Pernis apivorus*), черна каня (*Milvus migrans*), орел змияр (*Circaetus gallicus*), ливаден блатар (*Circus pygargus*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*), малък орел (*Hieraaetus pennatus*), късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), царски орел (*Aquila heliaca*), ливаден дърдавец (*Crex crex*), бухал (*Bubo bubo*), козодой (*Caprimulgus europaeus*), синявица (*Coracias garrulus*), сив кълвач (*Picus canus*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), горска чучулига (*Lullula arborea*), полска бъбрица (*Anthus campestris*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), черночела сврачка (*Lanius minor*), ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);
- Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), черноврат гмурец (*Podiceps nigricollis*), голям ястреб (*Accipiter gentilis*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черношипа ветрушка (Керкенез) (*Falco tinnunculus*), сокол орко (*Falco subbuteo*), воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зелененожка (*Gallinula chloropus*), обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), пчелояд (*Merops apiaster*).

Режим на дейности:

- Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.
- Забранява се използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското стопанство;
- Забранява се косенето на ливадите от периферията към центъра с бързодвижеща се техника и преди 15 юли.

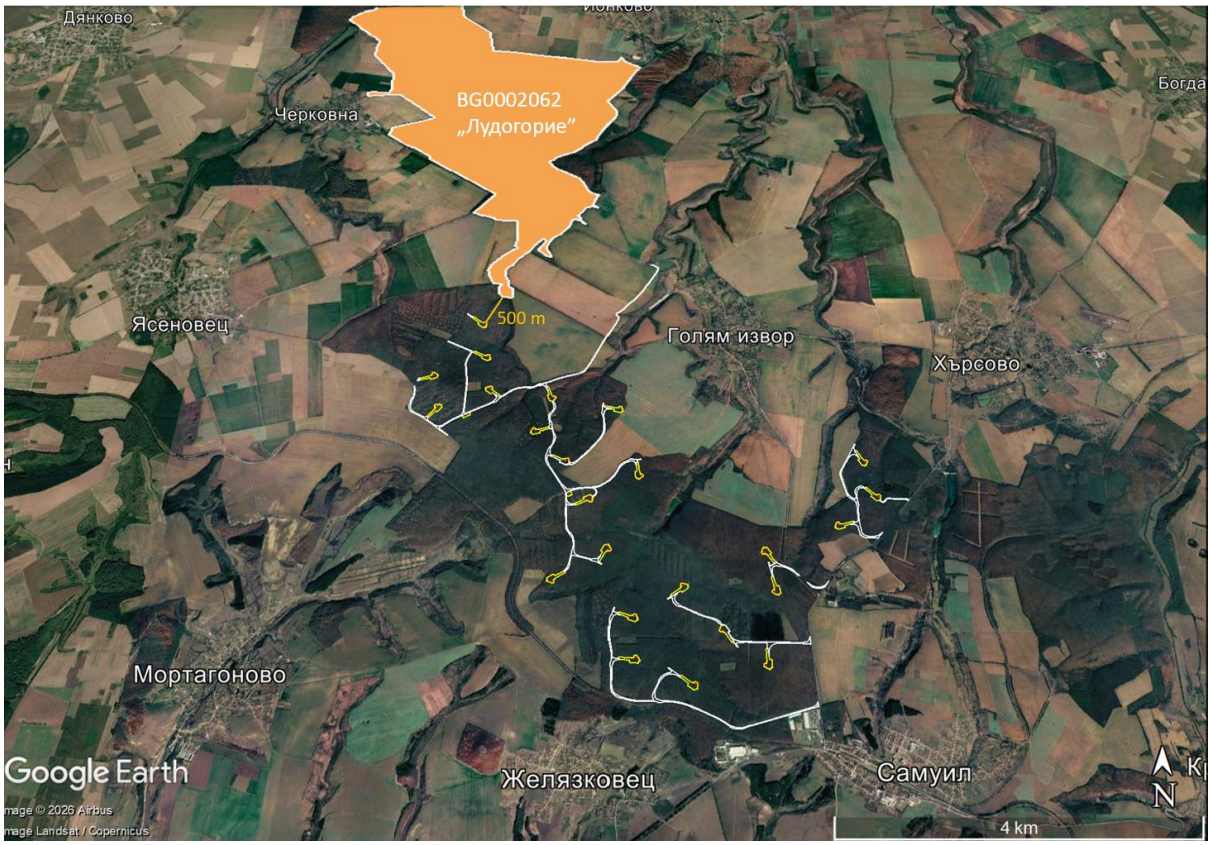

Фигура 1.6-3. *Разположение и отстояние на защитена зона BG0002062 „Лудогорие" спрямо предвижданията на проекта за ЧИОУП, свързани с ВЕП „Самуил"*

1.7. Очаквани емисии, отпадъци и други фактори на въздействие

Реализацията на предвижданията на ЧИОУП за изграждане на ветроенергиен парк „Самуил" и прилежащата му техническа инфраструктура ще бъде свързана с формиране на емисии, отпадъци и други фактори, характерни за строителството и експлоатацията на енергийни обекти от този тип. Основната част от емисиите и отпадъците ще възниква през строителния етап, когато ще се изпълняват земни работи, изграждане и подобряване на пътища за достъп, оформяне на монтажни и кранови площадки, изграждане на фундаменти, полагане на кабелна инфраструктура, монтаж на ветрогенераторите и изграждане на съоръженията за присъединяване.

По време на експлоатацията характерът на формираните фактори ще бъде различен. Производството на електроенергия от вятър не е свързано с горивен процес, с технологично водопотребление или с постоянно генериране на производствени отпадъци. През този етап основните фактори ще произтичат от физическото присъствие и работата на ветрогенераторите, електротехническата инфраструктура, периодичната поддръжка и обслужване на съоръженията.

1.7.1. Емисии в атмосферния въздух

През строителния етап основните емисии в атмосферния въздух ще бъдат неорганизирани прахови емисии и емисии от отработени газове на строителна и транспортна техника.

Прахови емисии ще се формират при разчистване и подготовка на строителните участъци, отнемане на повърхностния почвен слой, изкопни работи за фундаменти и кабелни трасета, товарене и разтоварване на земни маси, полагане на трошено-каменни настилки, изграждане на временни и постоянни площадки, както и при движение на техника по неасфалтирани и временни пътища. Прахообразуването ще бъде по-силно

изразено при сухо време, високи температури и наличие на вятър, особено в участъци с открити земни повърхности и складирани насипни материали.

Допълнителен източник на емисии ще бъдат двигателите с вътрешно горене на багери, булдозери, челни товарачи, самосвали, бетоновози, валяци, кранове, специализирани ремаркета и обслужващи автомобили. От тях ще се отделят характерни замърсители от изгарянето на течни горива – азотни оксиди, въглероден оксид, въглероден диоксид, серни оксиди, летливи органични съединения и фини прахови частици.

Прахови емисии могат да възникват и при транспортиране на инертни материали и земни маси, ако товарите не са покрити или ако транспортните средства напускат строителните участъци със замърсени гуми и ходова част. Поради това при строителството ще се предвиди оросяване на временните пътища и площадки, ограничаване на скоростта на движение, покриване на насипни товари и почистване на транспортната техника при необходимост.

При експлоатацията на ветроенергийния парк не се предвижда горивен процес за производство на електрическа енергия. Ветрогенераторите преобразуват кинетичната енергия на вятъра в електрическа енергия и при нормалната им работа не се формират организирани емисии на замърсители в атмосферния въздух. Емисии от транспорт могат да възникват единствено при периодични посещения за техническа поддръжка, профилактика или ремонт.

1.7.2. Водоползване и отпадъчни води

Строителството на ветроенергийния парк не е свързано с използване на вода за производствен технологичен процес. Вода ще бъде необходима основно за оросяване на временни пътища, строителни площадки и участъци с повишено прахообразуване, както и за ограничени битови нужди на строителния персонал.

Оросяването ще се прилага като мярка за ограничаване на праховите емисии при сухо и ветровито време. Водата за тези нужди може да бъде доставяна с водоноски или чрез външни доставчици, при спазване на приложимите изисквания. Не се предвижда водовземане от повърхностни или подземни водни тела в обхвата на плана за нуждите на строителството.

За питейните нужди на работниците ще се използва бутилирана вода или друг подходящ начин на снабдяване. Санитарно-битовото обслужване на строителния персонал ще се осигурява чрез временни санитарни съоръжения. Формираните битово-фекални води от тези съоръжения ще се събират във водоплътни съдове и да се извозват от специализирани фирми. Не се допуска заустване на битово-фекални води в почви, дерета, повърхностни води, канавки или други неразрешени места.

При използването на готови бетонови смеси не се предвижда приготвяне на бетон на място. Не се предвижда допускане измиването на бетоновози, кофражи, инструменти и техника върху открит терен или в близост до отводнителни линии, тъй като водите от такива дейности могат да бъдат силно алкални и да съдържат циментови частици. При необходимост от измиване това ще се извършва само на определени и обезопасени места /автомивки/.

По време на експлоатацията не се предвижда технологично водопотребление. Ветрогенераторите и електротехническата инфраструктура не формират производствени отпадъчни води при нормална работа. Водоползване може да възниква само епизодично при обслужване на съоръженията или при краткотрайно присъствие на персонал.

1.7.3. Земни маси и почвен слой

Значителна част от строителните дейности ще бъде свързана с изкопни и насипни

работи. Земни маси ще се формират при изграждането на фундаментите на ветрогенераторите, кабелните траншеи, пътищата за достъп, крановите и монтажните площадки, площадката за подстанция/ППСТ и други елементи на техническата инфраструктура.

Преди започване на строителните работи в засегнатите участъци ще се извърши селективно отнемане на хумусния и почвения слой, доколкото такъв е наличен. Този слой има значение за последващото възстановяване на временно нарушените терени и не трябва да се смесва със строителни отпадъци, земни маси от по-дълбоки изкопи, инертни материали или замърсени материали.

Отнетият хумусен слой ще се съхранява временно на определени места, при условия, които не позволяват разпиляване, замърсяване или загуба на качествата му. След приключване на строителството той ще се използва за възстановяване на временните монтажни площи, временните пътища, зоните за складиране и други участъци, които няма да останат трайно необходими за експлоатацията.

Част от земните маси от изкопите ще се използва обратно за насипи, оформяне на терена, засипване на кабелни траншеи и рекултивация. Използването им на място е най-подходящият подход, когато материалът е годен и незамърсен. Излишните земни маси, които не могат да бъдат използвани на площадката ще се насочат за оползотворяване или третиране по реда на действащото законодателство.

Не се предвижда добив на подземни богатства или използване на земните недра като природен ресурс. Намесата ще бъде свързана основно с повърхностни и плитки строителни изкопи, необходими за фундиране, кабелна инфраструктура и площадкова подготовка.

1.7.4. Строителни, битови и други неопасни отпадъци

По време на строителството ще се генерират отпадъци, характерни за изграждане на енергийна и техническа инфраструктура. Основните потоци ще бъдат строителни отпадъци, отпадъци от опаковки, метални отпадъци, дървесина, пластмаси, кабелни остатъци, остатъци от инертни материали и битови отпадъци от строителния персонал.

При изграждането на фундаментите могат да възникнат отпадъци от кофражни елементи, армировъчна стомана, бетонни остатъци, фиксиращи елементи и опаковки от строителни продукти. При изграждането на пътища и площадки могат да се формират остатъци от трошено-каменни материали, геотекстил, временни настилки и други спомагателни материали. При електромонтажните дейности ще се генерират кабелни остатъци, кабелни барабани, изолационни материали, метални елементи, пластмасови опаковки и опаковки от електротехническо оборудване.

Металните отпадъци, кабелните остатъци, дървесината от опаковки и част от пластмасовите материали ще бъдат насочени за рециклиране или друго оползотворяване. Всички отпадъци ще се събират разделно, с цел недопускане смесването им.

Битовите отпадъци ще се формират от присъствието на строителен персонал. Те ще се събират в съдове за битови отпадъци и ще се предават чрез общинската система или чрез договор с обслужваща фирма.

През експлоатацията количествата неопасни отпадъци ще бъдат значително по-малки. Такива могат да възникват при профилактика, ремонт, подмяна на опаковки, дребни монтажни материали, електронни и електрически компоненти, както и при обслужване на подстанцията и електротехническата инфраструктура.

1.7.5. Опасни отпадъци и химични продукти

При строителството и последващата експлоатация ще се използват ограничени количества химични продукти, необходими за работата на техниката, монтажните

дейности и поддръжката на съоръженията. Това включва дизелово гориво, бензин, моторни и хидравлични масла, смазочни материали, греси, бои, лакове, лепила, хидроизолационни продукти, почистващи препарати и други спомагателни материали.

Опасни отпадъци могат да възникнат при обслужване на строителната техника и монтажното оборудване, при аварийни разливи или при използване на продукти, класифицирани като опасни. Такива отпадъци са отработени масла, маслени филтри, замърсени абсорбенти, замърсени кърпи и предпазни материали, опаковки от масла, горива, бои, лакове, лепила, хидроизолационни материали и други химични продукти.

Не се предвижда изграждане на собствено горивно стопанство. Зареждането на строителната техника ще се извършва приоритетно извън строителните площадки или на обезопасени места. Ремонтът и обслужването на техниката ще се извършват в специализирани бази, а когато това не е възможно върху обезопасена непропусклива повърхност, с налични материали за събиране на разливи.

Химичните продукти ще се съхраняват в оригинални опаковки, с етикети и информационни листове за безопасност. При наличие на течни продукти ще се осигурят мерки за предотвратяване на разливи и за недопускане на проникване в почви, повърхностни или подземни води.

При експлоатацията опасни отпадъци ще възникват основно при периодична поддръжка на ветрогенераторите, трансформаторите и електротехническото оборудване. Това могат да бъдат отработени масла, смазочни материали, филтри, замърсени опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване и други сервизни отпадъци. Те ще се предават на лица, притежаващи съответните разрешителни или регистрационни документи.

1.7.6. Шумови източници

Шумови източници ще възникват както през строителния етап, така и през експлоатацията на ветроенергийния парк, като произходът и режимът им на проявление ще бъдат различни.

През строителството шумът ще бъде свързан с работата на строителната механизация, транспортните средства и монтажното оборудване. Основни източници ще бъдат багери, булдозери, челни товарачи, валяци, самосвали, бетоновози, мобилни кранове, тежкотоварни кранове, специализирани транспортни средства и обслужващи автомобили. Шум ще се формира също при товаро-разтоварни дейности, движение на техника по временни и вътрешноплощадкови пътища, уплътняване на настилки, бетониране, монтаж на метални конструкции, сглобяване на кранове и повдигане на елементи от ветрогенераторите.

Строителният шум ще бъде променлив във времето и пространството, тъй като източниците ще се преместват съобразно последователността на изпълнение на строително-монтажните работи. По-интензивни шумови прояви могат да възникват при едновременна работа на няколко машини, при доставка на едрогабаритни елементи, при изграждане на фундаменти и при монтаж на кулите, гондолите, главините и витлата.

През експлоатацията основен шумов източник ще бъдат ветрогенераторите. Шумът от тях има аеродинамичен и механичен произход. Аеродинамичният шум се формира при преминаване на витлата през въздушния поток, а механичният шум е свързан с работата на вътрешните агрегати, генератора, системите за охлаждане, редуктора и други компоненти, разположени в гондолата. При съвременните ветрогенератори механичният шум обичайно е технически ограничен, като основният възприеман компонент е аеродинамичният шум.

Режимът на шум от ветрогенераторите ще зависи от скоростта на вятъра, работния режим на турбините, техническите характеристики на избрания модел, релефа, разстоянието до чувствителни рецептори и атмосферните условия. Допълнителни, но

епизодични шумови източници през експлоатацията ще бъдат обслужващи автомобили и ремонтна техника при профилактика и поддръжка.

1.7.7. Източници на вибрации

Вибрации ще възникват основно през строителния етап. Те ще бъдат свързани с движението на тежка строителна техника, изкопни и насипни работи, уплътняване на земна основа и трошено-каменни настилки, движение на тежкотоварни автомобили и работа на подемна техника.

По-съществени локални вибрации могат да възникват при уплътняване на пътни настилки и кранови площадки с валяци, при движение на тежкотоварни транспортни средства по временни пътища, както и при работа на строителни машини в зоните на фундаментите и монтажните площадки. Вибрации могат да се проявят и при разтоварване и позициониране на тежки елементи от ветрогенераторите.

През експлоатацията ветрогенераторите са съоръжения, подложени на динамични натоварвания, които се поемат от конструкцията на кулата и фундамента. При нормална работа вибрациите са част от техническия режим на съоръжението и се контролират чрез конструктивното решение, системите за управление, балансиране и защита. Извън площадката на съоръжението не се предвижда формиране на самостоятелен вибрационен източник, сравним със строителния етап.

1.7.8. Електромагнитни полета и нейонизиращи лъчения

Електромагнитни полета ще се формират от електротехническата инфраструктура на ветроенергийния парк. Основни източници ще бъдат генераторите и електрическото оборудване във ветрогенераторите, кабелните линии, трансформаторите, разпределителните уредби, подстанцията/ППСТ, системите за управление, контрол и присъединяване към електропреносната мрежа.

Кабелната инфраструктура се предвижда основно като подземна, което ограничава прякото ѝ присъствие на повърхността. Електромагнитни полета ще се формират около кабелите при пренос на електрическа енергия, както и около трансформаторното и разпределителното оборудване. Тези полета са характерни за електроенергийните обекти и зависят от напрежението, токовото натоварване, конструкцията на съоръженията, начина на полагане и техническото изпълнение.

Йонизиращи лъчения не са характерни за дейността. Не се предвижда използване на радиоактивни източници или технологични процеси, свързани с радиационно въздействие. Факторът, който има отношение към настоящия обект, е нейонизиращо електромагнитно поле от електротехническите съоръжения.

1.7.9. Оптични и визуални фактори

При експлоатацията на ветроенергийния парк ще възникват оптични и визуални фактори, характерни за вятърните енергийни обекти. Те ще бъдат свързани с присъствието на високи технически съоръжения в откритото пространство, движението на роторите, авиационното осветление и възможното сенкохвърляне.

Ветрогенераторите представляват вертикални технически елементи със значителна височина, които се възприемат от различни разстояния в зависимост от релефа, растителността, населените места, пътищата и откритостта на терена. Тяхното присъствие ще формира нов визуален акцент в ландшафта. Движението на витлата допълнително променя начина на визуално възприемане на съоръженията, тъй като въвежда динамичен елемент в средата.

Авиационното осветление е фактор, свързан с изискванията за безопасност на въздухоплаването. То може да бъде видимо в тъмната част на денонощието и при определени атмосферни условия. Конкретният тип, интензитет и режим на светлинната сигнализация ще се определят съгласно изискванията на компетентните органи.

Сенкохвърляне може да възниква при определено разположение на слънцето, ветрогенераторите и наблюдателя, когато въртящите се витла периодично пресичат слънчевата светлина. Този фактор зависи от сезон, час на деня, облачност, релеф, разстояние до възприемателя, посока на вятъра и работен режим на турбината.

По време на строителството визуалните фактори ще бъдат свързани с присъствие на строителна техника, кранове, временни площадки, складирани материали, изкопи и временни строителни съоръжения. След приключване на строителството временните елементи ще бъдат премахнати, а визуалното присъствие ще остане свързано основно с ветрогенераторите, пътищата за достъп, крановите площадки и електротехническата инфраструктура.

1.7.10. Фактори, свързани с биологичното разнообразие

При строителството факторите, които имат отношение към биологичното разнообразие, ще бъдат свързани основно с разчистване на участъци в строително засегнатите площи, движение на техника, временно присъствие на хора, шум, прах, светлина, земни работи и промяна на отделни теренни участъци.

В строително засегнатите площи ще се извършват дейности по отнемане на почвен слой, изкопи, изграждане на пътища, монтажни площадки, кабелни трасета и техническа инфраструктура. Тези дейности могат да доведат до премахване или промяна на растителност в конкретните участъци на строителна намеса. Временните строителни площи ще бъдат използвани само за периода на строителството и след приключване на дейностите ще подлежат на възстановяване.

Движението на строителна техника, шумът, човешкото присъствие и осветяването при необходимост могат да бъдат източници на безпокойство за животински видове в района. Този фактор е най-характерен за периода на активното строителство, доставките и монтажа на съоръженията.

През експлоатацията факторите, свързани с биологичното разнообразие, ще произтичат основно от наличието на високи съоръжения, движещи се ротори, обслужваща инфраструктура и периодични дейности по поддръжка. За вятърните паркове особено значение имат птиците и прилепите, тъй като при тях се отчита пространственото разположение на турбините, миграционната активност, хранителните и размножителните територии, височините на прелитане и поведението на видовете в района.

1.7.11. Аварийни фактори

При строителството и експлоатацията могат да възникнат аварийни фактори, характерни за енергийни и строителни обекти. През строителния етап такива фактори са възможни разливи на горива, масла, смазочни материали или хидравлични течности, инциденти при работа със строителна техника, пожари, повреди на подемна техника, инциденти при извънгабаритен транспорт, както и неправилно съхранение на химични продукти или отпадъци.

Разливи могат да възникнат при зареждане, аварийно обслужване или повреда на машини и транспортни средства. Поради това е необходимо на строителните площадки да се осигурят абсорбиращи материали, съдове за замърсени абсорбенти и ясни инструкции за действие при разлив. Горива, масла и химични продукти няма да се съхраняват на открит терен без защита.

Пожарен риск през строителството може да възникне при работа с горива, електроинструменти, временни електрически инсталации, заваръчни дейности, суха растителност или неправилно съхранение на запалими материали. При монтажните дейности ще се спазват изискванията за пожарна безопасност, безопасност при работа с кранове и безопасност при движение на тежкотоварен транспорт.

През експлоатацията аварийни фактори могат да бъдат свързани с електротехническото оборудване, трансформаторите, кабелните връзки, системите за управление, механични повреди на елементи от ветрогенераторите, пожар в гондола или електрическо съоръжение, мълниезащитни събития, силни ветрове, обледеняване и други неблагоприятни метеорологични условия.

Съвременните ветрогенератори разполагат със системи за автоматично управление, аварийно спиране, контрол на скоростта, защита от високи ветрови натоварвания, мълниезащита, системи за откриване на дим и защити на електротехническото оборудване. Тези системи са част от техническото обезпечаване на безопасната експлоатация на съоръженията.

Очакваните емисии, отпадъци и други фактори ще бъдат най-разнообразни през строителния етап, когато ще се изпълняват земни, пътни, бетонови, монтажни и електротехнически дейности. Тогава ще се формират прахови емисии, емисии от строителна техника, земни маси, строителни отпадъци, битови отпадъци, ограничени количества опасни отпадъци, шум и вибрации.

При експлоатацията на ветроенергийния парк няма да се формират организирани емисии от горивен процес и не се предвижда технологично водопотребление. Основните фактори през този етап ще бъдат свързани с работата на ветрогенераторите, електротехническата инфраструктура, визуалното присъствие на съоръженията, сенкохвърлянето, електромагнитните полета, периодичната поддръжка и специфичните фактори, свързани с птици и прилепи.

Управлението на емисиите, отпадъците и другите фактори ще бъде осигурено чрез правилна организация на строителството, използване на технически изправна механизация, разделно събиране на отпадъците, недопускане на разливи, контрол върху временните строителни площи, възстановяване на засегнатите терени и спазване на изискванията към енергийните обекти и опазването на околната среда.

2. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с проекта за ЧИОУП могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони

Съгласно Наредбата за ОС, „Кумулативни въздействия" са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи такива, независимо от кого са осъществявани. Кумулативните въздействия могат да са резултат от отделни планове, програми и проекти/инвестиционни предложения с незначителен ефект, разглеждани сами по себе си, но със значителен ефект, разглеждани в съвкупност, и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време.

Съгласно Ръководство относно развитието на вятърната енергия и законодателството на ЕС за природата на Европейската комисия кумулативните въздействия са много важни за разпространението на вятърна енергия, като се има предвид непрекъснато нарастващият брой заявления за производство на вятърна енергия и очакваното увеличаване на мощността през следващите години.

Ръководството допълва, че оценка се прилага по отношение на планове или проекти, които са приключени, одобрени, но незавършени или се предлагат към настоящия момент. В допълнение, към влиянията на плановете или проектите, които са основен предмет на оценката, е подходящо да се разгледат влиянията на вече приключени планове и проекти. Важно е последните да се вземат предвид, когато се оценява влиянието на настоящия проект за ЧИОУП, за да се определи дали са налице потенциални кумулативни въздействия във взаимодействие с други приключени планове и проекти. В разпоредбата, свързана с оказването на влияние „във взаимодействие", следва да бъдат включени ИП, планове, програми и проекти, които са били одобрени в миналото, но все още не са осъществени или приключени. Що се отнася до други предложени планове или проекти, от съображения за правна сигурност изглежда подходящо обхватът на разпоредбата, свързана с оказването на влияние „във взаимодействие" да бъде ограничен до предложените планове и проекти, т.е. онези, за които е представено заявление за одобрение или съгласие. Освен това е важно да се отбележи, че оценката на кумулативния ефект не е ограничена до оценката на подобни видове планове или проекти, обхващащи същия сектор на дейност. По време на оценката следва да бъдат обхванати всички видове ИП, планове, програми или проекти, които биха могли да окажат значително влияние във взаимодействие с разглеждания проект.

Съгласно Методическо ръководство за прилагане на разпоредбите на член 6, параграфи 3 и 4 от Директива 92/43/ЕИО за местообитанията, „кумулативните въздействия могат да бъдат резултат от последователни, натрупващи се и/или комбинирани влияния от благоустройствени работи (план, проект), когато си взаимодействат с други съществуващи, планирани и/или разумно очаквани благоустройствени работи."

Съгласно същото ръководство, оценката на кумулативните въздействия е извършена в следните стъпки:

1) Определяне на географските граници и сроковете за оценка – определени са географските граници, в рамките на които да бъде проучен кумулативният ефект.

Географският обхват на оценката включва най-близко разположената защитена зона BG0002062 „Лудогорие", както и общините на територията на географските области Добруджа и Лудогорие. Обхватът е определен с оглед отчитане на регионалния характер на потенциалните кумулативни въздействия, включително върху миграционните

пътища, придвижването и използването на територията от птици и прилепи.

Пространственият обхват на анализа и местоположението на предвижданията на проекта за ЧИОУП спрямо ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“, както и спрямо други ветроенергийни обекти, обекти и елементи на електропреносната мрежа в географските области Добруджа и Лудогорие, са представени в **Приложение № 4**.

При оценката са взети предвид характеристиките на други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които биха могли да окажат въздействие в съчетание с проекта за ЧИОУП. Периодът на взетите под внимание, разгледани и оценени планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които могат да окажат комбинирано въздействие с предвижданията на ЧИОУП, е 2005-05.2026 г.

2) Установяване на всички проекти/планове, които биха могли да си взаимодействат – определени са всички възможни източници на влияния, произтичащи от разглеждания проект за ЧИОУП, заедно с други източници в дадената среда и други въздействия, които могат да възникнат от други предложени проекти или планове, включително времето и фазите на тяхното реализиране. Оценката на кумулативния ефект не е ограничена само до оценката на подобни видове планове или проекти, обхващащи същия сектор на дейност. По време на оценката са обхванати всички видове планове или проекти, които биха могли да окажат значително влияние във взаимодействие с разглеждания проект. Специално внимание е обърнато на тези, които са свързани с ветрогенератори, електропреносната мрежа, застрояване и трайна промяна на земите.

По реда на ЗДОИ е поискана информация от съответните ведомства/ административни единици: *МОСВ, РИОСВ – Варна, РИОСВ – Шумен* и *РИОСВ – Русе.* Получени са отговори, както следва:

- МОСВ – Решение за предоставяне на достъп до обществена информация № ЗД-27/11.02.2026 г.;
- РИОСВ – Шумен – Решение за предоставяне на достъп до обществена информация № 1/04.02.2026 г.;
- РИОСВ – Варна – Решение за предоставяне на достъп до обществена информация № 1/13.02.2026 г. и Решение за предоставяне на достъп до обществена информация № 4/26.02.2026 г.;
- РИОСВ - Русе – Писмо с Рег. № И-639/10.02.2026 г.

В допълнение с получените отговори са използвани Публичният регистър с данни за извършване на процедурите по ОВОС и Публичният регистър с данни за извършване на процедурите по ЕО и ДОСВ.

Въз основа на анализа на посочената информация е изготвен пълен списък на всички ППП/ИП до края на месец май 2026 г., които са представени в **Приложение № 3** – за инвестиционни предложения на територията на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“ и за инвестиционни предложения в рамките на географските области Лудогорие и Добруджа. В списъците е включена и допълнителна информация, в т.ч. № на досие (където е приложимо), наименование, възложител, приложима процедура, статус, определеният потенциал за въздействие и мотив за това.

В анализа на кумулативните въздействия не са разглеждани ППП/ИП, за които е определено, че нямат потенциал за въздействие с проекта за ЧИОУП. Такива са например ППП/ИП, които са прекратени или са текущи на различни етапи (уведомяване, преценяване, консултации, задание, обществено обсъждане и т.н.), т.е. за тях по налични данни няма издаден краен административен акт на Компетентен орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ), като са взети предвид официалните публични данни към момента на изготвяне на оценката.

Без потенциал за такъв тип въздействие са и ППП/ИП, които са съгласувани още на първия етап от съответната процедура (Уведомление), т.е. за тях е постановено да не се извършва ЕО/ОВОС/ОС (вкл. ДОСВ), вкл. преценка за ЕО и ДОВОС, тъй като това показва, че реализирането им няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху популации и местообитания на видове, предмет на опазване в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“. Следователно, тези ППП/ИП не могат да причинят кумулативно натоварване в обхвата на защитената зона, и да доведат до формиране на допълнителен кумулативен ефект.

Наличието или отсъствието на потенциал за въздействие на останалите ППП/ИП е определен въз основа на по-обстойна оценка на представените данни и отчитането на някои особености на самите ППП/ИП.

Някои от заявените ППП/ИП са с очакван благоприятен ефект както върху биоразнообразието, така и върху останалите компоненти на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“. Такива са проектите, свързани с осъществяването на залесителни дейности и мероприятия. Рисковете от извършване на залесителни дейности с нехарактерни за региона дървесни видове са избегнати чрез разписаните в издадените съгласувателни решения и определените с тях мерки. Това е предпоставка за възстановяване и увеличаване на горските хабитати в зоните, респективно за увеличаване на площта на потенциалните местообитания на свързаните с тях биологични видове (растителни и животински), предмет на опазване в зоните.

Горскостопанските дейности, заложени в съгласуваните Горско стопански планове (ГСП), са в съответствие с утвърдената от Изпълнителния директор на ИАГ Система от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания, включени в европейската екологична мрежа „Натура 2000“. Предвид тяхното местоположение, вид и обем, няма да има значително унищожаване и/или увреждане на местообитания на видове, предмет на опазване в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“. Към тази група могат да се добавят и дейностите по развъждане на риба и изграждане на садкови стопанства, зарибяване на изкуствени водоеми, и други дейности като програми за планово възстановяване на коригирани речни участъци и отводнителни съоръжения и др.

Като ППП/ИП без или с нисък потенциал за кумулативно взаимодействие са приети значителна част от земеделските, фермерските, ВиК, локалните производствени и обслужващи обекти, както и част от ППП/ИП, свързани с промяна на предназначението на отделни имоти за жилищно, вилно, обществено или производствено застрояване, когато са с ограничен териториален обхват, не засягат значителни по площ територии и не са свързани с изграждане на високи съоръжения или линейна техническа инфраструктура.

Част от ППП/ИП, като тези за изработване на ПУП-ПЗ, са за промяна на предназначението на имоти, свързано впоследствие с инвестиционни инициативи за вилно и жилищно строителство. Те представляват в основната си част земеделски земи, които по наличните данни не са местообитания на целеви видове, предмет на опазване в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“. Голяма част са в периода, 2007-2010 г., в който се наблюдава рязко увеличаване на инвестиционните инициативи, планове, програми и проекти.

Стратегиите, плановете и програмите на общинско и областно ниво, които имат общ рамков и управленски характер, също са оценени с нисък потенциал за кумулативно въздействие, тъй като поради характера си са свързани с общото устройствено и управленско регулиране на територията и сами по себе си не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект.

Всички ППП/ИП, за които е определено, че имат потенциал за въздействие, са маркирани в табличните справки в **Приложение № 3**, като по-специално внимание е

обърнато на:

- **инвестиционни предложения, сходни по характер с предвижданията на проекта за ЧИОУП** – вятърни електроцентрали, единични ветрогенератори, както и съпътстващата ги инфраструктура – пътища за достъп, кранови площадки, подстанции, електропроводи и други съоръжения за присъединяване – с най-висок потенциал за взаимодействие;
- **инвестиционни предложения, които биха могли да окажат косвено въздействие** – пътища, кариери за добив на полезни изкопаеми, газопроводи, фотоволтаични електроцентрали и други големи по площ инвестиционни предложения, свързани с трайна промяна на земеползването – със среден потенциал за въздействие;
- **планове и програми с по-общ или устройствен характер**, представени основно чрез изменения на устройствени планове и сходни документи, които сами по себе си не водят до пряко въздействие, но създават предпоставки за последващо реализиране на ветроенергийни обекти, свързаната с тях техническа инфраструктура или други инвестиционни инициативи със значителен териториален обхват и трайна промяна на земеползването – с нисък потенциал за въздействие.

3) Определяне на въздействието – определени са видовете въздействие, които могат да засегнат структурата и функциите на защитената зона, уязвими на промяна.

В т. 3 от настоящия ДОС са описани най-общо всички видове въздействия от предвидените с проекта за ЧИОУП елементи на бъдещия ВЕП „Самуил“ и последващата им реализация, без да са взети под внимание състоянието на околната среда в района, предложените алтернативи и смекчаващи мерки. В същата точка са определени и описани всички възможни източници на въздействия, произтичащи от прилагането на проекта за ЧИОУП и от последващата реализация на предвижданията, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми, проекти и ИП, биха могли да окажат въздействие върху ЗЗ и техните елементи.

Конкретна оценка на въздействията върху местообитанията и видовете, предмет на опазване в ЗЗ, при отчитане на състоянието на околната среда, мерките за смекчаване на неблагоприятния ефект и прилагане на най-приемливата алтернатива по отношение на въздействието върху биологичното разнообразие, са подробно разгледани в т. 5 от настоящия доклад.

За целите на кумулативния анализ са отчетени и други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения в рамките на Добруджа и Лудогорието, доколкото биха могли да имат значение за миграцията, придвижването и използването на територията от птици и прилепи и съответно да допринесат за формиране на кумулативен ефект.

4) Установяване на механизмите на кумулативния ефект – определени са механизмите, по които може да настъпи потенциалният кумулативен ефект от прилагането на проекта за ЧИОУП и последващата реализация на предвидените с него елементи на бъдещия ВЕП „Самуил“, самостоятелно или в комбинация с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения в рамките на определения географски обхват – ЗЗ BG0002062 „Лудогорие” и територията на областите Добруджа и Лудогорие. Анализирани са механизмите на натрупване на въздействия във времето и пространството, включително чрез безпокойство, бариерен ефект, риск от сблъсък, фрагментация, промяна в земеползването и въздействия от съпътстващата техническа инфраструктура, които могат да окажат влияние върху придвижването, миграцията и използването на територията от птици и прилепи.

Проучено е състоянието на защитената зона, за да се установи кои уязвими аспекти на нейната структура, функции и предмет на опазване са изложени на риск при самостоятелното и комбинираното действие на тези въздействия.

В т. 5 от настоящия ДОС са представени описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на проекта за ЧИОУП и предвижданията за ВЕП „Самуил“ върху ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“ и нейните елементи.

2.1. Описание на планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитена зона BG0002062 „Лудогорие” за опазване на дивите птици

Проектът за ЧИОУП не предвижда промяна на устройственото предназначение на територии в границите на защитени зони. Най-близко разположената защитена зона е ЗЗ BG0002062 „Лудогорие” за опазване на дивите птици. За оценка на кумулативния ефект са разгледани територията на бъдещия ветроенергиен парк, площите за предвидено застрояване, монтажните площадки и пътищата.

Следва да се отбележи, че липсва официално утвърдена методика за оценяване на потенциалните кумулативни въздействия върху типовете природни местообитания, видовете и техните местообитания от реализацията на ППП/ИП, както в границите на защитените зони, така и извън тях. Преценката за възможен кумулативен ефект е извършена въз основа на наличната информация за процедирани, одобрени, прекратени и текущи планове, програми, проекти и инвестиционни предложения в границите на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“.

Според наличните данни в поддържаните регистри на електронните страници на РИОСВ-Русе и МОСВ, в територията на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие” за периода 2008-05.2026 г. са процедирани 123 ИП, проекти, планове и програми (без настоящия проект за ЧИОУП). Всички те са описани в **Приложение № 3**, заедно с наличната информация за тях. От общо 123 процедирани ППП/ИП, 6 са текущи и не са взети предвид при анализа на кумулативните въздействия, тъй като за тях към настоящия момент няма краен акт на Компетентен орган по ОС. 6 процедури са прекратени и също не са отчетени при определяне на кумулативния ефект. От останалите 111 решения, 107 са за съгласуване/одобрение на ППП/ИП (на първи етап от процедурата). Съгласно решенията за съгласуване/одобрение на съответните ППП/ИП, към момента на тяхното издаване е преценено, че не се очаква кумулиране на въздействия със значителен отрицателен ефект върху популациите и местообитания на видове, предмет на опазване в засегнатата защитена зона, в съвкупност с тогава известни реализирани, одобрени или намиращи се в процес на одобряване и/или разработване планове, програми, проекти или инвестиционни предложения. С оглед на направената вече преценка, тези ППП/ИП не са включвани повторно в настоящата оценка за кумулативни въздействия.

За 3 бр. ППП/ИП е постановено да се извърши ОСВ и за 1 бр. ИП – да се извърши ОВОС. Това означава, че за тях първоначално е преценено, че имат потенциал за въздействие и че реализирането им има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие”, а оттам и натрупване на кумулативни въздействия. Те са разгледани допълнително, както следва:

- *Цялостен работен проект за проучване на подземни богатства – строителни материали в площ Слави камък* – в процедура по извършване на оценка за степента на въздействие върху защитената зона (Решение № 131-ОС/2009 г. на МОСВ), с площ 0,95 km^2 в землището на с. Тетово, общ. Кубрат, обл. Разград. Не се откриват налични данни за последващи административни актове по този проект.
- *Основен ремонт и реконструкция на път RAZ 3066/II-23, Тетово – Кубрат / Беловец – местност „Мющерека“* – в процедура по извършване на оценка за степента на въздействие върху защитената зона (Решение № РУ-007-ОС/2009 г.), с площ 51,735 da

в землището на с. Беловец. Не се откриват налични данни за последващи административни актове по това инвестиционно предложение.

- *План-извлечение за промяна на вида и интензивността на сечта през 2013 г. в гори, собственост на ТП ДЛС „Воден – Ири Хисар“* – в процедура по извършване на оценка за степента на въздействие върху защитената зона (Решение № РУ-02-ОС/2013 г.), с площ 200 da в землището на с. Осен, общ. Главиница. Не се откриват налични данни за последващи административни актове по този план.
- *Разработване на кариера за добив на варовици и производство на трошено-каменни фракции в находище „Тетово“ – участък „Тетово-2“ в землищата на с. Тетово, общ. Русе и с. Беловец, общ. Кубрат* – съгласно Решение по ОВОС № РУ 2-4/2022 г. и изводите в ДОСВ при спазване на предписаните смекчаващи мерки не се очаква значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000, които могат да бъдат засегнати при реализацията на ИП.

До настоящия момент в обхвата на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие” е процедирано едно ИП за монтаж на ветрогенератор – „*Монтаж на ветрогенератор за производство на електроенергия за собствени нужди в имот № 030015*”, землище на с. Чернолик, община Дулово, за което е издадено Решение № РУ-008-ОС/2009 г. на директора на РИОСВ – Русе за съгласуване на реализацията му. Липсват други процедирани, одобрени или реализирани инвестиционни предложения със сходен характер – изграждане на вятърни електроцентрали и/или съпътстваща инфраструктура, поради което не се очаква кумулативен ефект, свързан със загуба на местообитания, фрагментация, безпокойство, повишена смъртност на птиците, бариерен ефект, прахово, шумово и визуално натоварване.На базата на анализ и оценка на вероятността от кумулативни въздействия при реализирането на всички ИП, планове, програми и проекти, които засягат ЗЗ BG0002062 „Лудогорие” и на осъществяването на настоящия проект за ЧИОУП, може да се направи заключението, че няма потенциални въздействия, които могат да доведат до поява на кумулативен ефект в границите на защитената зона.

2.2. Описание на планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване на територията на общините в географските области Добруджа и Лудогорие с потенциал за взаимодействие с проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания

Проектът за ЧИОУП е свързан с предвиждания за бъдещия ВЕП „Самуил“ на територията на община Самуил, в географската област Лудогорие. Предвид характера на предвижданията и указанията на компетентния орган, оценката на кумулативните въздействия е разширена извън непосредствения териториален обхват на проекта, като са разгледани и други ППП/ИП на територията на Североизточна България, в границите на географските области Добруджа и Лудогорие.

Подходът е насочен към установяване на възможни комбиниращи се въздействия на регионално ниво, включително такива, които могат да се проявят чрез натрупване на сходни или взаимно усилващи се въздействия във времето и пространството. В тази връзка са отчетени ППП/ИП с потенциал за взаимодействие с проекта за ЧИОУП – ветроенергийни и фотоволтаични обекти, електропреносна и друга линейна инфраструктура, проекти за застрояване, добивни дейности и други инициативи, свързани с трайна промяна на земеползването.

Преценката е извършена въз основа на систематизирана информация за реализирани, одобрени, прекратени, текущи и в процес на разработване ППП/ИП в разглеждания регионален обхват за периода 2005-2026 г., като специално внимание е отделено на тези с потенциално значение за придвижването, миграцията и използването

на територията от птици и прилепи. Всички разгледани ППП/ИП са описани в **Приложение № 3** към настоящия доклад, заедно с наличната информация за тях.

Анализирани са ППП/ИП в следните административни единици:

- **Добруджа:** област Добрич – общини Шабла, Каварна, Балчик, Генерал Тошево, Добрич, Добричка, Крушари и Тервел; област Варна – общини Аксаково и Вълчи дол;
- **Лудогорие:** област Шумен – общини Никола Козлево, Нови пазар, Каспичан, Шумен, Смядово, Велики Преслав, Върбица, Каолиново, Венец и Хитрино; област Силистра – общини Силистра, Алфатар, Дулово, Кайнарджа, Ситово, Главиница и Тутракан; област Разград – общини Исперих, Самуил, Лозница, Завет, Разград, Цар Калоян и Кубрат.

С оглед избягване на двойно отчитане, ППП/ИП, засягащи територията на повече от една община (линейна инфраструктура, мащабни енергийни паркове), са отчетени еднократно при количественото обобщаване на ниво географска област.

В рамките на двете географски области са прегледани общо 5 836 ППП/ИП, от които 933 са определени с потенциал за въздействие, в съчетание с проекта за ЧИОУП. Разпределението по географски области е представено в **Таблица 2.2-1.**

Таблица 2.2-1. *Обобщен преглед на ППП/ИП по географски области*

Географска област	Разгледани ППП/ИП	С потенциал (Да)	Без потенциал (Не)	Дял Да (%)
Добруджа	2 975	732	2 243	24,6%
Лудогорие	2 861	201	2 660	7,0%
Общо	**5 836**	**933**	**4 903**	**16,0%**

В Добруджа са прегледани 2 975 ППП/ИП, от които 732 (24,6%) са определени с потенциал за кумулативно взаимодействие. Значително по-големият дял спрямо област Лудогорие се дължи на концентрацията на ветроенергийни проекти в крайбрежната зона на общините Шабла, Каварна и Балчик.

В Лудогорие са прегледани 2 861 ППП/ИП, от които 201 (7,0%) са определени с потенциал за кумулативно взаимодействие. Преобладаващата категория е фотоволтаичните централи, следвана от ветроенергийни обекти и кариерна дейност.

Посочените по-долу категории обхващат основните групи ППП/ИП с потенциал за кумулативно взаимодействие.

Ветроенергийните ППП/ИП представляват доминиращата категория с потенциал за кумулативно въздействие – 626 ППП/ИП (67,1% от всички с потенциал). Изключителната концентрация е в Добруджа (606 ППП/ИП), където ветроенергийните проекти са реализирани предимно в периода 2007-2015 г. Следва да се отбележи, че тази категория включва не само самите ветрогенератори, но и съпътстващата им техническа инфраструктура – пътища за достъп, кранови площадки, подземни кабелни линии и трафопостове, разглеждана в самостоятелни процедури по ОВОС.

Кумулативното въздействие на ветроенергийните обекти се изразява чрез:

- риск от пряк сблъсък и смъртност при птици и прилепи;
- бариерен ефект върху миграционни потоци и дневни придвижвания;
- загуба и фрагментация на местообитания.

Фотоволтаичните централи са втората по брой категория – 132 ППП/ИП, с чувствително превишение в Лудогорие (102 бр.) спрямо Добруджа (30 бр.). Тенденцията отразява нарастващия интерес към земеделски земи в Лудогорие за изграждане на ФЕЦ от края на 2010-те. Тя е показателна за нарастващата кумулативна трансформация на откритите местообитания в Лудогорие.

Кумулативният ефект от ФЕЦ в комбинация с ветрогенераторите в Лудогорие се

изразява в намаляване на площта на незасегнатите открити местообитания, които имат значение като хранителни и ловни територии за видове като белия щъркел (*Ciconia ciconia*), ливадния блатар (*Circus pygargus*), малкия креслив орел (*Aquila pomarina*), обикновения мишелов (*Buteo buteo*), черношипата ветрушка (*Falco tinnunculus*) и пчелояда (*Merops apiaster*).

Идентифицирани са 49 ППП/ИП, свързани с изграждане и реконструкция на въздушни електропроводни линии (ВЛ 110 kV, ВЛ 220 kV, ВЛ 400 kV), кабелни линии и подстанции – 31 в Добруджа и 18 в Лудогорие. Тази категория нараства значително поради необходимостта от присъединяване на нарастващия брой ВЕИ обекти към националната мрежа.

Въздушните електропроводни линии оказват пряко въздействие върху птиците чрез риск от сблъсък (при линии без маркировка) и токов удар (при необезопасени стълбове). Кумулативното въздействие в комбинация с ветрогенераторите може да бъде съществено по протежение на миграционния път *Via Pontica*, където многобройните инфраструктурни елементи увеличават риска при мигриращите птици.

В обхвата на анализа са установени 27 ППП/ИП за открит добив на варовик, пясък, чакъл, каолин и инертни материали, с преобладаване в Лудогорие (24 бр.) спрямо Добруджа (3 бр.). Кариерите представляват постоянна трайна промяна на земеползването и унищожаване на местообитания с потенциален принос към кумулативния ефект на фрагментация, особено в комбинация с проектите за ФЕЦ в Лудогорие.

Отчетени са 14 ППП/ИП, свързани с газопроводи – 10 в Добруджа и 4 в Лудогорие. В анализа са включени само магистрални/преносни газопроводи, тъй като поради своя линеен обхват, сервитутни ограничения и необходимост от поддържане на трасетата, те могат да допринасят за фрагментация и кумулативен ефект в съчетание с други линейни и площни обекти. Локалните газоразпределителни мрежи с ограничен териториален обхват не са разглеждани като самостоятелен източник на значим кумулативен ефект.

В разглеждания обхват са определени 28 ППП/ИП за ПУП и 11 за ОУП с потенциал за въздействие. Тези планове не водят до пряко въздействие, но създават устройствена основа за последващо реализиране на ветроенергийни и фотоволтаични проекти и следователно имат косвен кумулативен принос. Освен изброените, са идентифицирани 4 проекта за жилищно и курортно застрояване и 3 проекта за пътна инфраструктура със значителен териториален обхват и трайна промяна на земеползването.

Географските области Добруджа и Лудогорие попадат в зоната на влияние на миграционния път *Via Pontica*, като основното миграционно движение е свързано с черноморското крайбрежие и прилежащите към него територии. Наличните картни материали за миграционните пътища в България имат обобщен и интерпретативен характер и не определят точни пространствени граници на миграционния път като фиксирана линейна или полигонална структура.

Съгласно Michev et al. (2012) *Via Pontica* обхваща най-източните части на страната, като западната ѝ граница е представена ориентировъчно по линията Русе – Айтос/Карнобат – Малко Търново, а източната следва основно Черноморското крайбрежие. В западните части на този миграционен коридор ятата от прелитащи мигранти са с по-малка численост и не толкова концентрирани в сравнение с източните части, особено по черноморското крайбрежие, в района на гр. Бургас (**Фигура 2.2-1**).

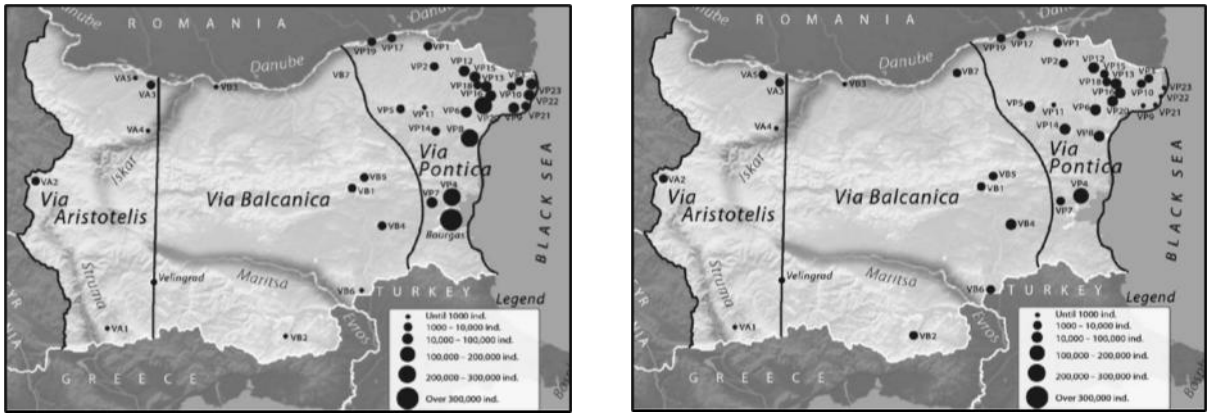

Фигура 2.2-1. *Общ брой реещи се мигранти през пролетта (първа фигура) и през есента (втора фигура) в българското въздушно пространство над 35 места за периода 2004-2011 г.*

Наред с това, наличните данни показват, че в отделни части на Лудогорието също се проявява интензивна миграция на птици, включително на реещи се видове. Съгласно доклада „*Характер на миграцията на 42 вида птици от българската орнитофауна според нивото на съвременните познания*“, за районите на наблюдателните точки Браничево и Островo, разположени в близост до ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“, е посочено, че се дефинират места с тесен фронт на миграция поради преминаването на значими числености щъркели и/или грабливи птици (Матеева и Янков, 2013 г.).

Оценяваният проект за ЧИОУП, свързан с бъдещия ВЕП „Самуил“, е разположен във вътрешността на Североизточна България, на значително отстояние от черноморското крайбрежие и от основната концентрация на ветроенергийни обекти в крайбрежна Добруджа. Поради това предвижданията на проекта за ЧИОУП не се очаква да добавят съществен нов принос към вече формирания кумулативен ефект по крайбрежното направление на *Via Pontica*.

В същото време, предвид наличието на данни за миграционна активност в отделни части на Лудогорието, включително за локални участъци с тесен фронт на миграция, предвижданията на проекта за ЧИОУП следва да бъдат разглеждани и в регионалния контекст на кумулативния натиск върху мигриращите птици. В съчетание с други ветроенергийни, фотоволтаични, електропреносни и инфраструктурни ППП/ИП в Лудогорието, те могат да имат локален принос към кумулативния натиск, но този принос не е съпоставим с кумулативния ефект по основното крайбрежно направление.

По отношение на прилепите, в разглеждания регион е възможно присъствие и сезонно преминаване на мигриращи и високо летящи видове, чувствителни към въздействия от ветроенергийни съоръжения, в т.ч. натузиево прилепче (*Pipistrellus nathusii*), ръждив вечерник (*Nyctalus noctula*) и малък вечерник (*Nyctalus leisleri*). При прилагане на предпазлив подход и разглеждане на най-неблагоприятен сценарий, при който се отчита съвкупният потенциален ефект от всички процедирани, одобрени и реализирани ветроенергийни ППП/ИП в Добруджа и Лудогорие, кумулативният риск за мигриращите прилепи в Добруджа се оценява като съществен предвид концентрацията на 606 ветроенергийни ППП/ИП. В Лудогорие броят на ветроенергийните ППП/ИП е значително по-нисък (20 ППП/ИП). Съгласно доклада за проведения едногодишен мониторинг на прилепите в района на ВЕП „Самуил“ не са регистрирани ясни миграционни коридори през територията, предмет на ЧИОУП (Николов и Йорданов, 2024; **Приложение № 2**).

На база извършения анализ на 933 ППП/ИП с потенциал за въздействие може да се направи следният извод: най-съществения регионален кумулативен натиск се формира в Добруджа, където е налице висока концентрация на ветроенергийни обекти и

свързана електропреносна инфраструктура. Оценяваният проект за ЧИОУП в Лудогорие не засяга пряко основния миграционен коридор по черноморското крайбрежие и не добавя съществен принос към вече формирания кумулативен ефект в крайбрежна Добруджа.

В Лудогорие предвижданията на проекта за ЧИОУП могат да има локален принос към кумулативния натиск в съчетание с останалите ветроенергийни, фотоволтаични, електропреносни и други ППП/ИП, свързани с трайна промяна на земеползването. Този локален ефект се изразява основно в незначителен риск от сблъсък, ограничен бариерен ефект, безпокойство и загуба или фрагментация на открити и горски местообитания. При прилагане на предвидените смекчаващи мерки и мониторинг не се очаква значимо засягане на миграционните пътища на птиците и прилепите.

3. Описание на елементите, предвидени с проекта за ЧИОУП, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“ или нейните елементи

3.1. Елементи, предвидени с проекта за ЧИОУП, които самостоятелно или в комбинация с други ППП/ИП могат да окажат въздействие върху ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“

С настоящото ЧИОУП на община Самуил се планира създаване на устройствена основа за осигуряване на възможността за изграждане на електрическа централа с основен източник вятър на територията на землищата на селата Голям извор, Желязковец, Хърсово и Самуил (общ. Самуил).

1) По време на строителство

По време на строителството се предвижда поетапно изграждане на необходимата инфраструктура и монтаж на ветрогенераторните съоръжения. Предвижданията на проекта за ЧИОУП ще се реализират в рамките на горски територии – държавна частна собственост, с начин на трайно ползване „Друг вид дървопроизводителна гора“.

Строителните дейности ще включват подготовка на терените, изграждане на транспортна и техническа инфраструктура, изпълнение на фундаментите, доставка и монтаж на съоръженията, както и изграждане на кабелни връзки и прилежащи обслужващи елементи.

Продължителността на основните строителни етапи се предвижда да бъде, както следва:

Етап	**Продължителност**
Подготовка и почистване на терените	3-6 месеца
Изграждане на пътища за достъп	3-6 месеца
Разчистване на площадки и изграждане на фундаменти	3-6 месеца
Доставка и монтаж на съоръженията	3-6 месеца

Строителните дейности ще бъдат свързани с временно присъствие на строителна техника, извършване на изкопни и транспортни дейности, локално уплътняване на почвената повърхност, шумово въздействие и временно безпокойство на видовете в района.

2) По време на експлоатация

По време на експлоатация ще се осъществява производството на електрическа енергия, на база превръщането на кинетичната енергия на вятъра в механична енергия на ротора, която след това се преобразува в електричество.

По време на експлоатация се предвижда извършването на профилактичен технически преглед и поддръжка и подмяна на елементите на вятърния парк (масла, електронно и електрическо оборудване).

Така описаните и приети етапи са разгледани в настоящия доклад. Оценките на въздействие върху ЗЗ и техните елементи също са направени за всеки от тези два етапа.

В **точка 3** са описани най-общо видовете въздействия, при зададените параметри на предвижданията на проекта за ЧИОУП за бъдещия ВЕП „Самуил“, без да са взети под внимание състоянието на околната среда в района, съществуващите пътища за достъп, предложените алтернативи и смекчаващи мерки.

Конкретна оценка на въздействията върху видовете, предмет на опазване в ЗЗ и техните местообитания, при отчитане на състоянието на околната среда, съществуващите пътища за достъп, мерките за смекчаване на въздействията и прилагане на най-приемливата алтернатива по отношение на въздействието върху биологичното

разнообразие, са подробно разгледани в т. 5 и т. 7 от настоящия доклад.

Територията на вятърния парк не попада в границите на защитени територии. Най-близко разположената защитена територия е Защитена местност (ЗМ) „Колчаковската кория“ (2,6 km).

Проектът за ЧИОУП не предвижда промяна на устройственото предназначение на територии в границите на защитени зони от мрежата НАТУРА 2000. Най-близко разположената защитена зона е BG0002062 „Лудогорие” за опазване на дивите птици – на около 500 m от ветрогенератор WTG_6.

3.2. Вероятни въздействия върху целевите видове птици и техните местообитания в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“

Таблица 3.2-1. *Елементи на бъдещия ВЕП „Самуил“, предвиден с проекта за ЧИОУП, и въздействия с потенциално отражение върху популации на целеви видове птици и техните местообитания в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“*

Етап	Елементи на бъдещия ВЕП „Самуил“	Потенциални въздействия
По време на строителство	Доставка на необходимите материали, оборудване и машини (фургони, временни преместваеми обекти, необходимата техника (кранове и др.)	- Пряко унищожаване на яйца и млади нелетящи индивиди. - Временно и краткотрайно безпокойство. - Временно и краткотрайно прогонване заради човешко присъствие и генериран шум. - Влошаване качеството на съседните местообитания заради безпокойство (шумово и визуално замърсяване), движението на хора и техника. - Увреждане на местообитания.
	Изграждане на пътища за достъп до ветрогенераторите	- Пряко унищожаване на яйца и млади нелетящи индивиди. - Загуба/разпокъсване на местообитания. - Временно и краткотрайно безпокойство. - Временно и краткотрайно прогонване заради човешко присъствие и генериран шум. Увреждане на местообитания.
	Разчистване на терените от растителност	- Пряко унищожаване на яйца и млади нелетящи индивиди. - Пряка загуба на горска растителност и свързаните с нея гнездови и хранителни местообитания. - Временно и краткотрайно безпокойство. - Временно и краткотрайно прогонване заради човешко присъствие и генериран шум. Влошаване качеството на съседните местообитания заради безпокойство (шумово и визуално

Етап	Елементи на бъдещия ВЕП „Самуил“	Потенциални въздействия
		замърсяване), движението на хора и техника.
	Изкопни работи във връзка с изграждането на фундамента на ветрогенераторите	- Пряко унищожаване на яйца и нелетящи млади индивиди. - Трайна загуба и фрагментация на горски местообитания. - Временно и краткотрайно безпокойство. - Временно и краткотрайно прогонване заради човешко присъствие и генерирания шум. Увреждане на местообитания.
	Изграждане на кранови площадки	- Пряко унищожаване на яйца и нелетящи млади индивиди. - Временно и краткотрайно безпокойство. - Временно и краткотрайно прогонване заради човешко присъствие и генериран шум. - Влошаване качеството на съседните местообитания заради безпокойство (шумово и визуално замърсяване), движението на хора и техника. Увреждане на местообитания.
	Изграждане на фундаментите	- Пряко унищожаване на яйца и млади нелетящи индивиди. - Загуба/разпокъсване на местообитания. - Временно и краткотрайно прогонване заради човешко присъствие и генериран шум. Влошаване качеството на съседните местообитания заради безпокойство (шумово и визуално замърсяване), движението на хора и техника.
	Монтаж на 24 бр. ветрогенератора	- Увреждане на почвената покривка и подлеса в горски територии. - Отделяне на емисии от отработените газове на строителните машини и транспортна техника, както и прах от тяхното движение и изкопни работи. Въздействие от шум и вибрации от работата на строителните машини.
	Транспортиране на генерираните отпадъци	- Пряко унищожаване на яйца и млади нелетящи индивиди.

Етап	Елементи на бъдещия ВЕП „Самуил“	Потенциални въздействия
		- Временно и краткотрайно безпокойство. Временно и краткотрайно прогонване заради човешко присъствие и генерирания шум.
	Депониране на земните маси	- Пряко унищожаване на яйца и млади нелетящи индивиди. - Пряко унищожаване или увреждане на местообитания при депониране на земни маси. - Временно и краткотрайно безпокойство. - Временно и краткотрайно прогонване заради човешко присъствие и генериран шум. Фрагментация на местообитания.
	Рекултивиране на засегнатите площи	- Пряко унищожаване на яйца и млади нелетящи индивиди. - Временно и краткотрайно безпокойство. Временно и краткотрайно прогонване заради човешко присъствие и генериран шум.
По време на експлоатация	Експлоатация на вятърния парк	- Урбанизиране на територията. - Временно и краткотрайно безпокойство. - Временно и краткотрайно прогонване заради човешко присъствие и генерирания шум. - Обезпокояване и изместване на местата за нощуване. - Разпокъсване на местообитания. Загуба на хранителни местообитания. Смъртност на птици при сблъсък с ветрогенераторите.
	Поддръжка на вятърния парк	- Загуба на индивиди. - Безпокойство на индивиди от генериране на шум от транспортна техника и човешкото присъствие, шум.

Преки въздействия

Унищожаване на местообитания

Пряко унищожаване на местообитания на птици се очаква вследствие на строителни работи, свързани с изграждане на инфраструктурата – пътища, площадки, кабелни канали и фундаменти за генераторите; изземване на хумусния слой, изкопаване на земна маса, транспорт и депониране на земни маси; депониране на отпадъци от строителната дейност, транспорт на строителни материали и оборудване; товарене и изнасяне на строителните отпадъци след приключване на процеса на строителство, увреждания при създаване и поддържане на инфраструктурата. С усвояването на новите

терени е възможно намаляване на площта на местообитанията на птици, които те използват за търсене на храна, укритие и/или размножаване. Пряко ще бъдат унищожени горски територии. Териториите са извън границите на защитената зона.

Увреждане на местообитания

При подготовката на терена и последващите строителни дейности се очаква увреждане на горски територии в непосредствена близост със строителните площадки. Също така и временните подходи на строителната техника до полагането на кабелите за електопреносната мрежа. Въздействието е ограничено в периметъра на работа на строителната техника. Увреждане на местообитания в BG0002062 „Лудогорие" по Директива за птиците не се очаква. Територията е извън границата на зоната.

Промяна на горски територии

Въздействието върху горските територии е свързано с реализацията на ветрогенераторните съоръжения и с изграждането на обслужваща транспортна и техническа инфраструктура, т.е. с промяната на предназначението на части от засегнатите имоти от горска в техногенна територия.

Съгласно разработения проект за частично изменение на ОУП на община Самуил се предвижда промяна на предназначението на общо 57,92 ha в рамките на поземлени имоти с обща площ 1329,6 ha, представляващи горска територия – държавна частна собственост, с начин на трайно ползване „Друг вид дървопроизводителна гора".

Засегнатите площи са локализирани в ограничени части от отделните имоти, като относителният дял на засягане варира между 2,37% и 5,27% от площта на съответните имоти. Всички тези площи са извън границите на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие".

Фрагментация

Територията на ветроенергийния парк и подстанцията са разположени извън ЗЗ BG0002062 „Лудогорие" по Директива за птиците. Перките на генераторите може да затруднят свободното придвижване на птиците и/или да доведат до фрагментиране на местообитанията на мигриращи, зимуващи и гнездящи видове, включително горски територии, които някои видове птици използват за хранене и размножаване. Въпреки това, проектният ВЕП не попада в мрежата на орнитологично важни места в България, нито е класифициран като място от значение за световно застрашени видове, струпвания на птици или място с тесен фронт на миграция по критериите на ОВМ. Не се очаква въздействие върху местообитания и популации на видове, предмет на опазване в защитената зона, нито значима фрагментация на тези местообитания. Очакваното кумулативно въздействие върху хранителните територии ще бъде незначително и няма да доведе до изместване на гнездовите или зимните местообитания на птиците.

Смъртност на индивиди

Най-силно въздействие върху птиците в района ще окажат движещите се части на генераторите по време на експлоатация на ветроенергийния парк.

Като най-съществен от преките въздействия се определя потенциалният риск от сблъсък (колизия) с турбините на ветроенергийния парк.

Този риск се изразява във вероятността птица да бъде ударена при преминаването си през ефективното въздушно пространство на роторите на вятърните турбини при миграционен прелет или като част от жизнената дейност, свързана с прелети за хранене и нощуване.

По същество, сблъсъкът или колизията е фаталното взаимодействие между прелитащи птици с конструкции на вятърни турбини. Появата на мигриращи видове птици в близост до вятърни съоръжения по време на миграция, носи потенциален риск от сблъсък и смъртност при редки и специфични метеорологични условия, когато мигриращите птици преминават през вятърните паркове с повишена плътност.

Безпокойство *– прогонване на птици заради засилено човешко присъствие.*

Извършването на строителните дейности в района на строителните площадки ще доведе до обезпокояване на птици, но то ще бъде само по време на строителните работи.

Косвени въздействия

Влошаване качеството на съседните местообитания заради безпокойство.

Безпокойството, причинено от присъствието и дейностите на хората в района на строителните участъци, е най-значимото въздействие върху птиците след прякото унищожаване на местообитанията. Безпокойството се причинява от т.нар. шумово замърсяване – присъствие на хората в близост, шумът от движението на строителна техника и автомобили. Този тип въздействие ще е в съседни райони, и то при строителни дейности в периферията на имотите, попадащи в обхвата на ВЕП „Самуил“.

Всички въздействия по време на строителството са еднократни, ограничени във времето и ще имат влияние само в ограничени участъци предвидени за фундаменти и кранови площадки.

3.3. Обобщение на вероятните въздействия, свързани с предвижданията на проекта за ЧИОУП

Проектът за ЧИОУП не предвижда промяна на устройственото предназначение на територии в границите на защитени зони. Най-близко разположената защитена зона е BG0002062 „Лудогорие“ за опазване на дивите птици.

В **Таблица 3.3-1** е посочена връзката между елементите на бъдещия ВЕП „Самуил“, предвидени с проекта за ЧИОУП, и възникващите от тях въздействия с потенциално отражение върху популации на целеви видове птици в ЗЗ.

Таблица 3.3-1. *Възможни въздействия от реализирането на предвижданията на проекта за ЧИОУП, свързани с ВЕП „Самуил“, върху видовете птици, предмет на опазване в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“, в обобщен вид*

Вид въздействие	**Обхват на въздействието (в рамките на ЗЗ и извън нея*)**	**Фаза на въздействие Трайност Периодичност**	**Възможни комбинирани въздействия**
Пряко унищожаване на местообитания на птици	Извън ЗЗ	Подготовка на терена, изграждане на фундамент краткосрочно, локално в границите на площадките, временно и обратимо	Комбинирано въздействие върху качеството на местообитанията
Унищожаване на индивиди	Извън ЗЗ	Подготовка на терена, изграждане на фундамент, по време на експлоатация и поддръжката на парка, временно и обратимо	Пряко унищожаване на яйца и нелетящи млади индивиди при подготовка на терена и изграждане на фундамента и смъртност на птици вследствие на сблъсък по време на експлоатацията
Фрагментация на местообитания на птици	Извън ЗЗ	Подготовка на терена, изграждане на фундамент и по време поддръжката на парка – дългосрочно и обратимо	Комбинирано въздействие върху качеството на местообитанията

Вид въздействие	**Обхват на въздействието (в рамките на ЗЗ и извън нея*)**	**Фаза на въздействие Трайност Периодичност**	**Възможни комбинирани въздействия**
Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци – земна маса, битови отпадъци, генериране на прахо-газови емисии и др.	В рамките на ЗЗ и извън нея	Подготовка на терена, изграждане на фундамент и по време поддръжката на парка – локално, средносрочно, обратимо след премахване на въздействието	Може да доведе до временно (възстановимо) увреждане на местообитания и популации
Влошаване качеството на съседни местообитания и местообитания на видове заради безпокойство (шумово и визуално замърсяване)	В рамките на ЗЗ и извън нея	Подготовка на терена, изграждане на фундамент и по време поддръжката на парка – инцидентно, обратимо след премахване на въздействието	Може да доведе до временно (възстановимо) увреждане на местообитания и популации
Опасност от инциденти, замърсявания при аварии	В рамките на ЗЗ и извън нея	Подготовка на терена, изграждане на фундамент и по време поддръжката на парка – инцидентно, обратимо след премахване на въздействието	Може да доведе до временно (възстановимо) увреждане на местообитания и популации
Нахлуване на чужди видове в природните местообитания	В рамките на ЗЗ и извън нея	Подготовка на терена, изграждане на фундамент възстановяване/рекултивация - временно - инцидентно, обратимо	Може да доведе до нежелани промени в местообитанията
Сблъсък	Извън ЗЗ	Подготовка на терена, изграждане на фундамент, по време на експлоатация временно и обратимо	Пряко унищожаване на видове
Бариерен ефект	Извън ЗЗ	Подготовка на терена, изграждане на фундамент, по време на експлоатация временно и обратимо	-
Засилено човешко присъствие	Извън ЗЗ	Оформяне на кранови площадки, пътища и други елементи на бъдещия ВЕП „Самуил“ и извършване на строителни дейности – краткосрочно, локално, временно и обратимо	Комбинирано въздействие върху качеството на местообитанията

4. Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвяне на проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания

4.1. Защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ по Директивата за птиците

Защитена зона „Лудогорие“ за опазване на дивите птици е обявена със Заповед No.РД-837 от 17.11.2008 г. на Министъра на околната среда и водите. Промяна в режима на дейностите на ЗЗ е извършена със Заповед No.РД-79 от 28.01.2013 г.

Съгласно Стандартния формуляр за защитената зона, нейната площ е 91 389,0638 ha. Съгласно Заповед № РД-853 от 15.11.2007 г. площта на ЗЗ е 913 890,638 декара.

Обща характеристика на защитената зона

Защитената зона попада в землищата на с. Черешово, с. Кошарна, община Сливо поле, област Русе, с. Тетово, община Русе, област Русе, с. Смирненски, гр. Глоджево, община Ветово, област Русе, с. Каменово, с. Равно, с. Сеслав, с. Медовене, кв. Дряново, гр. Кубрат, с. Беловец, община Кубрат, област Разград, с. Малък Поровец, гр. Исперих, с. Драгомъж, с. Старо селище, с. Райнино, с. Лудогорци, с. Йонково, с. Голям Поровец, с. Вазово, с. Воден, с. Свещари, община Исперих, област Разград, с. Голям извор, община Самуил, област Разград, гр. Завет, с. Прелез, с. Острово, с. Брестовене, с. Веселец, с. Иван Шишманово, община Завет, област Разград, с. Дянково, с. Побит камък, с. Черковна, с. Ясеновец, с. Топчии, община Разград, област Разград, с. Овен, с. Златоклас, с. Долец, с. Вокил, с. Водно, с. Боил, с. Яребица, с. Руино, с. Черник, с. Черковна, с. Чернолик, с. Окорш, с. Паисиево, с. Поройно, с. Правда, с. Раздел, община Дулово, област Силистра, с. Стефан Караджа, с. Осен, гр. Главиница, с. Ножарево, с. Бащино, с. Падина, с. Подлес, с. Листец, с. Зебил, с. Звенимир, с. Вълкан, с. Зарица, община Главиница, област Силистра, с. Преславци, с. Белица, община Тутракан, област Силистра, с. Ирник, с. Босна, с. Добротица, община Ситово, област Силистра, с. Брадвари, с. Професор Иширково, с. Йорданово, с. Казимир, с. Бабук, община Силистра, област Силистра, и гр. Алфатар, община Алфатар, област Силистра.

Цели на опазване

- Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно състояние;
- Възстановяване на местообитанията на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване

Наложеният със заповедта за обявяване на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“ предмет на опазване включва:

1. Видове по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР): малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), червена чапла (*Ardea purpurea*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), осояд (*Pernis apivorus*), черна каня (*Milvus migrans*), орел змияр (*Circaetus gallicus*), ливаден блатар (*Circus pygargus*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*), малък орел (*Hieraaetus pennatus*), късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), царски орел (*Aquila heliaca*), ливаден дърдавец (*Crex crex*), бухал (*Bubo bubo*), козодой (*Caprimulgus europaeus*), синявица (*Coracias garrulus*), сив кълвач (*Picus canus*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), горска чучулига (*Lullula arborea*), полска бъбрица (*Anthus campestris*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), черночела сврачка (*Lanius minor*), ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*) и градинска овесарка (*Emberiza hortulana*).

2. Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР): малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), черноврат гмурец (*Podiceps nigricollis*), голям ястреб (*Accipiter gentilis*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черношипа ветрушка (керкенез) (*Falco tinnunculus*), сокол орко (*Falco subbuteo*), воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), зелеоноожка (*Gallinula chloropus*), обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*) и пчелояд (*Merops apiaster*).

Предназначение

В защитената зона са описани следните класове земно покритие:

Класове земно покритие	**% Покритие**
Влажни ливади, пасища	
Смесени гори	
Вътрешни скали, сипеи, пясъци, постоянен сняг и лед	
Изкуствен горски монокултури (напр. насаждения от тополи или екзотични дървета)	6.0
Широколистни листопадни гори	47.0
Други обработваеми земи	3.0
Обширни зърнени култури	34.0
Мочурища, блата	
Равнини, шубраци	1.0
Вътрешни водни тела (застояла вода, течаща вода)	
Други земи (включително градове, села, пътища, места за отпадъци, мини, индустриални обекти)	2.0
Негорски площи, заети с растителни видове (включително градини, лозя, трайни насаждения)	1.0
Сухи ливади, степи	6.0
Общо покритие	NaN

Качество и значимост:

Територията поддържа 115 вида птици, предимно гнездящи, като 22 от тях са включени в Червената книга на България (1985). От срещащите се в района птици 51 вида са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004), като 2 от тях са включени в категория SPEC 1 като глобално застрашени видове (царският орел (*Aquila heliaca*) и ливадният дърдавец (*Crex crex*)), 18 вида – в SPEC 2 и 32 вида – в SPEC 3 като застрашени в Европа. Територията осигурява подходящи местообитания за 31 вида, включени в Приложение № 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които са необходими специални природозащитни мерки, като 29 от тях са включени и в Приложение I на Директивата за птиците. Лудогорието е едно от най-важните места в страната в мащабите на Европейския съюз за опазването на комплекс от 9 гнездящи вида – малък креслив орел (*Aquila pomarina*), черна каня (*Milvus migrans*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), горска чучулига (*Lullula arborea*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), козодой (*Caprimulgus europaeus*), синявица (*Coracias garrulus*) и черночела сврачка (*Lanius minor*). Повечето от тези видове предпочитат преходни местообитания между горски и открити пространства или мозаечни местообитания. Значителен брой грабливи птици също гнездят в Лудогорието, като използват горските и скалисти сухи речни долини за гнездене, а пасищата и обработваемите земи – за хранене.

4.1.1. Видове птици, включени в Приложение I на Директива 2009/147/ЕО

Съгласно заповедта за обявяване на зоната (Заповед No.РД-837 от 17.11.2008 г. на Министъра на околната среда и водите), предмет на опазване са 29 вида птици по чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР и 12 вида по чл.6, ал.1, т. 4 от ЗБР. В актуализираният формуляр на защитената зона (от 2015 г.), в следствие на проект „*Картиране и определяне на*

природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, предмет на опазване в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие”, са поместени 63 вида птици (**Таблица 4.1.1-1**).

Таблица 4.1.1-1. *Видове предмет на опазване в ЗЗ „Лудогорие“ по Директива за птиците (в болд са видовете от заповедта)*

Видове		**Популация в зоната**						**Оценка на зоната**			
Код	**Научно име**	**Тип**	**Размер**		**Единица**	**Категория**	**Качество на данните**	**A/B/C/D**	**A/B/C**		
			Min	**Max**				**Популация**	**Степен на съхр.**	**Изолация**	**Цялостна оценка**
A402	***Accipiter brevipes***	r	1	1	p		G	C	A	C	B
A402	***Accipiter brevipes***	c		63	i		G	B	A	C	A
A085	***Accipiter gentilis***	p	12	12	p		G	B	A	C	C
A085	***Accipiter gentilis***	c		43	i		G	B	A	C	A
A086	***Accipiter nisus***	c		255	i		G	B	A	C	A
A086	***Accipiter nisus***	p	13	13	p		G	C	A	C	C
A168	***Actitis hypoleucos***	c				P	DD	C	B	C	C
A168	***Actitis hypoleucos***	r	1	1	p		G	C	B	C	C
A053	*Anas platyrhynchos*	c				P	DD	D			
A053	*Anas platyrhynchos*	p	3	22	p		G	D			
A255	***Anthus campestris***	r	30	78	p		G	B	A	C	B
A255	***Anthus campestris***	c		150	i		G	B	A	C	B
A090	*Aauila clanga*	c		3	i		G	B	A	C	B
A404	***Aauila heliaca***	c		5	i		G	B	A	C	A
A404	***Aauila heliaca***	p		1	p		G	B	B	C	B
A089	***Aauila pomarina***	r	6	6	p		G	C	A	C	A
A089	***Aauila pomarina***	c		7839	i		G	A	A	C	A
A028	*Ardea cinerea*	c		59	i		G	C	B	C	C
A029	***Ardea purpurea***	c				P	DD	C	B	C	C
A215	***Bubo bubo***	p	6	6	p		G	C	A	C	A
A133	*Burhinus oedicnemus*	c		1	i		G	C	B	B	C
A087	***Buteo buteo***	c		1505	i		G	B	A	C	C
A087	***Buteo buteo***	p	19	32	p		G	C	A	C	C
A403	***Buteo rufinus***	c		24	i		G	B	A	C	A
A403	***Buteo rufinus***	p	10	10	p		G	C	A	C	A
A224	***Caprimulgus europaeus***	c				C	DD	C	A	C	A
A224	***Caprimulgus europaeus***	r	100	300	p		G	C	A	C	A
A031	***Ciconia ciconia***	r	29	29	p		G	C	A	C	B
A031	***Ciconia ciconia***	c		9165	i		G	B	A	C	B

Видове		**Популация в зоната**						**Оценка на зоната**			
Код	**Научно име**	**Тип**	**Размер**		**Единица**	**Категория**	**Качество на данните**	**A/B/C/D**	**A/B/C**		
			Min	**Max**				**Популация**	**Степен на съхр.**	**Изолация**	**Цялостна оценка**
A030	***Ciconia nigra***	c		116	i		G	C	A	C	B
A030	***Ciconia nigra***	r	6	6	p		G	C	A	C	B
A080	***Circaetus gallicus***	c		21	i		G	C	A	C	C
A080	***Circaetus gallicus***	r	5	8	p		G	C	A	C	C
A081	*Circus aeruginosus*	c		312	i		G	B	A	C	A
A082	*Circus cvaneus*	c		62	i		G	B	A	C	A
A083	*Circus macrourus*	c		12	i		G	B	A	C	A
A084	***Circus pygargus***	r		2	p		G	C	A	C	C
A084	***Circus pygargus***	c		71	i		G	B	A	C	A
A231	***Coracias garrulus***	r	10	20	p		G	B	A	C	A
A231	***Coracias garrulus***	c				P	DD	B	A	C	A
A122	***Crex crex***	c				P	DD	C	B	C	C
A122	***Crex crex***	r	15	15	p		G	C	A	C	B
A238	***Dendrocopos medius***	p	100	220	p		G	C	A	C	B
A429	***Dendrocopos svriacus***	p	140	285	p		G	C	A	C	A
A236	***Drvocopus martius***	p	20	40	p		G	C	B	C	C
A027	*Egretta alba*	c		7	i		G	C	B	C	B
A379	***Emberiza hortulana***	c				P	DD	B	A	C	A
A379	***Emberiza hortulana***	r	1690	1690	p		G	B	A	C	A
A511	*Falco cherrug*	r	1	1	p		G	A	B	B	A
A511	*Falco cherrug*	c	1	2	i		G	B	B	B	B
A098	*Falco columbarius*	c		3	i		G	B	A	C	A
A103	*Falco peregrinus*	c		3	i		G	B	A	C	A
A099	***Falco subbuteo***	r	6	6	p		G	B	A	C	C
A099	***Falco subbuteo***	c		35	i		G	B	A	C	C
A096	***Falco tinnunculus***	p	16	32	p		G	C	A	C	C
A096	***Falco tinnunculus***	c		39	i		G	B	A	C	B
A097	*Falco vespertinus*	c		175	i		G	B	A	C	A
A442	***Ficedula semitorauata***	r	15	40	p		G	C	A	C	C
A442	***Ficedula semitorauata***	c				P	DD	C	A	C	C
A123	***Gallinula chloropus***	c				P	DD	C	A	B	C
A123	***Gallinula chloropus***	p	19	19	p		G	C	A	B	C
A092	***Hieraaetus pennatus***	r	3	3	p		G	B	A	C	B

Видове		**Популация в зоната**						**Оценка на зоната**			
Код	**Научно име**	**Тип**	**Размер**		**Единица**	**Категория**	**Качество на данните**	**A/B/C/D**	**A/B/C**		
			Min	**Max**				**Популация**	**Степен на съхр.**	**Изолация**	**Цялостна оценка**
A092	***Hieraaetus pennatus***	c		36	i		G	B	A	C	B
A022	***Ixobrychus minutus***	c				P	DD	C	B	C	C
A022	***Ixobrychus minutus***	r	2	9	p		G	C	B	C	C
A338	***Lanius collurio***	c				P	DD	C	A	C	B
A338	***Lanius collurio***	r	2450	2450	p		G	C	A	C	B
A339	*Lanius minor*	r	100	201	p		G	B	A	C	A
A339	*Lanius minor*	c				P	DD	B	A	C	A
A246	***Lullula arborea***	p	500	960	p		G	C	A	C	B
A242	*Melanocorypha calandra*	c		39	i		G	C	B	C	B
A230	***Merops apiaster***	c		7252	i		G	C	A	C	A
A230	***Merops apiaster***	r	700	700	p		G	C	A	C	A
A073	***Milvus migrans***	r	3	3	p		G	B	A	C	A
A073	***Milvus migrans***	c		40	i		G	B	A	C	A
A074	*Milvus milvus*	c		1	i		G	C	B	C	B
A077	*Neophron percnopterus*	c		1	i		G	B	A	C	A
A094	*Pandion haliaetus*	c		6	i		G	B	A	C	B
A020	*Pelecanus crispus*	c		318	i		G	C	B	C	C
A019	*Pelecanus onocrotalus*	c		90	i		G	B	A	C	A
A072	***Pernis apivorus***	c		1604	i		G	B	A	C	B
A072	*Pernis apivorus*	r	4	15	p		G	C	A	C	B
A017	*Phalacrocorax carbo*	c		8	i		G	C	B	C	B
A234	***Picus canus***	p	20	30	p		G	C	A	C	B
A034	*Platalea leucorodia*	c		1	i		G	C	A	C	B
A008	***Podiceps nigricollis***	c				P	DD	C	B	C	C
A008	***Podiceps nigricollis***	r	1	1	p		G	C	B	C	C
A118	***Rallus aquaticus***	c				P	DD	C	B	C	C
A118	***Rallus aquaticus***	p	5	5	p		G	C	B	C	C
A307	***Sylvia nisoria***	c				P	DD	C	B	C	A
A307	***Sylvia nisoria***	r	10	25	p		G	C	B	C	A
A004	***Tachybaptus ruficollis***	r	1	5	p		G	C	B	C	C
A397	***Tadorna ferruginea***	c				P	DD	B	A	C	A
A397	***Tadorna ferruginea***	r	13	13	p		G	B	A	C	A
A166	*Tringa glareola*	c		2	i		G	C	B	C	B

Видове		Популация в зоната						Оценка на зоната			
Код	Научно име	Тип	Размер		Единица	Категория	Качество на данните	A/B/C/D	A/B/C		
			Min	Max				Популация	Степен на съхр.	Изолация	Цялостна оценка
A165	*Tringa ochropus*	c		3	i		G	C	B	C	B
A142	***Vanellus vanellus***	c		5	i		G	C	B	B	C
A142	***Vanellus vanellus***	r	1	7	p		G	C	B	C	C

***Тип**: p = постоянен вид, r = размножаващ се вид , c = концентриращ се вид, w = зимуващ вид*
***Единици:** i = индивиди, p = двойка*
***Категория:** C = обикновен вид, R = рядък вид, V = много рядък вид, P = наличен, DD = недостатъчни данни*
***Качество на данните:** G = 'Добро'; M = 'Средно'; P = 'Слабо'*

4.1.2. Други редовно срещащи се мигриращи видове птици, които не са включени в Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие (Приложение I на Директива 2009/147/ЕО)

1. *Alauda arvensis*
2. *Athene noctua*
3. *Carduelis cannabina*
4. *Carduelis chloris*
5. *Corvus monedula*
6. *Coturnix coturnix*
7. *Emberiza cirlus*
8. *Emberiza melanocephala*
9. *Erithacus rubecula*
10. *Fringilla coelebs*
11. *Galerida cristata*
12. *Hirundo rustica*
13. *Jynx torquilla*
14. *Luscinia megarhynchos*
15. *Miliaria calandra*
16. *Otus scops*
17. *Parus caeruleus*
18. *Parus lugubris*
19. *Picus viridis*
20. *Saxicola torquata*
21. *Streptopelia turtur*
22. *Sylvia atricapilla*
23. *Turdus merula*
24. *Turdus philomelos*

5. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания върху предмета и целите на опазване на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“

5.1. Описание и анализ на въздействието на проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания върху видовете, предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие“

При оценката на въздействието върху видовете, предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие“, в настоящия доклад, е използвана матрица (матричен принцип) за оценка степента на въздействие. В **Таблица 5.1-1** са поместени критериите за оценяване, респективно степента на въздействие, като е използвана матрица/скала за възприетите степени на критериите за оценяване. Оценките са извършени на ниво вид, като е отчетен и параметърът „степен на проученост“. За видове, за които наличната информация е недостатъчна (липсват данни от мониторинга, видът не е регистриран, но не може да се изключи присъствието му), оценките са формулирани при прилагане на принципа на предпазливостта – приема се по-консервативният сценарий на въздействие.

Таблица 5.1-1. *Матрица/Скала за оценка степента на въздействие върху орнитофауната*

Степен на въздействие	Оценка в балове	Критерии
Без въздействие	0	Дейността не оказва въздействие върху ЗЗ, нейните предмет и цели на опазване. Не се налагат смекчаващи мерки.
Незначителна степен (незначително въздействие)	1	Дейността може да окаже временни, краткосрочни въздействия, които са напълно обратими и засягат незначителна площ от местообитание на вид, предмет на опазване в ЗЗ, и които не предизвикват промяна в тяхната структура и функции в границите на защитената зона. Смекчаващите мерки не са задължителни, но могат да бъдат предложени по експертна оценка.
Средна степен (средно въздействие)	2	Дейността може да окаже дългосрочно въздействие или ще засегне значителна площ от местообитание на вид, предмет на опазване в ЗЗ, но не променя неговата структура и функции в границата на защитената зона. Тези въздействия трябва да се отчетат в комбинация с други фактори и да се препоръчат мерки за тяхното намаляване или премахване.
Значителна степен (значително въздействие)	3	Дейността може да окаже необратимо дългосрочно въздействие, което засяга значителна площ от местообитание на вид, предмет на опазване в ЗЗ, и може да промени неговата структура и функции в границата на защитената зона. Задължително се предлагат изпълними и контролируеми смекчаващи мерки, а в случай, че степента на въздействие не се променя, се предлагат и разглеждат алтернативни решения.

Предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие” са 63 вида птици. Имайки предвид факта, че имотите, в които ще се реализира ветроенергийният парк, са извън границите на зоната, **няма вероятност да бъдат засегнати местообитанията на видове птици в границите на защитената зона**.

Въздействие би могло да се очаква предимно върху видове от разреди Пеликаноподобни (Pelecaniformes), Щъркелоподобни (Ciconiiformes), Ястребоподобни (Accipitriformes), Соколоподобни (Falconiformes), Жеравоподобни (Gruiformes) и Врабчоподобни (Passeriformes), мигриращи през територията или върху такива, които обитават определен тип местообитание – в случая горски територии.

В горските територии, каквито представляват имотите в обхвата на проекта за ЧИОУП, преобладават представители на разред Врабчоподобни (Passeriformes). Типични видове са кос (*Turdus merula*), червеногръдка (*Erithacus rubecula*), обикновена чинка (*Fringilla coelebs*), елов певец (*Phylloscopus collybita*) и буков певец (*Phylloscopus sibilatrix*).

Въз основа на проведения едногодишен мониторинг върху мигриращите, гнездящи и зимуващи птици в района на ВЕП „Самуил“ (**Приложение № 2** към настоящия доклад) е направена оценката на въздействието върху видовете птици, предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие”. **Тъй като не се засягат местообитания на видове птици в границите на защитената зона, оценката е извършена въз основа на местообитанията в обхвата на предвижданията на проекта за ЧИОУП.**

В допълнение към въздействията, оценявани по видове по-долу, е извършен анализ на шумовото въздействие от планирания ВЕП „Самуил" върху ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“ като цяло. Шумът е разгледан на ниво защитена зона, тъй като въздействието му се отнася до цялата територия на ЗЗ, независимо от конкретното разпределение на видовете в нея.

Анализът се основава на моделирането на шума, извършено с програмен продукт windPRO 4.2.271 по стандарт ISO 9613-2:2024 (**Приложение № 5**), и на пространствено наслагване на резултатите с официалната цифрова граница на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“. Моделирането е извършено при консервативни условия — 95% от номиналната мощност на турбините, без метеорологично затихване (C_0 = 0,0 dB) и без затихване от земната повърхност, с референтно ниво на звукова мощност LwA = 109,0 dB(A), включващо фиксирана корекция за чисти тонове от +5,0 dB(A). Тези параметри правят оценката консервативна — действителните нива на шум в района на ЗЗ при реална експлоатация ще бъдат по-ниски.

Всички 24 ВГ са разположени южно от ЗЗ „Лудогорие", извън нейните граници. Най-близко разположеният ВГ се намира на около 524 m от южната граница на зоната, следващите по близост — на 1 029 m и 1 536 m, а останалите 21 турбини са на разстояние над 1 580 m от границата на ЗЗ.

Кумулативните нива на шум от всички 24 ВГ са изчислени по протежение на южната граница на ЗЗ в участъка в близост до турбините (140 точки). Максималното кумулативно ниво на шум на границата на ЗЗ е 46,5 dB(A), регистрирано в точката срещу най-близко разположения ВГ – на около 524 m от зоната. В останалата, по-голяма част от анализирания участък на южната граница, нивата са под 40 dB(A). В нито една точка от границата на ЗЗ не се достига или превишава нивото от 50 dB(A) (**Фигура 5.1-1**).

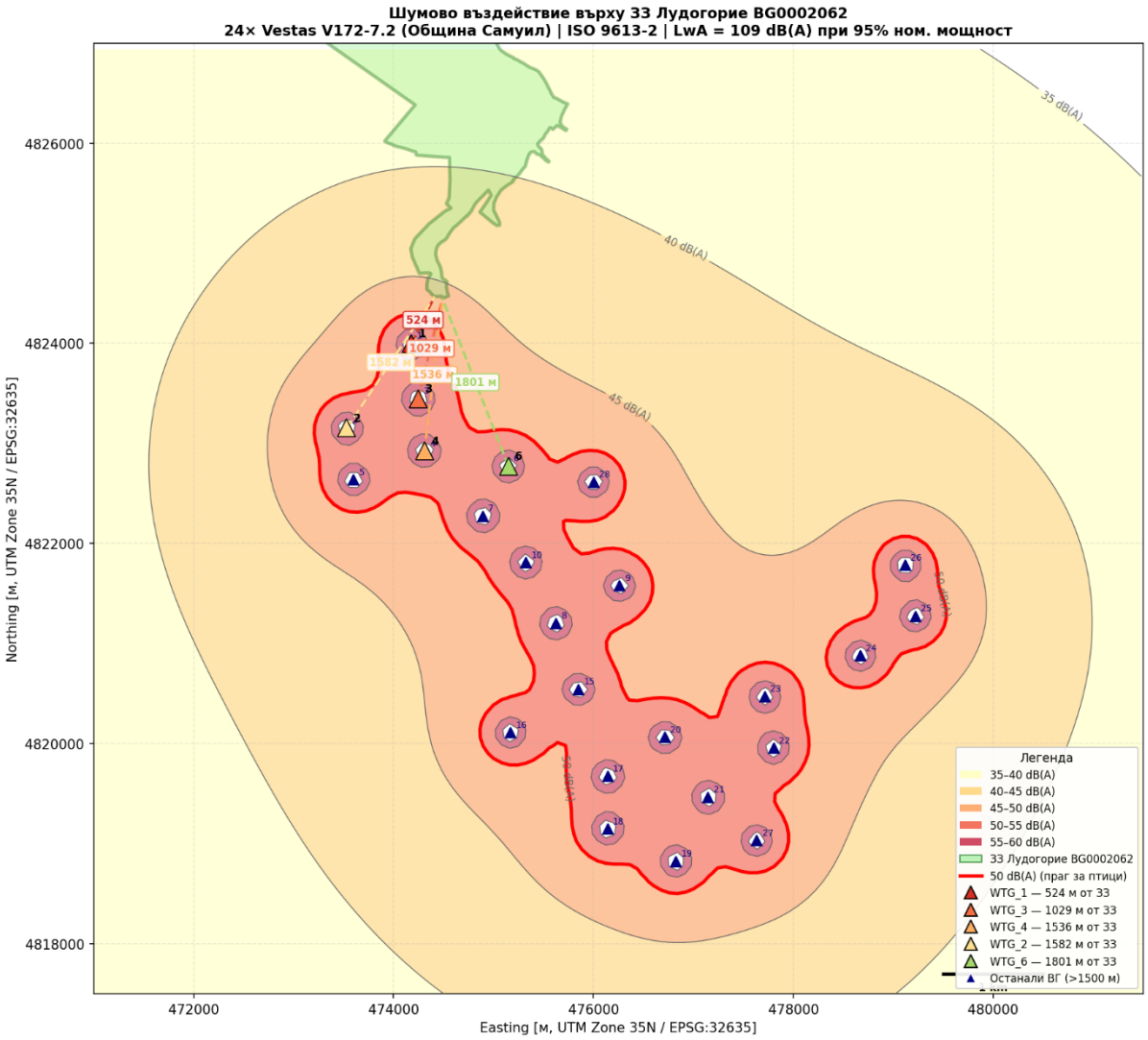

Фигура 5.1-1. *Шумово въздействие върху ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“*

Съгласно Доклад 22/2019 на Европейската агенция по околна среда определената прагова стойност за отрицателни въздействия от шум за зони, важни за дивите птици, е 50 dB(A). Изчислените максимални нива на границата на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“ остават под тази прагова стойност, при консервативни условия на моделиране. Въз основа на изложеното шумовото въздействие от ВЕП „Самуил“ не се оценява като значително отрицателно по отношение на видовете птици, предмет на опазване в ЗЗ „Лудогорие“, и не се разглежда по отделно за всеки от посочените по-долу видове.

Определянето на отрицателното въздействие върху птиците е извършено в две стъпки. При **първата стъпка** (**Таблица 5.1-2**) отрицателното въздействие е представено само качествено (не се очаква-очаква се).

Обозначения в колона „Не се очаква, защото...”:

1. Видът целогодишно или през отделен сезон не се среща в местообитанията, които попадат в обхвата на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

2. Видът може да се среща в местообитанията, които попадат в обхвата на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в непосредствена близост, но това е нередовно, епизодично, случайно и/или фигурира в стандартния формуляр за защитената зона с цялостна оценка „D”.

3. Видът може само да прелита високо над територията, обхваната от предвижданията на проекта за ЧИОУП по време на хранене или миграция.

***Таблица. 5.1-2**. Очаквано отрицателно въздействие върху видовете птици, предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие" (по заповед - първите 41 вида и по стандартен формуляр - следващите до 63 номер) в резултат от реализирането на предвижданията на проекта за ЧИОУП, свързани с бъдещия ВЕП „Самуил"*

№	Вид – предмет на опазване в ЗЗ „Лудогорие"	Цялостна оценка от СФ	Данни от едногодишен мониторинг, Николов (2024) Пролет/Есен/Зима/Гнездене (брой индивиди)[1]	Отрицателно въздействие	
				Не се очаква, защото:	Очаква се:
1	Малък воден бик *(Ixobrychus minutus)*	C	0/0/0/0	1	
2	Червена чапла *(Ardea purpurea)*	C	0/0/0/0	1	
3	Черен щъркел *(Ciconia nigra)*	B	22/1/0/0		+
4	Бял щъркел *(Ciconia ciconia)*	B	935/3050/0/0		+
5	Червен ангъч *(Tadorna ferruginea)*	A	0/0/0/0	1	
6	Осояд *(Pernis apivorus)*	B	7/9/0/0		+
7	Черна каня *(Milvus migrans)*	A	0/0/0/0		+
8	Орел змияр *(Circaetus gallicus)*	C	2/0/0/0		+
9	Ливаден блатар *(Circus pygargus)*	A	5/0/0/0		+
10	Малък креслив орел *(Aquila pomarina)*	A	30/26/0/0		+
11	Малък орел *(Hieraaetus pennatus)*	B	1/3/0/0		+
12	Късопръст ястреб *(Accipiter brevipes)*	A	0/35/0/0		+
13	Белоопашат мишелов *(Buteo rufinus)*	A	0/0/0/0		+
14	Царски орел *(Aquila heliaca)*	A	0/1/0/0		+
15	Ливаден дърдавец *(Crex crex)*	B	0/0/0/0		+
16	Бухал *(Bubo bubo)*	A	0/0/0/0		+
17	Козодой *(Caprimulgus europaeus)*	A	0/0/0/0		+
18	Синявица *(Coracias garrulus)*	A	0/0/0/0		+

[1] За видове без регистрации през периода на мониторинга (0/0/0/0), но за които не може да се изключи присъствие в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП, оценката на отрицателното въздействие е извършена при прилагане на принципа на предпазливостта.

№	Вид – предмет на опазване в ЗЗ „Лудогорие”	Цялостна оценка от СФ	Данни от едногодишен мониторинг, Николов (2024) Пролет/Есен/Зима/Гнездене (брой индивиди)[1]	Отрицателно въздействие	
				Не се очаква, защото:	Очаква се:
19	Сив кълвач *(Picus canus)*	B	0/0/0/0		+
20	Черен кълвач *(Dryocopus martius)*	C	0/0/2/0		+
21	Среден пъстър кълвач *(Dendrocopos medius)*	B	0/0/0/0		+
22	Сирийски пъстър кълвач *(Dendrocopos syriacus)*	A	0/0/0/0		+
23	Горска чучулига *(Lullula arborea)*	B	0/0/0/0		+
24	Полска бъбрица *(Anthus campestris)*	B	0/0/0/0		+
25	Червеногърба сврачка *(Lanius collurio)*	B	2/0/0/0		+
26	Черночела сврачка *(Lanius minor)*	A	0/0/0/0		+
27	Ястребогушо коприварче *(Sylvia nisoria)*	A	0/0/0/0		+
28	Полубеловрата мухоловка *(Ficedula semitorquata)*	C	0/0/0/0		+
29	Градинска овесарка *(Emberiza hortulana)*	A	0/0/0/0		+
30	Малък гмурец *(Tachybaptus ruficollis)*	C	0/0/0/0	1	
31	Черноврат гмурец *(Podiceps nigricollis)*	C	0/0/0/0	1	
32	Голям ястреб *(Accipiter gentilis)*	A	0/6/2/0		+
33	Малък ястреб *(Accipiter nisus)*	A	14/2/2/1дв.		+
34	Обикновен мишелов *(Buteo buteo)*	C	47/60/2/2 дв.		+
35	Черношипа ветрушка *(керкенез) (Falco tinnunculus)*	B	0/1/0/0		+
36	Сокол орко (*Falco subbuteo*)	C	0/0/0/0		+
37	Воден дърдавец *(Rallus aquaticus)*	C	0/0/0/0	1	
38	Зеленоножка *(Gallinula chloropus)*	C	0/0/0/0	1	
39	Обикновена калугерица *(Vanellus*	C	0/0/0/0		+

№	Вид – предмет на опазване в ЗЗ „Лудогорие”	Цялостна оценка от СФ	Данни от едногодишен мониторинг, Николов (2024) Пролет/Есен/Зима/Гнездене (брой индивиди)[1]	Отрицателно въздействие	
				Не се очаква, защото:	Очаква се:
	vanellus)				
40	Късокрил кюкавец *(Actitis hypoleucos)*	C	0/0/0/0	1	
41	Пчелояд *(Merops apiaster)*	A	170/2147/0/0		+
42	Зеленоглава патица (A*nas platyrhynchos*)	D	0/0/0/0	1, 2	
43	Голям креслив орел (*Aquila clanga*)	B	0/0/0/0		+
44	Сива чапла (*Ardea cinerea*)	C	6/1/0/0	2	
45	Турилик (*Burhinus oedicnemus*)	C	0/0/0/0	1	
46	Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*)	A	7/2/0/0		+
47	Полски блатар (*Circus cyaneus*)	A	0/0/0/0		+
48	Степен блатар (*Circus macrourus*)	A	0/0/0/0		+
49	Голяма бяла чапла (*Egretta alba*)	B	0/0/0/0	2	
50	Ловен сокол (*Falco cherrug*)	A/B	0/0/0/0		+
51	Малък сокол (*Falco columbarius*)	A	0/0/0/0		+
52	Сокол скитник (*Falco peregrinus*)	A	0/0/0/0		+
53	Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*)	A	0/0/0/0		+
54	Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*)	B	0/0/0/0	1	
55	Червена каня (*Milvus milvus*)	B	0/0/0/0		+
56	Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*)	A	0/0/0/0	3	
57	Орел рибар (*Pandion haliaetus*)	B	0/0/0/0	3	
58	Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*)	C	0/0/0/0	3	
59	Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*)	A	0/0/0/0	3	
60	Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*)	B	6/0/18/0	3	

№	Вид – предмет на опазване в ЗЗ „Лудогорие”	Цялостна оценка от СФ	Данни от едногодишен мониторинг, Николов (2024) Пролет/Есен/Зима/Гнездене (брой индивиди)[1]	Отрицателно въздействие	
				Не се очаква, защото:	Очаква се:
61	Бяла лопатарка (*Platalea leucorodia*)	B	0/0/0/0	1	
62	Малък горски водобегач (T*ringa glareola*)	B	0/0/0/0	1	
63	Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*)	B	0/1/0/0	1	

При втората стъпка отрицателното въздействие е разгледано в количествено отношение за определените в горната таблица **42 вида**, за които може да се очаква отрицателно въздействие, както следва:

1. Черен щъркел *(Ciconia nigra)*

Биология на вида

Гнездящо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. Познати са два типа гнезда – на дървета в гори и на скали в равнини и до 800 м н. в. в планини, рядко до 1300 м н. в. Снася през май. Есенната миграция е от втората половина на август до края на октомври. Пролетната миграция е от началото на март до началото на април. По време на размножаване се храни около язовири, микроязовири, рибарници, в оризища, заблатени места, влажни тревисти места, реки. По време на прелет – също и в по-сухи тревисти места и в обработваеми земи (Големански гл. ред., 2015; Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложение II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост до 116 инд. и като гнездящ с численост 6 двойки. Потенциални гнездови местообитания са широколистни и смесени гори (хабитат N16 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 42 952,86 ha. Потенциалните трофични местообитания са мочурищата и блатата и водни тела (хабитати N07 и N06 от Стандартния формуляр на зоната), с неизвестна площ. Потенциалните местообитания за почивка по време на миграция са обработваеми земи и сухи ливади и степи (хабитати N12, N15 и N09 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 39 297 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

По време на есенната миграция са отчетени 49 индивида, а по време на пролетната миграция - 22 инд.

По време на гнездовия период видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи за гнездене на черен щъркел, а и видът не е отчетен по време на размножителния период. Поради това няма да има унищожаване на подходящи гнездови местообитания на вида. Не се очаква отрицателно въздействие (бал 0). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи,

които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция и за почивка по време на миграция. Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани почиващи и хранещи се ята на територията на проектопарка. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (бал 0). Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани почиващи и хранещи се ята на територията на проектопарка. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с чувствителност степен 13 към вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени прелитащи индивиди. По време на есенната миграция е отчетен 1 индивид да преминава в рисковия височинен пояс от 40-200 m. По време на пролетната миграция са наблюдавани 13 индивида във височинния пояс 100-300 m и 9 индивида до 100 m. Видът е в категория „уязвим“ (VU) в Червена книга на Р България (2015). Тъй като не са отчетени големи ята по време на миграция, а и видът не гнезди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП, оценяваме въздействието като незначително **(Бал 1**).

2. Бял щъркел *(Ciconia ciconia)*

Биология на вида

Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. Белия щъркел е синантропен вид – гнезди в населени места (без централните части на по-големите градове) върху електрически стълбове, комини, камбанарии на църкви, по-големи дървета. По време на размножаване и миграция се храни по влажни зони от естествен и изкуствен произход, ливади, мочурища, блата, обработваеми площи (люцернови ниви, оризища, разорани места), покрай канали. Храни се с жаби и техните ларви, гущери, змии, риби, водни насекоми, скакалци, личинки, червеи, гризачи, млади птици. Размножаването е от началото на април до края на юли – началото на август. Прелета е от началото на март докъм средата на април и от началото на август до края на септември (Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложение II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост до 9165 инд. и като гнездящ с численост 29 двойки. Видът е синантропен и гнезди изключително в селища (хабитат N23 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 1827,78 ha. Потенциалните трофични местообитания са мочурищата и блатата, влажните ливади и пасищата, сухите ливади и степите (хабитати N07, N09, N10 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 5483,34 ha. Потенциалните местообитания за почивка по време на миграция са обработваеми земи и сухи ливади и степи (хабитат N09, N12, N15 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 2741,67 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

По време на есенната миграция са отчетени 3050 индивида, а по време на пролетната миграция - 935 инд. Белият щъркел е най-многобройният преминаващ вид през есента и през пролетта над проектопарка, като неговата численост съответно представлява 96% и 86,1% от всички реещи се птици.

По време на гнездовия период видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи за гнездене на бял щъркел, а и видът не е отчетен по време на размножителния период. Затова няма да има унищожаване на подходящи гнездови местообитания. Видът е синантропен и гнезди в селища. Не се очаква отрицателно въздействие (**Бал 0**). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция и за почивка по време на миграция. В околностите на предвижданията на проекта за ЧИОУП има достатъчно площи от земеделски земи, които видът да използва за търсене на храна по време на гнездене и миграциите. Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани почиващи и хранещи се ята на територията на проектопарка. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост до него, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани почиващи и хранещи се ята на територията на проектопарка. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), видът се явява с чувствителност степен 15 към вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди, които да прелитат в рисковата зона. По време на есенната миграция всички индивиди от вида са преминали на височина над 200 m. По време на пролетната миграция 86% от индивидите са преминали във височинният диапазон 100-300 m, а 14% са преминали на височина до 100 m. Известно е че, белият щъркел често прелита по време на миграция високо над терена и голяма част от птиците на практика не се регистрират. Видът е в категория „уязвим“ (VU) в Червената книга на Р България (2015). Въпреки това, тъй като по-голяма част от индивидите преминават над рисковата зона и по време на гнездовия период не са отчетени индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП, въздействието е оценено като незначително (**Бал 1**).

3. Осояд *(Pernis apivorus)*

Биология на вида

Гнезди в обширни гори, предимно букови, изпъстрени с поляни или в близост до ливади и пасища, в равнини и планини до около 1600 - 1700 m н. в. Гнездото е на дървета, на 4 - 25 m височина. Прелетен и преминаващ вид. Пролетната миграция е от средата на март до края на април, а есенната – от началото на август до края на октомври. По време на прелета се среща и в открити пространства с малки гори и единични дървета. Храни се с жилещи насекоми, техните яйца и ларви, гъсеници, едри бръмбари, рядко с жаби, дребни птици и гризачи (Големански гл. ред., 2015; Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 4-15 двойки и като мигриращ с численост до 1604 инд. Потенциалните гнездови местообитания на вида в зоната са широколистни гори (хабитати N16, N20 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 48 436,2 ha. Потенциалните трофични местообитания са тревистите местообитания и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 10 052,79 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

По време на есенната миграция са отчетени 9 индивида, а по време на пролетната миграция - 7 инд.

По време на гнездовия период видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. В околностите на предвижданията на проекта за ЧИОУП има достатъчно площи от земеделски земи, които видът да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост до него, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (**Бал 0**). Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани почиващи и хранещи се ята на територията на проектопарка. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди, които да прелитат в рисковата зона. По време на есенната миграция всички индивиди от вида са преминали на височина над 200 m. По време на пролетната миграция също всички индивида са преминали във височинният диапазон над 300 m. Видът е в категория „уязвим“ (VU) в Червената книга на Р България (2015), но не гнезди в рамките на проектопарка и повечето индивиди преминават на височина над 200 m. Поради това оценяваме въздействието като незначително (**Бал 1**).

4. Черна каня *(Milvus migrans)*

Биология на вида

Гнездещо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. Пролетният прелет е от началото на март до средата на май. Есенният прелет е от началото на август до първата десетдневка на октомври. Обитава гори и групи дървета в големи речни долини, по Черноморската крайбрежие и край изкуствени водоеми. През зимата се среща и в открити пространства в равнини. Има предпочитание към места в близост до влажни зони, дори при засилен антропогенен натиск. Полифаг, храни се с мърша, често отнема плячката на други птици, лови насекоми и дребни гръбначни животни (Симеонов и др., 1990; Големански гл. ред., 2015 Червена книга на Р България).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I

на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 3 двойки и като мигриращ с численост до 40 инд. Потенциалните гнездови местообитания на вида в зоната са широколистните гори (хабитати N16, N20 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 48 436,2 ha. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 10 052,79 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на пролетната и есенната миграция, така и по време на гнездовия период.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. В околностите на предвижданията на проекта за ЧИОУП има достатъчно площи от земеделски земи, които видът да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (**Бал 0**). Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани почиващи и хранещи се ята на територията на проектопарка. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на есенната и пролетната миграция също не са установени индивиди. Видът е в категория „уязвим“ (VU) в Червената книга на Р България (2015), но не гнезди в рамките на проектопарка и не е наблюдаван и по време на миграциите. Поради това няма да има въздействие (**Бал 0**).

5. Орел змияр *(Circaetus gallicus)*

Биология на вида

Гнезди в стари разредени широколистни, по-рядко иглолистни гори в близост до сухи пустеещи терени, ерозирани склонове, пасища, ливади. Гнездото е разположено на дървета, на височина 6-10 m. Прелетен вид. Пролетната миграция е през март, а есенната – от втората половина на август до края на октомври. По време на прелет се среща и в открити обработваеми площи с единични дървета. Храни се със змии, гущери, жаби и по-рядко с дребни бозайници и насекоми (Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 5-8 двойки и като мигриращ с численост до 21 инд. Видът гнезди в стари разредени широколистни и рядко в иглолистни гори с малки поляни, в близост до сухи пустеещи терени, ерозирани склонове, пасища, ливади (хабитати N16 и N19 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 42 952,86 ha. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 9 138,9 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът е наблюдаван само по време на пролетната миграция с численост 2 индивида.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. В околностите на предвижданията на проекта за ЧИОУП има достатъчно площи от земеделски земи, които видът да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (**Бал 0**). Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани почиващи и хранещи се ята на територията на проектопарка. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на есенната и пролетната миграция са установени 2 индивида, чиято височина на преминаване не е изяснена. Видът е в категория „уязвим“ (VU) в Червената книга на Р България (2015), но не гнезди в рамките на проектопарка. По време на миграция са отчетени само 2 индивида. Поради това ще има риск и оценяваме въздействието като незначително (**Бал 1**).

6. Ливаден блатар *(Circus pygargus)*

Биология на вида

Гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. Сега гнезденето е доказано за редица райони от Западна България (включително Софийското поле), долината на Марица и Югоизточна България. По време на прелет се среща из цялата страна, по-често по Черноморското крайбрежие. Пролетният прелет е от средата на март до края на април, а есенният от средата на август до края на октомври. Обитава разнообразни влажни зони (включително влажни ливади, блата, торфища), към които проявява силно изразена привързаност. В България често гнезди в обработваеми площи, най-често засети с пшеница. Извън размножителния сезон връзката с влажните зони значително отслабва. Храни се с яйца и малки на наземно гнездящи птици, гризачи, малки зайци, гущери, едри насекоми (Марин и др. в Червена книга на Р България, 2015; Симеонов и др., 1990)

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I

на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 0-71 инд. и като гнездящ с численост 0-2 двойки. Потенциалните гнездови местообитания на вида в зоната са обработваеми площи (хабитати N12, N15 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 2741,67 ha. Потенциалните трофични местообитания са тревистите местообитания и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 9 138,9 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът е наблюдаван само по време на пролетната миграция с численост 5 индивида.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи за гнездене на ливадният блатар. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. В околностите на предвижданията на проекта за ЧИОУП има достатъчно площи от земеделски земи, които видът да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани почиващи и хранещи се ята на територията на проектопарка. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (Бал 0). По време на експлоатацията не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на пролетната миграция са установени 5 индивида, чията височина на преминаване не е изяснена. Видът е в категория „уязвим“ (VU) в Червената книга на Р България (2015), но не гнезди в рамките на проектопарка. Но, по време на миграция са отчетени само 5 индивида. Поради това ще има минимален риск и поради това оценяваме въздействието като незначително (**Бал 1**).

7. Малък креслив орел *(Clanga/Aquila pomarina)*

Биология на вида

Прелетен и преминаващ вид. Пролетната миграция е от средата на февруари до началото на април, а есенната – от началото на август до средата на октомври. По време на прелет се среща повсеместно в открити пространства. Гнезди в широколистни и смесени гори в близост до речни долини, пасища, ливади, блата, обработваеми земи. Гнездото е разположено на дървета в окрайнините на горите на височина 6-25 m. Храни се с дребни бозайници, гущери, жаби, насекоми (Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 6 двойки и като мигриращ с численост до 7 839 инд. Потенциалните гнездови местообитания са широколистни и смесени гори (хабитати N16, N19 N20 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 48 436,2 ha. Потенциалните трофични местообитания са тревистите местообитания и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 9 138,9 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

По време на есенната миграция са отчетени 26 индивида, а по време на пролетната миграция - 30 инд.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“.

В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. В околностите на предвижданията на проекта за ЧИОУП има достатъчно площи от земеделски земи, които видът да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост до него, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани почиващи и хранещи се ята на територията на проектопарка. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (**Бал 0**). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на пролетната миграция по-голям брой индивиди са установени да преминават в рисковият височинен диапазон от 100-300 m. Видът е „уязвим“ (VU) според Червена книга на Р България (2015). Видът е с висок природозащитен статус, в ЗЗ гнездят само 6 двойки и по-голяма част от индивидите преминават в рисковият височинен пояс. Поради това оценяваме въздействието на **средно** (**Бал 2**). Ето защо е необходимо да се приложат мерки за минимизиране на влиянието на сблъсъците с ветрогенератори.

8. Малък орел *(Hieraaetus pennatus)*

Биология на вида

Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. Гнезди в стари широколистни и смесени гори, или запазени групи стари дървета сред по-млади гори в равнини и планини до около 1400 m н. в. Гнездовото му разпространение в голяма степен зависи от наличието на стари гори или запазени групи стари дървета сред по-младите гори. Понякога заема гнезда на други дневни хищни птици. Пролетната миграция е през март-април, а есенната – от втората половина на август до края на октомври. По време на миграция се среща и в открити пространства с единични и групи от дървета, крайречни гори. Съотношението на екземплярите със светла и с тъмна фаза на окраската по време на миграции е 7:4. Храни се с дребни и средно големи птици и дребни бозайници, които лови както в горите, така и в открити места (Симеонов и др., 1990; Янков ред., 2007).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 3 двойки и като мигриращ с численост 0-36 инд. Потенциалните гнездови местообитания са широколистни и смесени гори (хабитати N16, N19, N20 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 48 436,2 ha. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 10 052,79 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

По време на есенната миграция са отчетени 3 индивида, а по време на пролетната миграция - 1 инд.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. В околностите на предвижданията на проекта за ЧИОУП има достатъчно площи от земеделски земи, които видът да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост до него, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (**Бал 0**). Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани почиващи и хранещи се ята на територията на проектопарка. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на пролетната и есенната миграция са установени общо 4 индивида, чиято височина на преминаване не е изяснена. Видът е в категория „уязвим“ (VU) според Червена книга на Р България (2015). Видът е с природозащитен статус и по време на миграциите са отчетени малък брой индивиди. Видът не е наблюдаван и по време на гнездовия период. Поради това оценяваме въздействието на незначително (**Бал 1**).

9. Късопръст ястреб *(Accipiter brevipes)*

Биология на вида

Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. Есенната миграция е основно през септември, а пролетната започва в края на април. Гнезди в разредени широколистни гори, залесени речни долини, групи дървета сред открити пространства в равнини и предпланини до около 700 m н. в. Гнездото е на дърво, разположено близо до ствола на височина 6-12 m. Снася през май. Храни се най-често с мишевидни гризачи, пойни птици, гущери, скакалци. Ловува и в открити пространства и селскостопански площи (Големански гл. ред., 2015; Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО и Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II. SPEC II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 1 двойка и мигриращ с численост 0-63 индивида. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21, N23 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 11 880,57 ha. Потенциалните гнездови местообитания в зоната са горските територии (хабитати N16, N19, N20 от СФ на зоната), с обща площ 48 436,2 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът е наблюдаван по време на есенната миграция с численост 35 индивида, но не е наблюдаван по време на гнездовия период.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. В околностите на предвижданията на проекта за ЧИОУП има достатъчно площи от земеделски земи, които видът да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост до него, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (**Бал 0**). По време на миграция също не се очаква безпокойство (**Бал 0**). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на есенната миграция са установени 35 индивида. Видът е в категория „уязвим“ (VU) според Червена книга на Р България (2015). Видът не гнезди в рамките на проектопарка, но е установен по време на есенната миграция, затова въздействието ще е незначително (**Бал 1**).

10. Белоопашат мишелов *(Buteo rufinus)*

Биология на вида

В България вида е прелетен и постоянен. Гнезди предимно по скали в проломи, ждрела, дефилета и други скалисти терени, сред обезлесени предпланински склонове, хълмисти райони и открити сухи полета. Снася в края на март и началото на април. Пролетната миграция е от края на март до края на април, а есенната – от края на август до края на октомври. Храни се с дребни бозайници, птици, змии, гущери, жаби (Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО и Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат *(Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 10 двойки и като мигриращ с численост 0-24 инд. Потенциалните гнездови местообитания на вида в зоната са горите и скалистите местообитания (хабитат N16 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 42 952,86 ha. Площта на скалистите местообитания в зоната е неизвестна. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 10 052,79 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван както по време на миграциите, така и по време на гнездовия период.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП има достатъчно площи от земеделски земи, които видът да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Данните от мониторинга показват, че по време на миграция не са наблюдавани индивиди на територията на проектопарка. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на пролетната и есенната миграция също не са установени индивиди. Видът е в категория „уязвим“ (VU) според Червена книга на Р България (2015). Тъй като видът не е установен както по време на миграциите, така и по време на размножителния период, няма да има отрицателно въздействие (**Бал 0**).

11. Царски орел *(Aquila heliaca)*

Биология на вида

Гнездещо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. Пролетният прелет е от втората половина на февруари до края на март, а есенният – от началото на септември до края на ноември. Гнезди по високи дървета в широколистни и иглолистни гори и техните окрайнини, оазисни горички и полезащитни пояси, единични дървета сред или в близост до открити пространства, но винаги в близост до течаща вода на разстояние до 300 - 350 m. Гнезди също и по електрически стълбове. Храни се с бозайници, най-вече лалугери, по-рядко с птици, като ловува в открити пространства или влажни зони (Heredia 1996; Големански гл. ред., 2015; Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Критично застрашен (CR); Попада в Приложения II и III на ЗБР,

Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложения I и II на Бонската конвенция. IUCN категория: Уязвим (VU). Според CITES – Попада в Приложение I.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 0-1 двойка и като мигриращ с численост 0-5 инд. Потенциалните гнездови местообитания на вида в зоната са горите (хабитат N16 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 42 952,86 ha. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 10 052,79 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП само веднъж по време на есенната миграция с численост 1 индивид.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост до него, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не се очаква безпокойство и по време на миграциите (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на есенната миграция е установен 1 индивид, чиято височина на прелитане не е изяснена. Видът е „критично застрашен“ (CR) според Червена книга на Р България (2015) и с висок природозащитен статут на международно ниво (включени в червения списък на Световния съюз за защита на природата). Въпреки, че видът е с висок природозащитен статус, той е малочислен по време на миграциите, а през размножителния период не е отчетен, оценяваме въздействието като незначително (**Бал 1**).

12. Ливаден дърдавец *(Crex crex)*

Биология на вида

Гнездящо-прелетен и преминаващ вид за страната. Миграцията по Черноморското крайбрежие е през април и септември – октомври. Размножителния период е от края на април до юни. Обитава силно овлажнени (хигрофилни) и средно овлажнени (мезофилни) високотревни ливади в низините между 500 и 1800 m н. в., като в планините достига в някои места и до 2500 m надморска височина (в Национален парк „Пирин“). Гнезди предимно във влажни ливади с единични храсти и поточета или мочурища, често на склонове, тревни съобщества по влажни терени до течащи води или стоящи пресни води. Храни се с едрите насекоми – скакалци, твърдокрили, кожокрили и др. По време на миграция вида се храни и със семена на плевели и житни растения (Симеонов и др. 1990; Delov, 1995; Делов в Големански гл. ред., 2015).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I

на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция, Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 15 двойки и като мигриращ с неизвестна численост. Потенциалните гнездови и трофични местообитания на вида в зоната са влажните ливади и пасища (хабитат N10 от Стандартния формуляр на зоната), с неизвестна площ.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван както по време на миграциите, така и по време на гнездовия период.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и/или по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост до него, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не се очаква безпокойство и по време на миграциите (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с ниска чувствителност (степен 7,85) към вятърни генератори. Видът не е наблюдаван както по време на миграциите, така и по време на гнездовия период. Видът е в категория „уязвим“ (VU) според Червена книга на Р България (2015). Тъй като видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП по време на проучванията, няма да има въздействие (**Бал 0**).

13. Бухал *(Bubo bubo)*

Биология на вида

Постоянен вид. Среща се поединично или на двойки. Гнездовият сезон е от февруари до август. Обитава слабо посещавани от човека труднодостъпни места, главно в скални масиви и сипеи, пещери, окрайнини на гори, разредени стари гори, често в речни долини, близо до река. Гнезди в долини и други скалисти райони близо до пасища, водоеми и населени места, най-често в скали и скални стени (във вътрешността на страната), вкл. до входове на пещери, по Черноморието – и по стръмни скалисти (морски) брегове (Янков отг. ред., 2007). Храни се предимно с дребни бозайници (лалугери, таралежи, зайци, скитащи домашни котки). Честа плячка са и птиците.

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Застрашен (EN); Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като постоянен (гнездящ) с численост 6 двойки. Потенциалните гнездови местообитания на вида са скални масиви и сипеи, пещери, окрайнини на гори, разредени стари гори (хабитат N16 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 42 952,86 ha. Потенциалните трофични местообитания са открити местообитания (с храсти и единични дървета), пасища, мери

(хабитати N08, N09, N10, N12, N15 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 9 138,9 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с ниска чувствителност (степен 7) към вятърни генератори. Видът не е установен по в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП. Видът е „застрашен“ (EN) според Червена книга на Р България (2015). Въпреки, че видът е с висок природозащитен статус, той не е отчетен по време на орнитологичният мониторинг, поради това няма да има въздействие (**Бал 0**).

14. Козодой *(Caprimulgus europaeus)*

Биология на вида

Прелетен вид. Обитава разредени широколистни, смесени и иглолистни гори с поляни, просеки, сечища, групи дървета сред открити пространства, хълмисти склонове с храсти до 1900 m н. в. Гнездото е ямка на земята, често неразличима, без постилка. Пролетната миграция е в началото на май, а есенната - от август до средата на октомври. Храни се с насекоми, които лови нощем във въздуха. Ловува в разнообразни хабитати, вкл. населени места около улични лампи (Нанкинов и др., 1997).

Природозащитен статус на вида - попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 100-300 двойки и като мигриращ с неизвестна численост. Потенциалните гнездови местообитания на вида в зоната са широколистните и смесените гори (хабитати N16 и N19 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 42 952,86 ha. Потенциалните трофични местообитания съвпадат с гнездовите, но включват и отворен тип хабитати - тревисти и храсталачни места, равнини и шубраци (хабитати N08, N09, N10, N16, N19, N20 и N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 55 747,34 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на гнездовия период, така и по време на миграциите.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски

местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с ниска чувствителност (степен 8,5) към вятърни генератори. Не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на гнездовия период, така и по време на миграциите. Видът не е включен в Червена книга на Р България (2015). Поради тези причини няма да има отрицателно въздействие (**Бал 0**).

15. Синявица *(Coracias garrulus)*

Биология на вида

Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. Обитава открити полета и обработваеми площи с единични стари дървета, крайречни гори, окрайнини на гори и по-рядко скалисти брегове, проломи, дефилета, ждрела. Гнезди в хралупи на дървета, рядко в скални кухини. Размножителния период е силно разтеглен, от средата на май докъм края на юни. Прелетен вид. Пролетната миграция е от втората половина на април до края на май, а есенната – от края на юли до втората половина на септември. Храни се с насекоми, червеи, малки жаби и др. Ловува в открити пространства (Нанкинов и др., 1997).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция, Приложения I и II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). SPEC категория – II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 10-20 двойки и като мигриращ с неизвестна численост. Потенциалните гнездови местообитания на вида в зоната са единични стари дървета и крайречни насаждения, чиято площ е неизвестна. Потенциалните трофични местообитания за вида в зоната са различни типове открити местообитания - пасища, ливади, местообитания с редки храсти, обработваеми земи (хабитати N09, N08, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 9 138,9 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на гнездовия период, така и по време на миграциите.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида ако има стари хралупести дървета. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 4) към вятърни генератори. Не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на гнездовия период, така и по време на миграциите. Поради тези причини няма да има отрицателно въздействие (**Бал 0**).

16. Сив кълвач *(Picus canus)*

Биология на вида

За България е постоянен вид, който през есенно-зимния период скита из равнините. Гнезди в дървесни хралупи, които сам изкопава. Обитава стари (първични) букови и дъбови гори до 1000-1200 m надморска височина. Обитава също крайречни и други гори със стари дървета, градски паркове, овощни градини. Извън гнездовия период се среща до горната граница на горите. Храни се с яйца, ларви и възрастни на мравки, различни насекоми, семена на различни широколистни дървета и храсти. (Нанкинов и др., 1997).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Застрашен (EN); Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО и Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща само като постоянен (гнездящ) с численост 20-30 двойки. Потенциалните местообитания на вида в зоната са стари букови и дъбови гори, крайречни и други гори със стари дървета, градски паркове, овощни градини (хабитати N16, N19, N20, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 49 350,09 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Той не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на гнездовия период, така и по време на миграциите. Въпреки, че видът е включен в Червена книга на Р България (2015) в категория “застрашен” (EN), няма да има отрицателно въздействие (**Бал 0**).

17. Черен кълвач *(Dryocopus martius)*

Биология на вида

Постоянен вид за страната. Размножителният период е през май-юни. Гнезди в стари иглолистни, широколистни гори (планински букови) и смесени и гори, а също и алувиални и много влажни гори и храсталаци. В Пирин планина най-голям брой находища са установени в елово-букови и смърчови гори. Общо в тези две горски местообитания са регистрирани 52% от териториите на черни кълвачи. Всички находища са в зрели гори, на възраст над 70-80 год., обикновено с наличие на суха стояща и паднала дървесна маса (Нанкинов и др., 1997; Шурулинков, 2020).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО и Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като постоянен (гнездящ) с численост 20-40 двойки. Потенциалните местообитания на вида в зоната са горите (хабитати N16, N19 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 42 952,86 ha. Подходящите местообитания обаче включват само старите гори, така че площта най-вероятно е по-малко.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП през зимния сезон с численост 2 индивида.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида, но тъй като предпочита стари гори е малко вероятно да гнезди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП. Той не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на гнездовия период, така и по време на миграциите. Въпреки, че видът е включен в Червена книга на Р България (2015) в категория “уязвим” (VU), няма да има отрицателно въздействие (**Бал 0**).

18. Среден пъстър кълвач *(Dendrocopos medius)*

Биология на вида

Постоянен вид за територията на страната. Среща се в по-голямата част от територията на страната до около 1500 m н. в., като с по-голяма плътност в планините, районите с равнинни гори и по поречията на някои от по-големите реки. През зимата често се включва в ята с участието на редица видове врабчоподобни птици и скитат в гората. Гнездата си изгражда на бук и елша. Гнезди в хралупи на дървета, главно в предпланински и хълмисти райони в различни типове широколистни гори, стари овощни градини, редки широколистни гори от парков тип, градини, крайречни галерии от върба, елша и топола, островни гори сред полето (често от дъб, ясен, бряст). Изгражда гнездото си в кухина, изкопана в разлагащи се или мъртви части на живи, или мъртви дървета (Нанкинов и др., 1997).

Природозащитен статус на вида - Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като постоянен (гнездящ) с численост 100-220 двойки. Потенциалните местообитания на вида в зоната са широколистните гори (хабитат N16 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 42 952,86 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида, но тъй като предпочита стари гори е малко вероятно да гнезди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП. Той не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на гнездовия период, така и по време на миграциите. Не е включен в Червена книга на Р България (2015). Поради тези причини няма да има отрицателно въздействие (**Бал 0**).

19. Сирийски пъстър кълвач *(Dendrocopos syriacus)*

Биология на вида

Обитава селища, вкл. големи градове, широколистни гори, паркове, овощни градини, крайпътни насаждения, полезащитни пояси, крайречни гори, групи дървета и единични дървета в открити пространства. Гнезди в издълбани от него хралупи в широколистни дървета. Размножаването вероятно от средата на февруари до средата на май. Храни се с насекоми дендрофаги, мравки, понякога плодове (Нанкинов и др., 1997).

Природозащитен статус на вида - попада в Приложения II и III на ЗБР. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като постоянен (гнездящ) с численост 140-285 двойки. Потенциалните местообитания на вида в зоната са широколистните, но също и негорски площи, градини, паркове (хабитати N16, N20, N23 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 50 263,98 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът е установен на терените като е наблюдаван в пет от проучваните трансекти с численост между 2 и 7 индивида.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са гнездови местообитания за вида. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“.

Гнездовата територия на сирийският пъстър кълвач е между 5 и 15 ha в зависимост от това колко храна предоставя съответното местообитание. Така че, с проекта ще бъдат отнети гнездовите територии на между 3 и 11 двойки извън защитената зона. Поради това няма да има въздействие (**Бал 0**) върху гнездящите в защитената зона индивиди.

Безпокойство

Не се очаква безпокойство на гнездящи индивиди в ЗЗ по време на гнездовия период (Бал 0) или то ще е минимално, тъй като най-северните генератори се намират на 500 m разстояние. По време на експлоатацията не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) кълвачите се явяват с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Кълвачите летят на височина под 50 m, така че риск от ветрогенератори за тях почти не съществува. Не е включен в Червена книга на Р България (2015). Поради тези причини няма да има отрицателно въздействие (**Бал 0**).

20. Горска чучулига *(Lullula arborea)*

Биология на вида

Обитава окрайнини на планински и предпланински гори, горски поляни, просеки и сечища, скалисти и каменисти места с редки дървета, храсталаци с единични дървета. Гнезди на земята. Гнездото е разположено сред по-гъста растителност, в основата на дърво, храст или тревна туфа. Размножителния период е от май до юли. Храни се с гъсеници, бръмбари, паяци и др. дребни безгръбначни, семена, които търси в участъци с ниска тревиста растителност или лишени от такава (Мичев и др., 2012; Mallord et al., 2007).

Природозащитен статус на вида - попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern).* Според CITES – Попада в Приложение III. SPEC категория – II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като постоянен (гнездящ) с численост 500-960 двойки. Потенциалните местообитания за вида в зоната са различни типове открити местообитания - пасища, ливади, местообитания в близост до широколистни, иглолистни и смесени гори (хабитати N08, N09, N10, N16, N19, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 50 263,98 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП по време на мониторинга през гнездовия период.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Окрайнините на горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Следователно няма да има загуба на гнездови местообитания на видът в ЗЗ (**Бал 0**).

Безпокойство

Врабчоподобните видове птици са по-слабо чувствителни на обезпокояване в сравнение с дневните грабливи птици. Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Врабчоподоните птици в своите търсения на храна, летят на височина под 20 m, така че за вида няма риск от сблъсък с ветрогенератори. Видът не е регистриран в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП. Поради това няма да има въздействие (**Бал 0**).

21. Полска бъбрица *(Anthus campestris)*

Биология на вида

Гнездящ и мигриращ вид. Среща се в сухи, горещи, открити терени и пасища с рядка тревиста растителност и често песъклива почва, неголеми екстензивно използвани ниви или пустеещи земи. Понякога и в големи, интензивно използвани земеделски площи с окопни култури. Гнездото се разполага в ямка на земята и е добре прикрито отгоре от тревна растителност. По време на миграции не образува големи струпвания. Пролетната миграция протича главно през април-май, а в най-южните райони на страната първите птици долитат през втората половина на март. Есенният прелет в някои райони започва още през август, но основно той протича през септември-октомври. Храни се с различни видове насекоми. През есента и зимата се храни и със семена на различни тревисти растения (Иванов, 2011).

Природозащитен статус на вида - Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 30-78 двойки и като мигриращ с 0-150 инд. численост. Потенциалните местообитания за вида в зоната са различни типове открити местообитания - пасища, ливади, местообитания с редки храсти, обработваеми земи (хабитати N10, N09, N08, N12, N15 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 9 138,9 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП по време на мониторинга през гнездовия период.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи за гнездене на вида. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Врабчоподобните видове птици са по-слабо чувствителни на обезпокояване в сравнение с дневните грабливи птици. Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Врабчоподоните птици в своите търсения на храна, летят на височина под 20 m, така че за вида няма риск от сблъсък с ветрогенератори. Видът не е регистриран в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП. Поради това няма да има въздействие (**Бал 0**).

22. Червеногърба сврачка *(Lanius collurio)*

Биология на вида

Обитава открити пространства с храсти, силно разредени окрайнини на гори, сечища, полезащитни пояси, градини, дворове, паркове. Разполага гнездото в храсти, най-често бодливи. Размножителният период е май - юли. Прелетен вид. Пролетната миграция е през април - май, есенната – от края на август до края на октомври. Храни се с насекоми и други безгръбначни, влечуги, птици и дребни мишевидни гризачи (Иванов 2011).

Природозащитен статус на вида - Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 2450 двойки и като мигриращ с неизвестна численост. Потенциалните местообитания на вида в зоната са равнини, шубраци, ливади и други обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21, N23 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 11 880,57 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът е наблюдаван по време на пролетната миграция с численост 2 индивида.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Окрайнините на горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Следователно няма да има загуба на гнездови местообитания на видът в ЗЗ (**Бал 0**). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на гнездене и миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Врабчоподобните видове птици са по-слабо чувствителни на обезпокояване в сравнение с дневните грабливи птици. Поради това не се очаква безпокойство на гнездящи индивиди в ЗЗ по време на гнездовия период (**Бал 0**) или то ще е минимално, тъй като най-северните генератори се намират на 500 m разстояние. По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Врабчоподоните птици в своите търсения на храна, летят на височина под 20 m, така че за вида няма риск от сблъсък с ветрогенератори. Поради това няма да има въздействие (**Бал 0**).

23. Черночела сврачка *(Lanius minor)*

Биология на вида

Обитава открити пространства и пасища с дървета и храсти или групи дървета в тях, естествени и изкуствени крайречни гори, окрайнини на гори, граничещи с пасища или обработваеми площи, ивици от дървета (вкл. покрай пътища), полезащитни пояси, овощни градини, лозя с единични дървета, или граничещи с неголеми горски масиви, редки изкуствени насаждения, окрайнини на по-малки населени места. Разполага гнездото високо (5 - 6 до 12 m) в основното разклонение на дървета. При липса на дървета – и по-ниско. Прелетен вид. Пролетната миграция е от втората половина на април до края на май, есенната – август - септември. Храни се с едри насекоми, по-рядко с дребни бозайници, птици, гущери (Иванов, 2011).

Природозащитен статус на вида – Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция и Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). SPEC категория – II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 100-201 двойки и като мигриращ с неизвестна численост. Потенциалните местообитания за вида в зоната са различни типове открити и храсталачни местообитания - пасища, ливади, местообитания с редки храсти, обработваеми земи (хабитати N09, N08, N10, N12, N15, N21 и N23 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 11 880,57 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Окрайнините на горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Следователно няма да има загуба на гнездови местообитания на вида в ЗЗ (**Бал 0**). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на гнездене и миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Врабчоподобните видове птици са по-слабо чувствителни на обезпокояване в сравнение с дневните грабливи птици. Поради това не се очаква безпокойство на гнездящи индивиди в ЗЗ по време на гнездовия период (Бал 0) или то ще е минимално, тъй като най-северните генератори се намират на 500 m разстояние. По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Врабчоподоните птици в своите търсения на храна, летят на височина под 20 m, така че за вида няма риск от сблъсък с ветрогенератори. Поради това няма да има въздействие (**Бал 0**).

24. Ястребогушо коприварче *(Sylvia nisoria)*

Биология на вида

Обитава окрайнини на широколистни и смесени гори с обилен подлес, храсталаци, живи плетове, овощни градини в равнини и покрай речни брегове. Гнездото е разположено най-често ниско, на ниски дървета и храсти. Прелетен вид. Пролетната миграция е вероятно през април, есенната – август-септември. Храни се с членестоноги, които събира от храстите и дърветата, и с плодове (Нанкинов, 2009; Payevsky 1999; Polak, 2012).

Природозащитен статус на вида - Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение III.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 10-25 двойки и като мигриращ с неизвестна численост. Потенциалните местообитания за вида в зоната са различни типове открити и храсталачни местообитания – пасища, ливади, местообитания с редки храсти (хабитати N09, N08, N10, N21 и N23 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 9 138,9 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Видът е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**) върху местообитанията на гнездящите индивиди в зоната.

Безпокойство

Врабчоподобните видове птици са по-слабо чувствителни на обезпокояване в сравнение с дневните грабливи птици. Поради това не се очаква безпокойство на гнездящи индивиди в ЗЗ по време на гнездовия период (Бал 0) или то ще е минимално, тъй като най-северните генератори се намират на 500 m разстояние. По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Врабчоподоните птици в своите търсения на храна, летят на височина под 20 m, така че за вида няма риск от сблъсък с ветрогенератори. Поради това няма да има въздействие (**Бал 0**).

25. Полубеловрата мухоловка *(Ficedula semitorquata)*

Биология на вида

Обитава стари, предимно естествени широколистни и смесени гори, крайречни гори, и по-рядко стари овощни градини, дървесни плантации, паркове, окрайнини на по-малки населени места с дървесна растителност в равнинния и нископланинския пояс. Разполага гнездото си в хралупи (включително изкуствени гнездилки), обикновено на 3 - 6 m височина. Прелетен вид. Пролетната миграция е в първата половина на април, есенната – от юли до септември. Храни се с насекоми, които улавя във въздуха, дебнейки от клон или друго удобно място (Големански гл. ред, 2015; BirdLife International 2012; Georgiev and Iankov, 2009).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща само като гнездящ с численост 15-40 двойки и като мигриращ с неизвестна численост. Потенциалните гнездови и трофични местообитания са широколистни и смесени гори (хабитати N16 и N19 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 42 952,86 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида, но тъй като предпочита стари гори, е малко вероятно да гнезди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП. Той не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**) върху местообитанията на гнездящите индивиди в зоната.

Безпокойство

Врабчоподобните видове птици са по-слабо чувствителни на обезпокояване в сравнение с дневните грабливи птици. Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Не е установен в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на гнездовия период, така и по време на миграциите. Врабчоподоните птици в своите търсения на храна, летят на височина под 20 m, така че за видът няма риск от сблъсък с ветрогенератори. Въпреки, че видът е включен в Червена книга на Р България (2015) в категория "уязвим" (VU), поради това няма да има отрицателно въздействие (**Бал 0**).

26. Градинска овесарка *(Emberiza hortulana)*

Биология на вида

Обитава пасища и други открити тревни пространства с храсти и силно разредени групи дървета, окрайнини на гори, силно разредени горски участъци, граничещи с пасища и разредени храсталаци, обработваеми земи със синори и храсти между тях, открити, често каменисти хълмове с храсти, лозя, овощни градини, полезащитни пояси, ивици от дървета покрай пътища. Гнезди на земята, в основата на храсти и дървета. Прелетен вид. Пролетната миграция е от края на март до началото на май, есенната – през август и септември. Храни се с безгръбначни (малките се изхранват изключително с тях) и семена, които събира както по земята, така и в короните на дървета и храсти (Иванов, 2011).

Природозащитен статус на вида – Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение III.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 1690 двойки и като мигриращ с неизвестна численост. Потенциалните местообитания на вида в зоната са различни типове открити местообитания - пасища, ливади, местообитания с редки храсти, обработваеми земи (хабитати N09, N08, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 10 052,79 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Окрайнините на горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Той е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие". Следователно няма да има загуба на гнездови местообитания на вида в ЗЗ (Бал 0). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на гнездене и миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Врабчоподобните видове птици са по-слабо чувствителни на обезпокояване в сравнение с дневните грабливи птици. Поради това не се очаква безпокойство на гнездящи индивиди в ЗЗ по време на гнездовия период (Бал 0) или то ще е минимално,

тъй като най-северните генератори се намират на 500 m разстояние. По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с много ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. Врабчоподоните птици в своите търсения на храна, летят на височина под 20 m, така че за вида няма риск от сблъсък с ветрогенератори. Поради това няма да има въздействие (**Бал 0**).

27. Голям ястреб *(Accipiter gentilis)*

Биология на вида

Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. Обитава високостъблени гори в планините и равнините, крайречни гори; стари паркове в градската и крайградската зона. В много райони на България гнезди в иглолистни култури, които сега са едно от типичните размножителни местообитания на вида. Нерядко гнездата се намират близо до селища. Храни се с дребни и средно големи птици (диви и домашни) и бозайници (Червена книга на Р България, 2015).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Застрашен (EN); Попада в Приложение III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 0-43 инд. и като гнездящ с численост 12 двойки. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21, N23 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 11 880,57 ha. Потенциалните гнездови местообитания са основно широколистни и смесени гори (хабитати N16, N19, N20 от СФ на зоната), с обща площ 48 436,2 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП по време на есенната миграция с численост 6 инд. и през зимния сезон с численост 2 инд.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Той не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Следователно няма да има загуба на гнездови местообитания на вида в ЗЗ (Бал 0). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (**Бал 0**). По време на миграция също не се очаква безпокойство (**Бал 0**). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на есенната миграция са установени 6 индивиди. Видът е „застрашен“ (EN) според Червена книга на Р България (2015), не гнезди в рамките на проектопарка, но е наблюдаван по

време на миграциите и през зимата. Поради това оценяваме въздействието на незначително (**Бал 1**).

28. Малък ястреб *(Accipiter nisus)*

Биология на вида

Постоянен и прелетен вид. Гнезди в широколистни, смесени и иглолистни гори и техните окрайнини, вкл. разредени такива, по-рядко в открити пространства с групи дървета, предимно в предпланини и планини до горната граница на гората. Гнездото е на дърво на височина 4 - 22 m. Снася през май. През есента и зимата се среща в разнообразни местообитания, вкл. открити места, обработваеми площи, паркове, окрайнини на селища. Храни се основно с птици, по-малко с бозайници, като ловува практически навсякъде (Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Застрашен (EN); Попада в Приложение III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 0-255 инд. и постоянен (гнездящ) с численост 13 двойки. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21, N23 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 11 880,57 ha. Потенциалните гнездови местообитания са основно широколистни и смесени гори (хабитати N16, N19, N20 от СФ на зоната), с обща площ 48 436,2 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Малкият ястреб е наблюдаван по време на есенната миграция с численост 2 индивида и през зимния сезон с численост 2 инд. По време на гнездовия период е установено гнездо на вида в южните части на ветропарка.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са гнездови местообитания за вида. По време на гнездовия период е установено гнездо на вида в южните части на ветропарка, които са на разстояние 4-5 km от защитената зона. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, **но те се намират извън защитена зона** BG0002062 „Лудогорие“. Следователно няма да има загуба на гнездови местообитания на вида в ЗЗ (Бал 0). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Наблюдаваното гнездо на малкия ястреб се намира извън границите на ЗЗ. Затова няма да има обезпокояване на гнездящи индивиди в зоната (**Бал 0**). Безпокойство на гнездящи индивиди се очаква извън границите на ЗЗ. По време на миграция също не се очаква безпокойство (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка е установена една гнездяща двойка. По време на миграциите са установени 2 индивида. Видът е „застрашен“ (EN) според Червена книга на Р България (2015), среща се целогодишно в рамките на проектопарка

и на други места е установено, че голям брой индивиди прелитат в рисковата зона на ветрогенераторите. Поради това оценяваме въздействието като **средно (Бал 2)**.

29. Обикновен мишелов *(Buteo buteo)*

Биология на вида

Постоянен и прелетен вид, широко разпространен в цялата страна. Гнезди в широколистни, смесени и иглолистни гори с поляни, в техните окрайнини, в открити пространства с групи или дори с единични дървета. Гнездото е на дърво, обикновено на височина 6 - 20 m, но понякога и много по-ниско. Храни се предимно с дребни гризачи (мишки, полевки, лалугери), по-малко с птици, рядко с влечуги, земноводни и безгръбначни, които ловува най-чест по обработваеми площи, но също така по разнообразни тревисти и храстови местообитания (Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида - попада в Приложение III на ЗБР и Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 0-1505 инд. и като постоянен (гнездящ) с численост 19-32 двойки. Потенциалните гнездови местообитания са широколистни, иглолистни и смесени гори (хабитати N16, N19, N20 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 48 436,2 ha. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 10 052,79 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

По време на есенната миграция са преминали 60 индивида, които представляват 2% от всички реещи се птици над точката на наблюдение. По време на пролетната миграция са отчетени 47 индивида. По време на гнездовия период са установени 2 двойки с по две и три малки. През зимния сезон са регистрирани 2 индивида.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са гнездови местообитания за вида. По време на гнездовия период са установени 2 гнезда на вида в южните части на ветропарка, които са на разстояние 4-5 km от защитената зона. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Следователно няма да има загуба на гнездови местообитания на вида в ЗЗ (Бал 0). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Наблюдаваните гнезда на обикновеният мишелов се намират извън границите на ЗЗ. Затова няма да има обезпокояване на гнездящи индивиди в зоната (Бал 0). Безпокойство на гнездящи индивиди се очаква извън границите на ЗЗ. По време на миграция също не се очаква безпокойство (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с турбини. По данни от мониторинга за смъртност в работещия ВЕП „Свети Никола“ в ЗЗ „Калиакра“ за периода 2018-2023 г. са намерени 5 индивида (kaliakrabirdmonitoring.eu). По време на есенната миграция над района на предвижданията на проекта за ЧИОУП най-голям брой индивиди са

преминали във височинния пояс 40-200 m. По време на пролетната миграция също най-голям брой индивиди са преминали във височинния пояс 40-200 m. Въпреки, че видът не е включен в Червена книга на Р България (2015) той се среща целогодишно на територията на проектопарка, а и по-голяма част от индивидите са преминали в рисковата височина по време на миграциите, поради което се увеличава и риска. Поради това оценяваме въздействието като **средно (Бал 2**).

30. Черношипа ветрушка *(керкенез) (Falco tinnunculus)*

Биология на вида

Гнезди по скали и отвесни песъчливи и льосови брегове, по дървета, сгради, стълбове на далекопроводи, като заема гнезда на вранови и други птици. Гнездото може да е разположено в скалисти и карстови терени, пасища, долини на реки, окрайнини на разредени гори, групи дървета, храсталаци, обработваеми площи, населени места, вкл. големи градове. Гнездовия период започва през април. Прелетен и постоянен вид. Пролетната миграция е през март, есенната – септември - октомври. Храни се с дребни бозайници, птици, гущери, насекоми, които лови в открити местообитания (Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида - попада в Приложение III на ЗБР, Приложение II на Бонската конвенция и Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II. SPEC (*Species of European Conservation Concern* - Видове от европейски консервационен интерес) – III.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като постоянен (гнездящ) с численост 16-32 двойки и като мигриращ с численост 0-39 инд. Подходящите гнездови местообитания на вида в зоната са дерета и оврази, но тяхната площ в защитената зона е неизвестна. Потенциалните трофични местообитания за вида в зоната са различни типове открити местообитания - пасища, ливади, местообитания с редки храсти, обработваеми земи (хабитати N09, N08, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 10 052,79 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът е наблюдаван само по време на есенната миграция с численост 1 индивид.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. По време на гнездовия период не са установени гнезда. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Следователно няма да има загуба на гнездови местообитания на вида в ЗЗ (**Бал 0**). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

Безпокойство

Наблюдаваните гнезда на вида се намират извън границите на ЗЗ. Затова няма да има обезпокояване на гнездящи индивиди в зоната (Бал 0). Безпокойство на гнездящи индивиди се очаква извън границите на ЗЗ. По време на миграция също не се очаква безпокойство (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с турбини. По данни от мониторинга за смъртност в работещия ВЕП „Свети Никола“ в ЗЗ „Калиакра“ за периода 2018-2023 г.

са намерени 2 индивида (kaliakrabirdmonitoring.eu). Отчетеният 1 индивид по време на есенната миграция не е установено на каква височина е преминал. Видът не е включен в Червена книга на Р България (2015). Видът има нисък природозащитен статус, но се среща през цялата година в рамките на проектопарка. Освен това, други проучвания показват, че голяма част от индивидите по време на миграция прелитат в рисковата зона от 60-290 m. Ето защо оценяваме риска на незначителен (**Бал 1**).

31. Сокол орко (*Falco subbuteo*)

Биология на вида

Обитава редки, просветлени широколистни, смесени и иглолистни гори с поляни, в близост до пасища, ливади, обработваеми площи и други открити пространства, малки оазисни и крайречни гори, полезащитни пояси, групи дървета. Използва стари гнезда на други птици – основно вранови. Рядко гнезди по стълбове за високо напрежение и скали. Прелетен вид. Пролетната миграция е от началото на април до средата на май, есенната – от последната десетдневка на август до края на октомври. Храни се главно с дребни птици и едри насекоми, които улавя във въздуха, по-рядко с прилепи, малки наземни бозайници и влечуги (Големански гл. ред., 2011, Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Уязвим (VU); Попада в Приложоние III на ЗБР и Приложение II на Бонската конвенция и Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 6 двойки и като мигриращ с численост 0-35 инд. Потенциалните гнездови местообитания на вида в зоната са широколистните и смесените гори (хабитати N16 и N19 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 55 116 ha. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 10 052,79 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на миграциите, така и по време на размножителния период.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Той не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Следователно няма да има загуба на гнездови местообитания на вида в ЗЗ (Бал 0). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не са наблюдавани индивиди и по време на миграция. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на

миграциите също не са установени индивиди. Видът е включен в категория „уязвим“ (VU) в Червена книга на Р България (2015). Тъй като не са наблюдавани индивиди както по време на миграциите, така и по време на размножителния период и освен това видът има добър полет и висок процент на избягване на сблъсък от ветрогенератори. Поради това няма да има въздействие (**Бал 0**).

32. Обикновена калугерица *(Vanellus vanellus)*

Биология на вида

В България е гнездящ, преминаващ и зимуващ вид. Прелетът е по-интензивен от началото на февруари до края на април и от началото на юли до декември. Тогава се среща из равнините и край речните долини из цялата страна, като по реките прониква и във вътрешността на планините. Гнезди в тревни съобщества по влажни терени, по-рядко мезофилни тревни съобщества, често в близост до стоящи пресни води, стоящи бракични води или течащи води, както и около блата. Много често и в селскостопански площи, предпочита периферии на сезонно заливани терени, както и обработваеми площи с редки посеви и други (едногодишни) тревни култури, особено оризища или временно заливани житни ниви. Диетата му се състои от възрастни и ларви на насекоми (Нанкинов и др., 1997).

Природозащитен статус на вида - попада в Приложение III на ЗБР, Приложение II на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция и Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Почти застрашен (NT). SPEC – Категория I.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 1-7 двойки и като мигриращ с численост 0-5 инд. Потенциалните местообитания за вида в зоната са различни типове открити местообитания - пасища, ливади, обработваеми земи в близост до стоящи води (хабитати N06, N07, N08, N09, N10, N12, N15 от Стандартния формуляр на зоната) с обща площ 9 138,9 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи за гнездене на вида. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. Няма да бъдат унищожени подходящи гнездови местообитания на вида в ЗЗ (Бал 0). Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост до него, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява със средна чувствителност (степен 10) към вятърни генератори. Това е така, защото калугерицата обикновено мигрира на височина между 100 и 400 м, поради което попадат в рисковата зона на ветрогенераторите. По време на размножителния период тя лети обикновено на по-ниска височина - около 10-30 m. Видът е в категория „слабо засегнат“ (LC) според Червена книга на Р България (2015), не гнезди на територията на проектопарка и се характеризира с маневрен полет. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

33. Пчелояд *(Merops apiaster)*

Биология на вида

Гнездещо-прелетен вид. Гнезди колониално в дупки в отвесни глинести, льосови и песъчливи брегове в открити песъчливи и сухи места, по брегове на различни водоеми, свлачища, ерозирали долове, понякога и в каменни кариери. Често каца по жици на далекопроводи. Снася през последната десетдневка на май и началото на юни. Прелетен вид. Пролетната миграция е през май, есенната – от август до средата на септември. Храни се с насекоми, в края на размножителния период и извън него основно с пчели, а през размножителния период и с други, като ловува в разнообразни местообитания, вкл. обработваеми площи и населени места, особено по време на прелет (Нанкинов и др., 1997).

Природозащитен статус на вида - Попада в Приложение II на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бернската конвенция и Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (*Least Concern*).

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 700 двойки и като мигриращ с численост 0-7252 инд. Потенциалните гнездови местообитания на вида са земните, пясъчни и льосови земни откоси. Не е известна площта на този тип местообитания в зоната. Потенциалните трофични местообитания за вида в зоната са различни типове открити местообитания – пасища, ливади, местообитания с редки храсти, обработваеми земи (хабитати N06, N07, N09, N10, N08, N12, N15, N21, N23 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 11 880,57 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

По време на есенната миграция са отчетени 2147 индивиди, а по време на пролетната - 170 индивиди.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи за гнездене на вида. Не са установени гнездови колонии на вида в рамките на проектопарка. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. Няма да бъдат унищожени подходящи гнездови местообитания на вида в ЗЗ (Бал 0). Въздушното пространство в районът на планирания ветропарк е потенциално хранително местообитание за вида. Потенциалните трофични местообитания са на практика всяка територия, тъй като ловува в разнообразни местообитания, вкл. в населени места. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Видът е слабо чувствителен към безпокойство дори в района на гнездене. Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013) видът се явява с ниска чувствителност (степен 3) към вятърни генератори. По данни от мониторинга за смъртност в работещия ВЕП „Свети Никола“ в ЗЗ „Калиакра“ за периода 2018-2023 г. е намерен 1 индивид (kaliakrabirdmonitoring.eu). По време на миграциите е установено, че по-голяма част от мигриращите пчелояди летят във височинния пояс 200-500 m. Видът не е включен в Червена книга на Р България (2015), има добър и маневрен полет, не гнезди на територията на ветропарка и прелита на по-голяма височина от рисковата. Поради това няма да има въздействие (**Бал 0**).

34. Голям креслив орел (*Aquila/Clanga clanga*)

Биология на вида

Преминаващ, зимуващ и вероятно гнездящ вид. Мигрира и зимува предимно по морски крайбрежия и прилежащи влажни зони с надморска височина 200-500 m н. в. (Симеонов и др. 1990, Червена книга на Р България 2015). Заема чужди гнезда на грабливи птици или сам строи гнездо по дървета на височина от 8 до 25 m. По време на размножителния период видът се нуждае от големи влажни гори, граничещи с влажни ливади, мочурища, блата и други влажни зони. Размножава се главно в широколистни равнинни гори, но понякога и в планински гори до 1000 m надморска височина. Видът е месояден, ядат предимно малки бозайници, водни птици, жаби и змии (Симеонов и др., 1990, Червена книга на Р България 2015).

Природозащитен статус на вида - вкл. в Червената книга на Република България със статус: Критично застрашен (CR); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Уязвим (VU). Според CITES – Попада в Приложение II. SPEC (Species of European Conservation Concern - Видове от европейски консервационен интерес) – I.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 3 инд. Потенциалните трофични местообитания са тревистите местообитания и обработваемите площи (хабитати N08, N09, N12 и N15 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 40 211,18 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е регистриран по време на полевите проучвания в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи местообитания за вида. Той се среща в зоната само по време на миграция. Видът не е отчетен по време на полевите проучвания. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не се очаква безпокойство и по време на миграциите (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на миграциите не са установени индивиди. Видът е „критично застрашен“ (CR) според Червена книга на Р България (2015). Въпреки, че видът е с висок природозащитен статус, той не е наблюдаван по време на миграциите. Ето защо няма да има въздействие (Бал 0).

35. Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*)

Биология на вида

Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ. Пролетният прелет е през март, а есенният – от началото на август до края на октомври. Обитава блата, езера и устия на реки с гъста растителност от тръстика и папур. По време на миграции и зимуване се среща около различни естествени и изкуствени влажни зони, ливади, обработваеми площи в ниските части на страната. Храни се с водолюбиви птици (водни кокошки,

патици, дъждосвирцови), дребни бозайници, жаби, водни змии (Големански гл. ред., 2015; Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида - вкл. в Червената книга на Република България със статус: Застрашен (EN); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (Least Concern). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 312 инд. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места, мочурища и ливади, обработваеми площи (хабитати N06, N08, N09, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 41 125,07 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

По време на есенната миграция са отчетени 2 индивиди, а по време на пролетната - 7 индивиди.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи местообитания за вида. Той се среща в зоната само по време на миграция. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не се очаква безпокойство и по време на миграциите (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. Видът е установен както по време на пролетната, така и по време на есенната миграция. Според доклада за мониторинг блатарите преминават във височинният диапазон до 200 m. Видът е в категория „застрашен“ (EN) в Червена книга на Р България (2015). Той има добър и маневрен полет но преминават в рисковия диапазон на роторите на турбините. Поради тази причина оценяваме въздействието като средно (**Бал 2**).

36. Полски блатар (*Circus cyaneus*)

Биология на вида

Преминаващ, зимуващ и вероятно гнездящ вид. Пролетният прелет е от началото на март до средата на април, а есенният – от началото на август до края на ноември. Броят на зимуващите в България индивиди през отделните години варира от няколко десетки до няколко стотици. Обитава тревни съобщества - ливади, пасища, обработваеми земи, стоящи сладководни водоеми с постоянен или сезонен характер, широки речни долини (Големански гл. ред., 2015; Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Критично застрашен (CR); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (Least Concern). Според CITES – Попада в Приложение II. SPEC (Species of European Conservation Concern - Видове от европейски консервационен интерес) – III.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 62 инд. Потенциалните трофични местообитания са тревистите местообитания и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 40 211,18 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван по време на полевите проучвания.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи местообитания за вида. Той се среща в зоната само по време на миграция.В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не се очаква безпокойство и по време на миграциите (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. Видът не е установен както по време на пролетната, така и по време на есенната миграция. Според доклада за мониторинг блатарите преминават във височинният диапазон до 200 m. Видът е в категория „критично застрашен“ (CR) в Червена книга на Р България (2015). Той има добър и маневрен полет но индивидите преминават в рисковия диапазон на роторите на турбините. Но, тъй като видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП оценяваме въздействието като незначително (**Бал 1**).

37. Степен блатар (*Circus macrourus*)

Биология на вида

Преминаващ по време на миграции и рядко зимуващ вид. През територията на страната преминава южната граница на ареала му. През последните десетилетия е регистриран само по време на миграция. През зимата е много рядък. Среща се в открити местности, степи, ливади, пустеещи земи, заблатени понижения, често в близост до вода, в житни култури (Симеонов и др., 1990; Големански гл. ред., 2015).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Изчезнал (EX); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Почти застрашен (Near Threatened). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща само като мигриращ с численост 12 инд. Потенциалните трофични местообитания са тревистите местообитания и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N10, N12, N15 и N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 41 125,07 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван по време на полевите проучвания.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи местообитания за вида. Той се среща в зоната само по време на миграция. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и

орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не се очаква безпокойство и по време на миграциите (Бал 0). По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. Видът не е установен както по време на пролетната, така и по време на есенната миграция. Според доклада за мониторинг блатарите преминават във височинният диапазон до 200 m. Видът е в категория „изчезнал“ (EX) като гнездящ в страната в Червена книга на Р България (2015) и с категория „почти застрашен“ (NT) в света. Въпреки, че видът е с висока степен на защита, национална и светова, той е не е наблюдаван на терените на проектопарка. Освен това лети близо да земната повърхност и има добър и маневрен полет. Поради това оценяваме въздействието като незначително (**Бал 1**).

38. Ловен сокол (*Falco cherrug*)

Биология на вида

Постоянен и преминаващ, в миналото широко разпространен и многоброен вид. Последното потвърдено гнездене е от 1998 г. Въпреки усилени теренни проучвания в периода 2006 – 2013, гнездене не е установено. Наблюденията през размножителния период са на единични, вероятно неразмножаващи се/скитащи птици. Гнезди в два типа хабитати – по дървета в крайречни или оазисни гори или групи дървета в обширни открити местообитания в равнини, или по скали, в близост до обширни пасища в равнини и планини. Не строи гнезда – използва такива на други едри птици, вкл. и разположени на електрически стълбове. Храни се предимно с дребни бозайници, най-вече лалугери, които ловува в открити местообитания (Ragyov et al. 2009; Ragyov et al. 2014, Големански гл. ред., 2015). Последното успешно гнездене в страната е регистрирано през 1997 г., и друго вероятно през - 2005 г. (Големански гл. ред., 2015). Въпреки усилени теренни проучвания (във връзка с необходимостта от реинтродукция на вида в страната) в периода 2006 – 2013, гнездене не е установено (Ragyov et al. 2009, Ragyov et al. 2014).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Критично застрашен (CR); Попада в Приложения II и III на ЗБР, Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложения I и II на Бонската конвенция. IUCN категория: Застрашен (EN). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като гнездящ с численост 1 двойка и като мигриращ с численост 1-2 инд. Потенциалните гнездови местообитания в зоната са заливни/крайречни гори и вътрешни скални комплекси в близост до открити пасища и степи (хабитати N16, N20, N22 от стандартния формуляр на зоната), с обща площ 5 526,29 ha. Потенциалните трофични местообитания в зоната са различни типове открити местообитания – пасища, ливади, местообитания с редки храсти и обработваеми земи (хабитати N09, N08, N10, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 41 125,07 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП както по време на миграциите, така и по време на размножителния период.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП са вероятни гнездови местообитания за вида. Той не е отчетен като гнездящ по време на мониторинга през гнездовия период. Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Следователно няма да има загуба на гнездови местообитания на вида в ЗЗ (Бал 0). В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна през размножителния период и по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не са наблюдавани индивиди и по време на миграция. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на гнездовия период в рамките на проектопарка не са установени индивиди. По време на миграциите също не са установени индивиди. Видът е в категория „критично застрашен“ (CR) в Червена книга на Р България (2015). Въпреки високия природозащитен статус на вида, той не е наблюдаван нито през размножителния период, нито по време на миграциите и поради тази причина рискът от сблъсък с ветрогенератори е много малък. Поради тази причина оценяваме въздействието като незначително (**Бал 1**).

39. Малък сокол (*Falco columbarius*)

Биология на вида

Мигриращ и зимуващ вид. Есенният прелет започва в началото на октомври и през пролетта се среща до края на април, рядко до началото на май. През есента, зимата и пролетта, може да се намери в подножието и планински райони, обикновено в близост до реки, изкуствени водоеми и езера, по склонове на планини, покрити с редки дървета и храсти. Предпочита да ловува в обширни планински долини, където се концентрират прелетни и зимуващи ята птици. По време на миграция и зимата ловува предимно малки птици (Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция и Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (Least Concern). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 3 инд. Потенциалните трофични местообитания са различни типове открити местообитания – пасища, ливади, местообитания с редки храсти и обработваеми земи, съответстващи на хабитати N09, N08, N10, N12 и N15 от стандартния формуляр на зоната, с обща площ 40 211,18 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП по време на миграциите.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи местообитания за вида. Той се среща в зоната само по време на миграция. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и

орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не са наблюдавани индивиди и по време на миграция. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на миграциите не са установени индивиди. Видът не е включен в Червена книга на Р България (2015). Поради тези причини няма да има въздействие (**Бал 0**).

40. Сокол скитник (*Falco peregrinus*)

Биология на вида

Скитащ вид. В България гнезди по скали в проломи, дефилета и други скалисти терени в близост до открити пространства. Снася през март. В Източна Европа есенното скитане започва през август, а от ноември до февруари се намира в местата за зимуване. По време на скитанията и зимуването се среща в разнообразни местообитания, където има струпвания на птици – основната му храна – вкл. влажни зони, населени места, индустриални комплекси (хлебозаводи, силози). Храни се с диви и домашни (особено през зимата) гълъби, вранови, скорци, чучулиги, дроздове, също и по-едри видове – патици, яребици. Ловува във въздуха (Симеонов и др., 1990, Jonsson 2006, Ragyov et al., 2007).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Застрашен (EN); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция и Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (Least Concern). Според CITES – Попада в Приложение I.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 3 инд. Потенциалните трофични местообитания са различни типове открити местообитания – пасища, ливади, местообитания с редки храсти и обработваеми земи, съответстващи на хабитати N09, N08, N10, N12 и N15 от стандартния формуляр на зоната, с обща площ 40 211,18 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП по време на миграциите.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи местообитания за вида. Той се среща в зоната само по време на миграция. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не са наблюдавани индивиди и по време на миграция. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на миграциите не са установени индивиди. Видът е включен в категория „застрашен“ (EN) в Червена книга на Р България (2015). Въпреки това, видът не е установен по време на теренните проучвания и затова рискът от сблъсък с ветрогенератори е много малък. Поради тази причина оценяваме въздействието като незначително (**Бал 1**).

41. Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*)

Биология на вида

Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. Обитава открити пространства и обработваеми площи с единични дървета и малки горички, разредени гори с обширни поляни, пасища, ливади, често в съседство с влажни зони. Храни се с дребни мишевидни гризачи и земеровки, насекоми, предимно правокрили и твърдокрили, но също така водни кончета, гущери, по време на размножаването – и млади птици и жаби. По време на миграции често ловува в угари или стърнища. Пролетният прелет е април-май, а есенният – от края на август до октомври (Симеонов и др., 1990; Jonsson 2006). През 2005 и 2006 г. при целенасочено търсене в цялата страната е намерена само една гнездяща двойка (Е. Тодоров – непубл. данни).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Критично застрашен (CR); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция и Приложение II на Бернската конвенция. IUCN категория: Уязвим (VU). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 175 инд. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи, съответстващи на хабитати N09, N08, N10, N12, N15, N21 от стандартния формуляр на зоната, с обща площ 41 125,07 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП по време на миграциите.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи местообитания за вида. Той се среща в зоната само по време на миграция. В района на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не са наблюдавани индивиди и по време на миграция. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на миграциите не са установени индивиди. Видът е включен в категория „критично застрашен“ (CR) в Червена книга на Р България (2015). Въпреки това, видът не е установен по време на теренните проучвания и затова рискът от сблъсък с ветрогенератори е много малък. Поради тази причина оценяваме въздействието като незначително (**Бал 1**).

42. Червена каня (*Milvus milvus*)

Биология на вида

Постоянен и преминаващ вид. Единични индивиди се срещат спорадично в Добруджа и Хасковско. Среща се главно по време на миграция (март-април и август-октомври) или като зимуващ вид. Видът, играе ролята на чистач, но са и хищници, особено през размножителния сезон, когато трябва да хранят малките си. Те ядат голямо разнообразие от жива плячка, предимно дребни бозайници като зайци, полевки и полски мишки, но също така и птици, червеи и безгръбначни и гръбначни животни, включително и мърша (Симеонов и др., 1990).

Природозащитен статус на вида – вкл. в Червената книга на Република България със статус: Критично застрашен (CR); Попада в Приложения II и III на ЗБР и Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, Приложение II на Бонската конвенция. IUCN категория: Слабо засегнат (Least Concern). Според CITES – Попада в Приложение II.

Оценка на вида в ЗЗ

Според стандартния формуляр в ЗЗ видът се среща като мигриращ с численост 1 инд. Потенциалните трофични местообитания са тревистите и храсталачни места и обработваеми площи (хабитати N08, N09, N12, N15, N21 от Стандартния формуляр на зоната), с обща площ 41 125,07 ha.

Оценка на вида в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП

Видът не е наблюдаван в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП по време на миграциите.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Горските територии в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП не са подходящи местообитания за вида. Той се среща в зоната само по време на миграция. В рамките на предвижданията на проекта за ЧИОУП няма да бъдат отнети пасища, ниви и орни земи, които видът може да използва за търсене на храна по време на миграция. Поради тези причини няма да има въздействие (Бал 0).

Безпокойство

Няма гнездящи индивиди в района на предвижданията на проекта за ЧИОУП или в близост, така че не се очаква безпокойство по време на гнездовия период (Бал 0). Не са наблюдавани индивиди и по време на миграция. Поради тази причина няма да има безпокойство и по време на миграциите (Бал 0).

Смъртност

Според доклада на ЕКОНЕКТ (2013), грабливите птици се явяват чувствителни видове и при тях има потенциален риск от сблъсъци с вятърни генератори. По време на миграциите не са установени индивиди. Видът е включен в категория „критично застрашен“ (CR) в Червена книга на Р България (2015). Въпреки това, видът не е установен по време на теренните проучвания и затова рискът от сблъсък с ветрогенератори е много малък. Поради тази причина оценяваме въздействието като незначително (**Бал 1**).

Обобщение на въздействията

Направена е оценка на 63 вида птици, предмет на опазване в ЗЗ Лудогорие по Директива за птиците. Установено е, че при 21 вида не се очаква никакво въздействие от предвижданията на проекта за ЧИОУП поради следните причини: 1) Видът целогодишно или през отделен сезон не се среща в местообитанията, които са част от териториалния обхват на проекта за ЧИОУП; 2) Видът може да се среща в местообитанията в териториалния обхват на проекта за ЧИОУП или в непосредствена близост, но това е нередовно, епизодично, случайно и/или фигурира в стандартния формуляр за защитената зона с цялостна оценка „D”; 3) видът може само да прелита

високо над територията, обхванатa от предвижданията на проекта за ЧИОУП, по време на хранене или миграция. За останалите 42 вида беше направена подробна оценка на въздействията.

За нито един от оценените видове не се очаква въздействие от "Унищожаване на местообитания" в границите на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие", тъй като териториалният обхват на проекта за ЧИОУП се намира извън границите на защитената зона. Поради тази причина не се очаква и въздействие от „Фрагментация на местообитания" в границите на зоната. Няма да бъдат засегнати местообитания и популации на видове, предмет на опазване в защитената зона, като предвижданията на проекта за ЧИОУП не могат да предизвикат фрагментация на местообитанията и популациите на птиците вътре в защитената зона.

По отношение на фактора "Безпокойство" не се очаква въздействие или то ще е минимално, тъй като най-северно разположените ветрогенератори се намират на 500 m от границата на защитената зона. По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство.

По отношение на въздействието „Смъртност от сблъсък с ветрогенератори" при 4 вида - малък креслив орел, малък ястреб, обикновен мишелов и тръстиков блатар се очаква средно по степен въздействие (**Бал 2**), тъй като тези видове са с висок природозащитен статус, установени са в района на бъдещия ВЕП „Самуил" през миграционния и/или размножителния период и при част от тях са отчетени прелети в рисковия височинен пояс. При 14 вида (черен щъркел, бял щъркел, осояд, орел змияр, ливаден блатар, малък орел, царски орел, черношипа ветрушка, полски и степен блатар, ловен сокол, сокол скитник, вечерна ветрушка и червена каня) въздействието се оценява на незначително (**Бал 1**), тъй като тези видове са с по-нисък природозащитен статус, срещат се основно по време на миграциите и преминават над рисковата зона. Изключение е черношипата ветрушка, която е с нисък природозащитен статус, но се среща през цялата година в рамките на проектопарка. Освен това, други проучвания показват, че голяма част от индивидите по време на миграция прелитат в рисковата зона от 60-290 m. При 24 вида не се очаква въздействие от „Смъртност от сблъсък с ветрогенератори" (**Бал 0**).

5.2. Описание и анализ на въздействието на проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания върху целостта на защитена зона BG0002062 „Лудогорие" с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели – загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др., както по време на строителството, така и при експлоатацията

5.2.1. Защитена зона BG0002062 „Лудогорие" по Директивата за птиците

Въздействието е свързано с изграждането на 24 броя ветрогенератори и съпътстващата ги транспортна и техническа инфраструктура, както и с промяна на предназначението на части от засегнатите горски територии. Съгласно разработения проект за частично изменение на ОУП на община Самуил се предвижда промяна на предназначението на общо 57,92 ha, от които 28,45 ha са отредени за устройствена зона „Пч" за разполагане на ветрогенераторите, а 29,47 ha – за устройствена зона „Тти", предназначена за обслужващи пътища, техническа инфраструктура и подстанция. Реално трайно засегнатите площи от постоянните строителни елементи на площадките за 24-те ветрогенератора се оценяват на около 7,36 ha, докато общата строително засегната площ, включваща постоянни и временни елементи, възлиза на около 21,66 ha. Временните строителни площи ще бъдат необходими единствено през периода на строителството и след приключване на строително-монтажните работи ще бъдат

рекултивирани и възстановени. Посочените стойности имат ориентировъчен характер и подлежат на прецизиране на следващите етапи на проектиране.

Структура

Теренът, предмет на проекта за ЧИОУП, е извън границите на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ по Директива за птиците, извън защитени територии по ЗЗТ, както и извън ОВМ. Поради това, не се очаква отрицателно въздействие от предвижданията на проекта за ЧИОУП върху структурата на защитената зона.

Функции и природозащитни цели

Теренът, предмет на проекта за ЧИОУП, е извън границите на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ по Директива за птиците, извън защитени територии по ЗЗТ, както и извън ОВМ. Поради това, не се очаква отрицателно въздействие от предвижданията на проекта за ЧИОУП върху функциите и природозащитните цели на защитената зона.

Загуба на местообитания и индивиди

Теренът, предмет на проекта за ЧИОУП, е разположен извън границите на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ по Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици, извън защитени територии по ЗЗТ и извън обособени ОВМ. Поради това не се очаква пряка загуба на местообитания на видовете птици, предмет на опазване в защитената зона. Възможно е обаче да бъдат засегнати части от територии, използвани от отделни индивиди за хранене, придвижване или временен престой извън границите на зоната.

Предвидената за промяна на предназначението площ възлиза на 57,92 ha и обхваща горски територии с начин на трайно ползване „Друг вид дървопроизводителна гора“. Реализирането на предвижданията на проекта за ЧИОУП ще доведе до загуба и трансформация на части от тези местообитания, които извън границите на защитената зона могат да се използват от различни видове птици за хранене, укритие и размножаване. Засегнатите горски насаждения включват издънкови, изкуствено създадени и естествени чисти и смесени високостъблени насаждения, в различна степен повлияни от горскостопански дейности.

Съгласно резултатите от проведените проучвания в района се срещат предимно широко разпространени и характерни за горските местообитания видове птици, сред които червеногърба сврачка, ястребогушо коприварче, кос, зеленика, щиглец, папуняк, обикновена чинка, обикновен мишелов, обикновена кукувица, червеногръдка, поен дрозд, гривяк, голям синигер, син синигер, южен славей и жълта овесарка.

Фрагментация

Територията, предмет на проекта за ЧИОУП и свързана с предвижданията за бъдещия ветроенергиен парк, е разположена извън границите на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“ по Директивата за птиците. Поради това няма да бъдат засегнати местообитания и популации на видове, предмет на опазване в зоната. Предвид местоположението на предвижданията извън границите на защитената зона, проектът за ЧИОУП практически не може да предизвика фрагментация на местообитанията и популациите на птици вътре в зоната.

Обезпокояване на видовете

Теренът, предмет на проекта за ЧИОУП, е извън границите на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ по Директивата за птиците, извън защитени територии по ЗЗТ, както и извън ОВМ. За гнездящите малък ястреб и обикновен мишелов в териториите, предмет на проекта за ЧИОУП, се очаква обезпокояване по време на строителството. Врабчоподобните видове птици, срещащи се в горските територии, са по-слабо чувствителни на обезпокояване в сравнение с дневните грабливи птици. Не се очаква безпокойство на гнездящи индивиди в ЗЗ по време на гнездовия период (**Бал 0**) или то

ще бъде минимално, тъй като най-северно разположените предвиждани ветрогенератори се намират на 500 m разстояние. По време на експлоатацията също не се очаква въздействие от безпокойство (**Бал 0**). Не се очаква обезпокояване на мигриращи индивиди. По време на експлоатация на ветропарка шумовото въздействие върху границата на ЗЗ при консервативни условия на моделиране не превишава 50 dB(A) (вж. т. 5.1 и Фигура 5.1-1), което е под прага, определен като критична стойност за зони, важни за дивите птици (EEA Report 22/2019). Това не предполага значително отрицателно въздействие от шум върху птиците.

Нарушаване на видовия състав

Не се очаква.

Химически промени

Не се очакват.

Хидроложки промени

Не се очакват.

Геоложки промени

Не се очакват.

Други промени

Смъртност на индивиди от сблъсък с ветрогенератори

За 42 вида е направена експертна оценка на въздействието от сблъсък с витлата на ветрогенераторите, като това се определя от броят на индивидите, които прелитат в рисковата зона на витлата на ветрогенераторите (60-290 m.). При 4 вида - малък креслив орел, малък ястреб, обикновен мишелов и тръстиков блатар се очаква средно по степен въздействие (**Бал 2**), тъй като тези видове са с висок природозащитен статус, срещат се целогодишно в рамките на проектопарка и по-голяма част от индивидите са преминали в рисковата височина по време на миграциите. При 16 вида (черен щъркел, бял щъркел, осояд, орел змияр, ливаден блатар, малък орел, царски орел, черношипа ветрушка, полски и степен блатар, ловен сокол, сокол скитник, вечерна ветрушка, голям ястреб, късопръст ястреб и червена каня) въздействието се оценява на незначително (**Бал 1**), тъй като тези видове са с по-нисък природозащитен сатус, срещат се основно по време на миграциите и преминават над рисковата зона. Изключение е черношипата ветрушка, която е с нисък природозащитен статус, но се среща през цялата година в рамките на проектопарка. Освен това, други проучвания показват, че голяма част от индивидите по време на миграция прелитат в рисковата зона от 60-290 m. При 22 вида не се очаква въздействие от „*Смъртност от сблъсък с ветрогенератори*“ (**Бал 0**).

С прилагането на предписаните в т. 6 от ДОСВ мерки, тези въздействия ще бъдат сведени до незначителни или слаби.

Въз основа на получените резултати от извършената оценка и прогноза на риска от сблъсък на птици с ветроенергийни съоръжения на ВЕП „Самуил”, може да се направи обосновано заключение за липса на предпоставка за възникване на потенциално значимо въздействие върху популациите на видовете, в т.ч. загуба и очаквана смъртност на консервационно значими видове, както на местно/регионално ниво така и на референтно ниво – биогеографски район.

<u>Заключение:</u>

Териториалният обхват на проекта за ЧИОУП не попада в границите на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“, нито в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии. Предвижданията засягат части от горски територии с начин на трайно ползване „Друг вид дървопроизводителна гора“, разположени извън границите на защитените зони от мрежата Натура 2000.

Последващото реализиране на предвижданията на проекта за ЧИОУП ще доведе до промяна на предназначението на части от засегнатите имоти и до локална загуба на

горски местообитания извън границите на защитените зони. Засегнатите площи представляват ограничена част от общата площ на имотите и не водят до съществено намаляване на площта, представителността или свързаността на местообитанията, използвани от видовете птици, предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие“.

Не се очаква реализирането на предвижданията на проекта за ЧИОУП да доведе до значимо намаляване на числеността на популациите на видовете птици, предмет на опазване в защитената зона, нито до значима загуба, фрагментация или влошаване на техни местообитания. Не се очаква засягане на ключови места за гнездене, хранене, струпване или нощуване на видовете, предмет на опазване.

След прилагане на предвидените мерки за предотвратяване и намаляване на въздействията не се очакват значителни отрицателни въздействия върху предмета и целите на опазване на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“, включително по отношение на структурата и функциите на местообитанията, пространствената свързаност, миграционните процеси и благоприятния природозащитен статус на видовете, предмет на опазване.

Не се очаква реализирането на предвижданията на проекта за ЧИОУП самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и инвестиционни предложения да окаже значително отрицателно въздействие върху целостта, структурата, функциите и природозащитните цели на защитената зона.

6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от прилагането на проекта за ЧИОУП и предвижданията му, свързани с бъдещия ВЕП „Самуил“, върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки

По време на проектиране

Мярка: Да бъде изготвен цялостен План за собствен мониторинг на орнитофауната в района на бъдещия ВЕП „Самуил“, който да включва наблюдения с участие на орнитолози. Планът да бъде съгласуван с РИОСВ преди въвеждане на обекта в експлоатация. Планът да предвижда наблюдения за период най-малко три години от въвеждане на бъдещия ВЕП „Самуил“ в експлоатация и да включва условия за своевременно известяване на РИОСВ за загинали птици в района на вятърен парк „Самуил”.

Очакван ефект: Ограничаване (изключване или забавяне) на работата на вятърните генератори по време на периодите с по-висок риск от сблъсък.

Мярка: Оптимизиране на режима на строително транспортни, машинно-транспортни дейности при подготвителните, изкопните и монтажните дейности в кабелните трасета, разположени в сервитутите на съществуващите пътища. Точно маркиране на маршрутите и спазване на подходите на строителната и транспортна техника и трасетата на подземната кабелна мрежа.

Очакван ефект: Минимизиране периметъра на засегнатите територии извън територията на защитената зона.

По време на строителство

Мярка: Преди започване на строителството участниците в строителните и експлоатационни дейности да бъдат инструктирани за работа в съседство със защитени зони.

Очакван ефект: предотвратяване на щети върху растителния и животински свят в района.

Мярка: Изкопните и строителни дейности (с изключение монтажните дейности на генераторите и подстанцията) да са извън размножителния сезон на птиците (**15 април – 30 юни**) – тоест да са преди него или след неговото приключване.

Очакван ефект: предотвратяване на щети върху гнезда, малки и/или млади птици в района.

Мярка: Строителните дейности да се извършват единствено в границите на имотите и площите, обхванати от предвижданията на проекта за ЧИОУП. При пренасянето и монтажа на ветрогенераторите да се използват максимално съществуващите пътища.

Очакван ефект: намаляване унищожаването на територии в съседство.

По време на експлоатация

Мярка: Провеждане на ежегоден мониторинг на мигриращите реещи се птици по време и след фазата на строителството – проследяване на числеността, посоката, височината, поведението и смъртността от сблъсъци, особено във връзка с посоката и силата на вятъра. Проучванията могат да се планират и провеждат в кратки периоди по време на най-интензивна миграция за около 15 дни през август, и за около 15 дни в края на март и началото на април.

Очакван ефект: подобряване на моделите на миграционните направления, дневната и сезонна миграция на птиците, което ще подпомогне управлението на риска от сблъсъци.

Мярка: До един месец след въвеждане на бъдещия ВЕП „Самуил“ в експлоатация да започне провеждане на мониторинг на орнитофауната, съгласно утвърден План за собствен мониторинг; резултати от който да бъдат представяни редовно в РИОСВ.

Очакван ефект: управление и минимизиране на риска от сблъсък на птици с въртящите се части на вятърни генератори.

По време на закриване и рекултивация

Мярка*:* Дейностите по демонтиране и извозване на ветрогенераторите да се извършат преди размножителния сезон на птиците (април – юни) или след неговото приключване.

Очакван ефект: предотвратяване на щети върху гнезда, малки и/или млади птици в района.

При спазване на предложените смекчаващи мерки, негативното въздействие върху предмета и целите на опазване на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“, ще бъде ограничено и сведено до минимум.

7. Разглеждане на алтернативни решение и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони, включително нулева алтернатива

7.1. Нулева алтернатива

Съгласно § 1, т. 26 от Допълнителните разпоредби на ЗООС, „нулева алтернатива“ е възможността да не се осъществява дейността, предвидена с плана. В контекста на настоящата оценка нулевата алтернатива представлява вариант, при който проектът за частично изменение на ОУП на община Самуил не се одобрява и не се създава устройствена основа за изграждане на ВЕП „Самуил“.

Въздействие върху околната среда при нулева алтернатива

При нулевата алтернатива засегнатите части от ПИ №№ 15761.55.73, 15761.69.74, 29218.2.105 и 77579.68.901 ще запазят действащото си устройствено предназначение. Няма да бъдат обособени зони „Пч“ и „Тти“ и няма да се изградят ветрогенератори, пътища за достъп, кабелна инфраструктура и подстанция.

От гледна точка на въздействието върху компонентите на околната среда нулевата алтернатива осигурява:

- запазване на почвената покривка – без отнемане на почвен слой, изкопи за фундаменти и кабелни трасета;
- запазване на качеството на атмосферния въздух – без емисии на прах и отработени газове от строителна техника;
- запазване на акустичната среда – без строителен шум и без експлоатационен шум от ветрогенератори;
- запазване на горския фонд – без промяна на предназначението на горски имоти и без свързаните с това трайни и временни въздействия върху горската растителност;
- избягване на специфичните рискове за птици и прилепи, характерни за експлоатацията на ветрогенератори – смъртност от сблъсък с ротори, безпокойство, бариерен ефект и др.

Въздействие върху защитените зони по Натура 2000 при нулева алтернатива

При нулева алтернатива няма да има въздействия върху предметите и целите на опазване на защитените зони, разположени в близост до ИП. В частност няма да се формират фактори на въздействие, свързани с експлоатацията на ветрогенератори – смъртност на птици и прилепи от сблъсък с ротори, безпокойство на видовете в зоните на опазване, бариерен ефект по миграционни коридори и загуба на местообитания. Това е съществено предимство на нулевата алтернатива от гледна точка на целите на опазване на съответните зони.

Климатични сценарии и значимост на възобновяемата енергия

Настоящата оценка отчита климатичното изменение като самостоятелна заплаха за биоразнообразието в района, независимо от реализацията на ВЕП „Самуил". Нулевата алтернатива – при която не се изгражда вятърна централа – не елиминира тази заплаха, а я оставя без принос за ограничаването ѝ.

Глобални и европейски прогнози. Съгласно Шести доклад за оценка на IPCC (AR6, 2022 г.), при сценарии SSP2-4.5 и SSP3-7.0 Южна и Югоизточна Европа са идентифицирани като климатична „гореща точка" (climate hotspot), с очаквано повишаване на средните температури с 1,5–3°C до 2050 г. и до 4–5°C до края на века при бизнес-като-обичайно. Честотата и интензивността на засушаванията ще нарасне значително – рискът от продължителни суши се удвоява при 2°C и се утроява при 3°C глобално затопляне (IPCC AR6, WG II, Chapter 13, Mediterranean region).

Въздействие върху биоразнообразието и птиците. Европейската агенция по околна среда (EEA) в доклада си „Climate change as a driver of biodiversity loss" (EEA Report No 4/2019) установява, че промените в климата вече преобразуват

разпространението, фенологията и популационната динамика на птиците в Европа. За степните и агро-горски видове, характерни за Лудогорие, прогнозите сочат свиване на подходящите климатични ниши с 20–40% до 2080 г. при умерен сценарий (EURAC Research, 2020; BirdLife International, State of the World's Birds, 2022). По-конкретно – видове като Царски орел (*Aquila heliaca*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*) и нощни грабливи птици, предмет на опазване в BG0002062, са чувствителни към промените в наличността на плячка, причинени от засушавания и изменения на земеползването.

Сценарии за България и Лудогорие. Националният план за адаптация към климатичните промени на Република България (МОСВ, 2019 г., актуализиран 2023 г.) идентифицира Североизточна България – включително Разградска и Добричка области – като зона с повишен риск от продължителни засушавания, деградация на почвите и увеличена честота на горски пожари. Докладът на Изпълнителната агенция по горите „Уязвимост на горите в България към климатичните промени" (2021 г.) установява, че широколистните дъбови гори в Лудогорие – доминиращият горски тип в района на ИП – са умерено до силно уязвими към прогнозирания засушавателен стрес, с очаквано нарастване на смъртността сред дъбовете и нашествие на вредители.

Природозащитни последствия от бездействие. Европейската стратегия за биоразнообразие 2030 (COM/2020/380) и докладът на Европейската комисия „State of Nature in the EU" (2020 г.) подчертават, че изменението на климата е вторият по значение двигател на загубата на биоразнообразие след директното унищожаване на местообитания. В контекста на мрежата Натура 2000, климатичните промени създават „отместване" на обитаемите зони извън границите на защитените зони – явление, известно като „climate-protected area mismatch", документирано за 63% от европейските Натура 2000 зони (Araújo et al., 2011; актуализирано в EEA, 2020). Това означава, че дори и при запазване на настоящото устройствено предназначение (нулева алтернатива), видовете в BG0002062 „Лудогорие" ще бъдат изложени на нарастващ климатичен натиск, който не може да бъде предотвратен единствено чрез ограничаване на местни инвестиционни намерения.

Принос на ВЕИ към ограничаване на климатичния риск. Всеки 1 GWh електроенергия, произведен от вятърна централа в България, избягва средно 0,35–0,45 тона CO_2 eq. в сравнение с газови централи и над 0,7–0,9 тона CO_2 eq. при замяна на въглищно производство (данни от НКЕР и Eurostat, 2023 г.). При 24 ветрогенератора с обща мощност ~120–192 MW и годишен коефициент на използване около 0,30–0,35, ВЕП „Самуил" би произвел ~315–590 GWh/год., което съответства на избегнати емисии от ~110–260 хил. тона CO_2 eq. годишно. Именно тези емисии при нулева алтернатива продължават да се натрупват в атмосферата и да задълбочават климатичния натиск върху биоразнообразието в района.

Извод относно климатичното измерение на нулевата алтернатива. При нулева алтернатива се избягват преките въздействия от строителство и експлоатация на ВЕП, но не се допринася за ограничаване на климатичните промени. При прогнозираното влошаване на условията за обитаване на целевите видове птици в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“ – дължащо се на засушавания, деградация на горите и свиване на климатичните ниши – бездействието не може да се счита за „неутрално" от природозащитна гледна точка. Нулевата алтернатива запазва статуквото днес, но не защитава защитената зона от нарастващите климатични заплахи в средносрочен и дългосрочен план.

Недостатъци на нулевата алтернатива

Нулевата алтернатива не води до реализиране на целите на ЧИОУП и не създава устройствена основа за производство на електроенергия от възобновяем източник. Не се оползотворява установеният ветроенергиен потенциал на територията и не се реализира

принос към националните и европейски цели за декарбонизация, залегнали в Закона за ограничаване изменението на климата, Стратегията за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. и Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021–2030 г.

От енергийна и икономическа гледна точка нулевата алтернатива означава непостигане на конкретни количествени цели. България е поела ангажимент за достигане на 27,09% дял на ВЕИ в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г. съгласно Интегрирания план. Непостигането на тази цел излага страната на риск от наказателни процедури и финансови санкции по линия на Регламент (ЕС) 2018/1999. При нулева алтернатива не се реализират и преките икономически ефекти за община Самуил – приходи от данък върху недвижимото имущество и такса битови отпадъци за новоизградените съоръжения, концесионни възнаграждения за ползване на горски територии, временна заетост в строителната фаза и постоянна заетост в дейностите по експлоатация, поддръжка и обслужване на парка.

От природозащитна гледна точка непостигането на целите за декарбонизация не е без последствия за самите защитени зони. Всяка пропусната възможност за производство на електроенергия от възобновяеми източници означава продължаване на зависимостта от изкопаеми горива и съответно – продължаващо натрупване на парникови газове в атмосферата. Това пряко задълбочава засушаванията, деградацията на дъбовите гори в Лудогорие и свиването на климатичните ниши на целевите видове птици – Царски орел (*Aquila heliaca*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*) и други видове, предмет на опазване в ЗЗ BG0002062. В този смисъл нулевата алтернатива, макар да елиминира преките въздействия от ВЕП-а, косвено допринася за влошаване на дългосрочните условия на съществуване на същите видове и местообитания, чиято защита е целта на настоящата оценка

Извод

Нулевата алтернатива осигурява пълно запазване на съществуващото състояние на територията и изключва всички строителни и експлоатационни въздействия, характерни за ветроенергийните паркове, включително рисковете за видовете – предмет на опазване в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“ и другите защитени зони в близост до ИП. От тази гледна точка тя представлява вариантът с най-ниско пряко екологично въздействие и служи като базов вариант за сравнение при оценката на останалите алтернативи.

Същевременно нулевата алтернатива не постига целите на ЧИОУП, не допринася за изпълнение на политиките за развитие на ВЕИ и намаляване на въглеродните емисии, и не може да се разглежда като екологично неутрална в по-широк смисъл. При нея се пропуска принос към ограничаване на изменението на климата, което съгласно актуалните сценарии (IPCC AR6, 2022; EEA Report No 4/2019) представлява нарастваща самостоятелна заплаха за същите видове и местообитания – чрез засушавания, деградация на дъбовите гори в Лудогорие и свиване на климатичните ниши на целевите видове птици. При липса на установени значителни въздействия и при наличие на алтернатива, позволяваща ограничаване на потенциалните въздействия до приемливи нива чрез прилагане на конкретни смекчаващи мерки, нулевата алтернатива не се приема като предпочитана.

7.2. Алтернатива по местоположение

При разработването на инвестиционното намерение е извършен предварителен сравнителен анализ на различни териториални възможности за разполагане на ветрогенераторите и съпътстващата инфраструктура. Разглеждането на алтернативи по местоположение е извършено на ранен етап от планирането с цел избор на терени, които осигуряват техническа реализуемост на проекта при възможно най-ниско въздействие

върху околната среда, земеползването, горските територии, културното наследство и съществуващите права и дейности в съответните имоти.

В рамките на предварителните проучвания са разглеждани терени в няколко района, както следва:

- в района на Ясеновец и Черковна – земеделски земи;
- в района на Гецово, Осенец и Балкански – горски територии;
- в района на Кубрат – горски територии;
- в района на Раковски и Исперих – комбинирана алтернатива, включваща земеделски и горски терени;
- непродуктивни терени в района – разгледани като самостоятелна алтернатива и отхвърлени на предварителен етап по причините, посочени по-долу.

Алтернативата върху непродуктивни терени е разгледана в отговор на принципния въпрос дали ВЕП може да бъде реализиран върху терени без съществуваща продуктивна функция, като по този начин се избегне засягането на горски и земеделски площи. При предварителния анализ са установени следните ограничения, довели до отхвърляне на тази алтернатива:

- Непродуктивните терени в района представляват единични разпилени парцели с различна площ, без достатъчна концентрация в обособена зона, която да позволява реализация на проект от предвидения мащаб без значителна допълнителна инфраструктура;
- Значителна част от тези терени са разположени в дерета или на места с труден достъп и неподходящ релеф, което създава сериозни предизвикателства за подготовка на терена, изграждане на фундаменти и осигуряване на транспортен достъп за едрогабаритни елементи;
- Установеният ветроенергиен потенциал на тези терени е недостатъчен или несъпоставим с потенциала на избраното местоположение;
- Разстоянията до населените места и съществуващата мрежова инфраструктура биха изисквали значително по-дълги трасета за присъединяване, което увеличава общото въздействие върху терена;
- Правният статут на част от разглежданите непродуктивни терени не позволява реализация на инвестиционното намерение без допълнителни административни процедури.

При горските и земеделските алтернативи, на предварителен етап са изключени площи със специален режим на защита. Разглеждани са единствено стопански гори без специален защитен статут, в които се извършват обичайни горскостопански дейности. За всяка горска алтернатива е потърсена информация от съответните държавни горски предприятия относно режима на защита, наличието на учредени права, данни за пожари и осъществявани дейности.

Допълнително е извършено лазерно сканиране на терена с цел подробно проучване на релефа, достъпа, морфологията на имотите и ограниченията при разполагане на ветрогенераторите. Изолирани са терени с труден достъп, изискващи мащабни изкопно-насипни работи или изграждане на мостове. Изключени са и терени с характеристики, предполагащи наличие на археологически обекти — в тази връзка е осигурено разрешение за провеждане на археологически проучвания в периода 24.04–03.05.2026 г.

Избраните поземлени имоти от вида „горска територия“ представляват стопански гори, използвани основно за добив на дървесина, които не попадат в защитени територии или защитени зони по Натура 2000 и не са определени като гори със специален режим на защита. Най-близко разположената защитена зона по Натура 2000 се намира на

разстояние около 500 m от границите на ИП, а втората — на около 1,4 km. Тези разстояния са взети предвид при избора на конкретното местоположение с цел минимизиране на потенциалното въздействие върху предметите на опазване на съответните зони.

Предвидената намеса е ограничена по площ – промяна на предназначението ще се извърши за максимум 10% от площта на имотите, като трайно изградените елементи ще заемат до 30% от новообособените поземлени имоти. Изграждането на горски пътища ще подобри достъпа за горскостопанско обслужване и противопожарен контрол.

Сравнителен анализ на разгледаните алтернативи по критериите, прилагани при избора на местоположение, е представен в **Таблица 7.2-1**.

***Таблица 7.2-1**. Сравнителен анализ на разгледаните алтернативи по местоположение.*

Критерий	Ясеновец / Черковна	Гецово / Осенец / Балкански	Кубрат	Раковски / Исперих	Непродуктивни терени	Избрана алтернатива (Самуил)
Вид територия	Земеделски земи	Горски територии	Горски територии	Земеделски и горски	-	Горски територии (стопански гори)
Защитен статут	Без	Без	Без	Без	Без	Без
Близост до Натура 2000	Няма информация	Няма информация	Няма информация	~140 m от ЗЗ BG0002025 „Ломовете“ и ЗЗ BG0000608 „Ломовете“	Няма информация	~500 m от ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“
Достъп и релеф	Добър	Частично затруднен	Значително затруднен	Частично затруднен	Недостатъчен	Добър
Ветроенергиен потенциал	Добър	Добър	Добър	Добър	Недостатъчен	Добър
Уредени права върху имотите	Частично	Да	Да	Частично	Неизвестно	Да
Необходима нова инфраструктура	Минимална	Средна	Значителна	Средна	Значителна	Минимална
Изкопно-насипни работи	Минимални	Средни	Значителни	Средни	Неприложимо	Минимални
Археологически риск	Нисък	Нисък	Нисък	Нисък	Нисък	Нисък (проведени проучвания)
Конфликт с ползватели/собственици	Частичен	Нисък	Нисък	Частичен	Нисък	Нисък
Засягане на горски екосистеми	Не	Да (частично)	Да (частично)	Да (частично)	Не	Да (макс. 10% от площта)
Оценка	Частично подходяща	Частично подходяща	Отхвърлена	Частично подходяща	Отхвърлена	**Предпочитана**

Извод

На базата на извършения сравнителен анализ избраната алтернатива – разполагане на ветрогенераторите върху дървопрозиводителни горски територии в района на Самуил – се оценява като най-подходяща от разгледаните варианти. Тя осигурява добър ветроенергиен потенциал, технически приемлив достъп и минимална необходимост от нова инфраструктура, при уредени права върху имотите и нисък риск от конфликт с ползватели и собственици.

Отхвърлените алтернативи – района на Кубрат и непродуктивните терени – не отговарят на техническите и/или екологичните изисквания за реализация на проекта. Частично подходящите алтернативи са отхвърлени поради комбинация от фактори: затруднен достъп, неуредени права върху имотите или необходимост от по-значителна строителна намеса.

8. Картен материал с местоположението на предвижданията на проекта за ЧИОУП спрямо защитените зони и техните елементи

В **Приложение № 4** към настоящия доклад е представен картен материал с границите на ЗЗ BG0002062 Лудогорие от мрежата Натура 2000, обект на ДОСВ и всички елементи на предвижданията на проекта за ЧИОУП (ветрогенератори, пътища, площадки) – общо 2 бр. карти (на хартиен и електронен носител) .

Картният материал е представен също и в *kmz формат (на електронен носител).

9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22 за ЗЗ BG0002062 „Лудогорие" по Директивата за птиците

9.1. Пълна характеристика на проекта за ЧИОУП и неговите предвиждания: териториален обхват, обем, мащаб и други спецификации

Пълна характеристика на проекта за ЧИОУП и предвижданията му за бъдещия ВЕП „Самуил", включително териториален обхват, обем, мащаб и други спецификации, е направена в т. 1 от настоящия доклад.

9.2. Характеристика на други планове, програми и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с проекта за ЧИОУП могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона

В т. 2 на настоящия доклад е представена характеристика на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, съществуващи, одобрени или в процес на разработване/одобряване, които самостоятелно или в съчетание с предвижданията на проекта за ЧИОУП могат да окажат неблагоприятно въздействие върху ЗЗ BG0002062 „Лудогорие". При анализа на кумулативния ефект са взети предвид наличните данни за ППП/ИП в границите на защитената зона, както и в по-широкия географски район на Добруджа и Лудогорие.

На територията на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие" няма процедирани и реализирани ветроенергийни паркове. От общо 6 бр. текущи ППП/ИП за 5 няма издадени решения за извършване на ОС/ОВОС/ЕО, а за 1 бр. е постановено задължително провеждане на процедура по ОВОС. Съгласно решенията за съгласуване/одобрение на разгледаните ППП/ИП не се очаква кумулиране на въздействия със значителен отрицателен ефект върху популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитената зона.

В по-широкия регионален обхват Добруджа–Лудогорие са отчетени и други ППП/ИП, включително ветроенергийни, фотоволтаични, електропреносни, инфраструктурни и други обекти, които могат да имат значение за кумулативния натиск върху птици и прилепи. Най-съществен регионален кумулативен натиск, свързан с ветроенергийни обекти и прилежаща електропреносна инфраструктура, е формиран в Добруджа, където е налице по-висока концентрация на такива обекти. Предвижданията на проекта за ЧИОУП са разположени в Лудогорие, на значително отстояние от черноморското крайбрежие и от основната концентрация на ветроенергийни обекти по крайбрежното направление на Via Pontica, поради което не се очаква те да добавят съществен принос към вече формирания кумулативен ефект в крайбрежна Добруджа.

В района на Лудогорие предвижданията на проекта за ЧИОУП могат да имат локален принос към кумулативния натиск в съчетание с други ППП/ИП, свързани с промяна на земеползването, изграждане на техническа инфраструктура или промяна в условията за използване на територията от птици и прилепи. С оглед местоположението на предвижданията извън границите на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие", липсата на процедирани и реализирани ветроенергийни паркове в самата защитена зона, резултатите от извършените проучвания и предвидените смекчаващи мерки, този локален принос не се оценява като значим.

Крайният извод е, че предвижданията на проекта за ЧИОУП, както самостоятелно, така и в съчетание с други ППП/ИП, не се очаква да доведат до значително отрицателно кумулативно въздействие. В регионален план те не добавят съществен принос към кумулативния натиск в Добруджа–Лудогорие, а по отношение на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие" не се очаква засягане на нейната структура, функции, цялост и природозащитни цели.

9.3. Характеристики на защитена зона BG0002062 „Лудогорие" – цели на опазване, видове птици – предмет на опазване, фактори, допринасящи за

природозащитната стойност на зоните, специфична значимост и/или уязвимост, елементи на защитената зона, чувствителни към промени и природозащитно състояние

В т. 4 от доклада е направена пълна характеристика на ЗЗ, нейните цели на опазване, видове птици – предмет на опазване, специфична значимост и/или уязвимост, елементи на защитената зона, чувствителни към промени, природозащитно състояние и др.

9.4. Област на въздействие

Предвижданията на проекта за ЧИОУП са свързани с устройствено обезпечаване на част от бъдещия ВЕП „Самуил“ на територията на община Самуил, включваща разполагане на ветрогенератори и съпътстваща техническа инфраструктура – фундаменти, кранови площадки, пътища за достъп, подземни кабелни трасета и ППСТ/подстанция. Обхватът на проекта за ЧИОУП не попада в границите на защитени територии по ЗЗТ или защитени зони по ЗБР. Най-близко разположената защитена зона е BG0002062 „Лудогорие“ за опазване на дивите птици.

а) Типове природни местообитания – предмет на опазване на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“, в областта на въздействие на проекта за ЧИОУП и предвижданията му – площ, местоположение, приоритетност, уязвимост, състояние.

В стандартния формуляр за защитената зона няма включени типове природни местообитания и растителни видове, които да са обект на опазване.

б) Местообитания и популации на видовете – предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ в областта на въздействие на проекта за ЧИОУП и предвижданията му.

Направена е подробна характеристика в точка 5.1 от доклада.

9.5. Степен на въздействие върху типове природни местообитания – предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие“, в областта на проекта за ЧИОУП и предвижданията му

В стандартния формуляр за защитената зона няма описани типове местообитания, които следва да бъдат опазвани. Няма да има въздействие.

9.6. Степен на въздействие върху местообитания и популации на видовете – предмет на опазване в защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ в областта на въздействие на проекта за ЧИОУП и предвижданията му

Направена е подробна характеристика в точка 5.1 от доклада.

Предвижданията на проекта за ЧИОУП са разположени извън границите на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. Проектът е свързан с устройствено обезпечаване на бъдещия ВЕП „Самуил“ и прилежащата му техническа инфраструктура в поземлени имоти, представляващи горски територии с НТП „Друг вид дървопроизводителна гора“. Поради това за нито един от оценените видове не се очаква въздействие от „*Унищожаване на местообитания*“ и „*Фрагментация на местообитания*“ в границите на защитената зона. При осъществяване на проекта за ЧИОУП не се очакват преки и значими косвени въздействия върху видовете птици, предмет на опазване вътре в зоната.

Направена е оценка на 63 вида птици, предмет на опазване в ЗЗ „Лудогорие“ по Директива 2009/147/ЕО. За 21 вида не се очаква никакво въздействие от проекта. За останалите 42 вида е направена подробна оценка на въздействията.

По отношение на въздействието „*Смъртност от сблъсък с ветрогенератори*“ при 4 вида – малък креслив орел, малък ястреб, обикновен мишелов и тръстиков блатар – се очаква средно по степен въздействие (**Бал 2**). При 16 вида въздействието се оценява

като незначително (**Бал 1**). При 22 вида не се очаква въздействие от сблъсък с ветрогенератори (**Бал 0**).

При спазване на предвидените мерки не се очаква значимо отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на видовете птици, предмет на опазване в ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“.

9.7. Въздействия върху природозащитните цели и целостта на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“

В предходните точки от доклада е направен подробен анализ на въздействието. Няма да има въздействия върху природозащитните цели и целостта на защитената зона.

9.8. Възможни смекчаващи и/или възстановителни мерки

Предложени са в т. 6 от доклада.

9.9. Наличие на алтернативни решения и възможности за промени на проекта за ЧИОУП и предвижданията му

Разгледани са в т. 7 от доклада.

9.10. Наличие на причини от първостепенен обществен интерес за прилагането на проекта за ЧИОУП и предвижданията му или съображения във връзка с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда

Няма.

9.11. Предложени компенсиращи мерки

В настоящия ДОСВ не е идентифицирана нужда от компенсиращи мерки.

9.12. Заключение за BG0002062 „Лудогорие”, съобразно критериите по чл. 22

След направения анализ на въздействията в т. 5 е установено, че не се очаква/т:

- отрицателно въздействие на проекта за ЧИОУП върху структурата на защитената зона;
- отрицателно въздействие върху функциите и природозащитните цели на защитената зона;
- загуба на местообитания на видове птици, описани в стандартния формуляр на зоната, тъй като теренът на проекта е извън границите на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“. Възможно е обаче да има загуба на местообитания на птици, които обитават защитената зона, а се хранят, преминават или използват терените на проекта. Засегнатите площи са горски територии – дървопроизводителна гора;
- фрагментация на местообитанията и популациите на птиците вътре в защитената зона, тъй като предвижданията на проекта са извън нейните граници;
- нарушаване на видовия състав;
- химически промени;
- хидроложки промени;
- геоложки промени;
- други промени, които могат да доведат до значимо отрицателно въздействие върху целостта на защитената зона.

Постоянно засегнатата площ е 57,92 ha горски местообитания, но те се намират извън защитена зона BG0002062 „Лудогорие“. С усвояването на новите терени е възможно намаляване на площта на местообитанията, използвани от някои видове птици за търсене на храна, укритие и/или размножаване, но това няма да доведе до загуба или фрагментация на местообитания в границите на защитената зона.

Очаква се обезпокояване по време на строителството за гнездящите малък ястреб и обикновен мишелов в терените на проекта. Не се очаква безпокойство на гнездящи индивиди в защитената зона или то ще бъде минимално, тъй като най-близките

ветрогенератори са на около 500 m от границата ѝ (**Бал 0**). По време на експлоатацията и при миграция не се очаква въздействие от безпокойство.

За 42 вида е направена експертна оценка на въздействието от сблъсък с витлата на ветрогенераторите. При 4 вида – малък креслив орел, малък ястреб, обикновен мишелов и тръстиков блатар – се очаква средно по степен въздействие (**Бал 2**). При 16 вида въздействието се оценява като незначително (**Бал 1**), а при 22 вида не се очаква въздействие от сблъсък с ветрогенератори (**Бал 0**).

С прилагането на предписаните в т. 6 от ДОСВ смекчаващи мерки очакваните въздействия ще бъдат сведени до незначителни.

Реализирането на проекта за ЧИОУП е съвместимо с предмета и целите на опазване на защитена зона BG0002062 „Лудогорие“ и няма да доведе до непостигане на същите.

Крайното заключение от настоящия доклад за оценка степента на въздействие е, че предвидените с проекта за ЧИОУП дейности са съвместими с предмета и целите на опазване на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“, като при прилагане на предложените в доклада смекчаващи мерки (т. 6) отрицателното въздействие върху защитената зона ще бъде минимизирано.

10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това, и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР за ЗЗ BG0002062 „Лудогорие“, когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на защитената зона ще бъде значително увреден от прилагането на проекта за ЧИОУП и предвижданията му и че не е налице друго алтернативно решение

Няма такива.

11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация

11.1. Използвани методи на изследване, методи за прогноза и оценка на въздействието

Проведени са едногодишни мониторингови проучвания на птиците. Методиките за изследването на птиците през размножителен период, есенна миграция, пролетна миграция и зимуване подробно са описани в Доклад за мониторингови проучвания свързани с пролетна и есенна миграция, гнездене и зимуване на видовете птици в района на ИП за „ИЗГРАЖДАНЕ НА ВЯТЪРНА ЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛА” в землищата на селата Ясеновец, Черковна, Мортагоново в общ. Разград и Голям извор, Желязковец, Хърсово в общ. Самуил, област Разград, 2023-2024 г. (Николов, 2024; **Приложение № 2** към настоящия доклад).

Освен проведените мониторингови проучвания, на 05.06.2024 г. е извършено допълнително теренно посещение в района на проекта за ЧИОУП. При посещението е извършен оглед на засегнатите имоти и състоянието на горските местообитания. Снимков материал и GPS данни във формат KML, са представени в **Приложение № 6** към настоящия доклад.

Прогнозните оценки на въздействието са извършени въз основа на дългогодишния практически опит, натрупан при проучвания и мониторинг на влажни зони, защитени територии и защитени зони, както и на редки, застрашени и защитени видове в страната. За целите на анализа и оценката са използвани надеждни литературни източници, официално достъпни данни и резултати от собствени теренни проучвания, осигуряващи възможно най-пълна информация за видовете, срещащи се в района, засегнат от изменението на ОУП на община Самуил.

Прогнозната оценка е изготвена въз основа на информацията за степента на засягане на подходящите местообитания на птиците в района на проучването. При оценката на въздействието върху всеки отделен вид са взети предвид:

1/ неговата природозащитна категория спрямо Червена книга на Република България (2015);

2/ каква е площта на отнетите подходящи местообитания (ако има такива);

3/ дали се среща в проектопарка през цялата година или само по време на миграция или зимуване;

4/ какъв е процентът на индивидите, които преминават в рисковата височинна зона на роторите през различните периоди от годината.

Оценките са извършени въз основа на нормативната база по българското екологично законодателство, адаптирано с европейското – Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и Закона за защитените територии и произтичащите от тях нормативни документи – правилници, наредби и тарифи за обезщетения при нанесени неотстраними вреди, Директива за птиците. Ползвани са и „Червена книга на Република България", „Орнитологично важните места в България и Натура 2000", „Атлас на гнездещите птици в България" и др.

Използвани са и „Насоки за извършване на преценка на вероятната степен на въздействие на инвестиционни предложения (ИП) за изграждане на вятърни генератори (ВГ) върху конкретните местообитания и/или видове, предмет на опазване в защитените зони" на МОСВ.

11.2. Източници на информация

1. Големански В. (отг. ред.) 2015. Червена книга на Република България, Том 2 -Животни. (http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/vol2/)

2. Директива 79/409 на Съвета на Европейската икономическа общност от 2. 04. 1979 г. за опазване на дивите птици.

3. Иванов, Б. 2011. Фауна на България. Том 30. Aves, част III. София, академично издателство „проф. Марин Дринов".

4. Костадинова И, С Дерелиев, Инструкция за оценка на защитени зони по чл. 7 ал.3 във връзка с чл. 6 ал. 1 т. 3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие, включващи местообитания на видове птици.

5. Костадинова, И. , М. Граматиков (отг. ред.). 2007. Орнитологично важни места в България и Натура 2000. БДЗП, 11, София, 639 с. (на бълг. и англ. език).

6. Матеева, И., П. Янков. (2013). Характер на миграцията на 42 вида птици от българската орнитофауна според нивото на съвременните познания - доклад в рамките на обособена позиция 7 „Определяне и минимизиране на рисковете за дивите птици", по дейност 4 от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I", 109-113.

7. Меркулов М., С. Дирксен, Р. Ненкенс, В. Кирияков, Г. Атанасов, И. Матеева. 2013. Доклад „Системи за ранно предупреждение, регулиращи работата на вятърни паркове, и приложимост в България", Обединение ЕКОНЕКТ, 60 с.

8. Мичев, Т., Д. Симеонов, Л. Профиров. 2012. Птиците на Балканския полуостров. Полеви определител. Екотан, С., 300 с.

9. Нанкинов, Д., С. Симеонов, Т. Мичев, Б. Иванов. 1997. Фауна на България. Том 26. Aves, част II. София, издателство „Пенсофт": 219-222.

10. Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони ДВ. бр.73 11.09.2007

11. Николов, Ст. 2024. Доклад за мониторингови проучвания свързани пролетна и есенна миграция, гнездене и зимуване на видовете птици в района на ИП за

„ИЗГРАЖДАНЕ НА ВЯТЪРНА ЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛА" в землищата на селата селата Ясеновец, Черковна, Мортагоново в общ. Разград и Голям извор, Желязковец, Хърсово в общ. Самуил, област Разград, 2023-2024 г.

12. Симеонов, С., Т. Мичев, Д. Нанкинов. 1990. Фауна на България. Том 20. Aves, част I. София, Издателство на БАН: 350 с.

13. Чешмеджиев Св., Г. Попгеоргиев, Ц. Петров, Ю. Корнилев, Св. Спасов, Ст. Стойчев (ред.). 2016. Белият щъркел в България през 2014 – 2015 г. БДЗП, Природозащитна поредица, книга 31. София, 2016.

14. Янков, П. (ред.). 2007. Атлас на гнездящите птици в България, Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица, Книга 10, БДЗП, София, 679 с.

15. May R., Nyg˚ard T, Falkdalen U, ˚Astr¨om J, Hamre Ø and Stokke B G 2020 Paint it black: Efficacy of increasedind turbine rotor blade visibility to reduce avian fatalities Ecology and Evolution 10(16) 8927–8935.

16. Michev T., L. Profirov, K. Nyagolov, M. Dimitrov (2011) The Autumn migration of Soaring Birds at Bourgas Bay, Bulgaria. British Birds 104, January 2011. 16-37.

17. Michev, T., L. Profirov, N. Karaivanov, B. Michev. 2012. Autumn Migration of Soaring Birds over Bulgaria. – Acta Zoologica Bulgarica, 64, 1, 33-41.

18. Michev, T., L. Profirov. 2003. Midwinter Numbers of Waterbirds in Bulgaria (1977-2001). Results from 25 years of mid-winter count carried out at the most important Bulgarian Wetlands. Publ. House Pensof

19. Stokke B. G., Nyg ard T., Falkdalen U., Pedersen H. C. and May R. 2020 Effect of tower base painting on willow ptarmigan collision rates with wind turbines Ecology and Evolution 10(12) 5670–5679.

20. http://natura2000.moew.government.bg/.

21. IUCN Red List of Threatened Species. <www.iucnredlist.org>.

22. https://kaliakrabirdmonitoring.eu/%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8

12. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3

Декларациите по чл. 9 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони*, подписани от експертите, участвали в разработването на ДОСВ, както и копия от дипломите и документите, удостоверяващи тяхната квалификация, са представени в **Приложение № 1**.

1. Д-р Невена Иванова

- Декларация по чл. 9 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони*;
- Диплома № 142943 за завършено висше образование, спец. „Екология" и втора специалност „Учител по Биология", Биологически факултет на СУ;
- Диплома № 29648/14.04.2005 г. за образователна и научна степен „Доктор", ВАК;
- Служебна бележка от ИБЕИ-БАН от 20.11.2017 г.;
- Референция от ИБЕИ-БАН;
- Референция от „П-Юнайтед" ЕООД от 2017 г.;
- Референция от ДЗЗД „Стратегическо планиране";
- Референция от „Данго Проект Консулт" ЕООД.

2. Маг. ек. инж. Ива Стаменова-Йорданова

- Декларация по чл. 9 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони*;
- Диплома за завършено висше образование, специалност „Екология и опазване на околната среда“, ОКС „Бакалавър“, ЛТУ-София;
- Диплома за завършено висше образование, специалност „Инженерна екология“, ОКС „Магистър“, Технически университет - София;
- Служебна бележка от „П-Юнайтед“ ООД от 2022 г.;
- Референция от ЛТУ от 2020 г.;
- Референция от Сдружение ОПИМОС;
- Референция от Община Кресна;
- Референция от Община Самоков;
- Референция от ДЗЗД „Проучвания и планове 2021“– 2 броя.

3. Маг. еколог Елена Георгиева

- Декларация по чл. 9 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони*;
- Диплома № 157686 за завършено висше образование, специалност „Екология и опазване на околната среда – Възстановяване на околната среда и екологичен мониторинг“, ЛТУ- гр. София, ОКС „Магистър“;
- Референция от ДГС Кресна от 2015 г.;
- Референция от „Тера Бългериа 1“ ЕООД от 15.06.2012 г.;
- Референция от „П-Юнайтед“ ООД от 10.09.2014 г.;
- Референция от „Тера Бългериа 1“ ЕООД от 20.03.2012 г.;
- Референция от „Терраветроссоле“ ООД от 26.06.2012 г.;
- Референция от обединение „Проучвания и планове 2021“ – 2 броя.

4. Маг. еколог Живко Василев

- Декларация по чл. 9 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони*;
- Диплома за завършено висше образование, специалност Екология и опазване на околната среда, степен бакалавър, Софийски университет;
- Диплома за висше образование, специалност Екология и опазване на околната среда, степен магистър, ХТМУ София;
- Справка от портала за електронни услуги на НАП;
- Трудова книжка;
- Длъжностна характеристика;
- Служебна бележка от „П-Юнайтед“ ЕООД от 15.10.2025 г.

Приложения

Приложение №	**Име**
1	Декларации по чл. 9, ал. 1., т. 4, т. 5, т. 6 и т. 7 от Наредбата за ДОСВ и копия от дипломи и документи на експертите, участвали в разработването на ДОСВ
2	Доклади от проведени едногодишни мониторингови проучвания на птици и прилепи
3	Процедирани инвестиционни предложения за периода 2008-2026 г. на територията на ЗЗ BG0002062 „Лудогорие” за опазване на дивите птици. Процедирани инвестиционни предложения за периода 2005-2026 г. на територията на географски области Лудогорие и Добруджа
4	Картен материал и ГИС данни
5	Моделиране на шумово въздействие от ВЕП „Самуил" – резултати от изчисления по ISO 9613-2:2024 (windPRO 4.2.271)
6	Снимков материал и GPS данни от теренно посещение в района на проекта за ЧИОУП